

ANARCHISTICKÁ REVUE

4/2016

Existence

vydává
ANARCHISTICKÁ
FEDERACE

FILM

KRIMI

ZÁBAVA

TV PROGRAM

TIP NA VÝLET

ANARCHISTICKÝ BULVÁR

40,-

Class War / Trochu strandy do tý anarchie / Staronové Navinky / V Oaxace
Ztracená Existence / Anarchistische Sommercamp / Detektivky a anarchismus
Anarchismus v poválečném Bulharsku / Kongres IFA / Anarchisté v Kurdistánu
Turecko a převrat / Anarchistická knihovna Vídeň / Povídka ze soudu / A3

OBSAH

- 2 ... Editorial
- 3 ... Kvartál
- 7 ... Téma *Existence*: Anarchistický bulvár
- 9 ... Našli jsme nové domovy pro bohaté
- 10 ... Populismus a revoluční sebevražda
- 12 ... Trochu srandy do tý anarchie
- 15 ... Staronové *Navinky*
- 16 ... Ztracená Existence č. 14
- 18 ... Pohodinda na Anarchistické Sommercampu
- 20 ... Anarchistická knihovna Vídeň
- 21 ... Detektivky a anarchismus
- 22 ... Anarchismus v poválečné východní Evropě: Bulharsko
- 25 ... Španělská revoluce, anarchisté a film
- 26 ... V Oaxace
- 28 ... Znovuzrození anarchismu na Kubě
- 30 ... Turecko a převrat
- 31 ... Situace anarchistů v Kurdistanu
- 32 ... V boji s Islámským státem padl náš kamarád
- 32 ... IFA vyzývá k vyjádření solidarity s DAF v Turecku a Kurdistanu
- 33 ... Kongres ve Frankfurtu
- 33 ... Jejich války, naše smrt!
- 34 ... Anarchistická federace
- 35 ... My už ti ty anarchisty z hlavy vyženeme!
- 36 ... Povídka ze soudu
- 37 ... A3
- 38 ... Recenze

Anarchistická revue
Existence

4 / 2016 (v pořadí 42. číslo)
vydává Anarchistická federace (AF)
afed@afed.cz
www.afed.cz / nakladatelstvi.afed.cz

DISTRIBUČNÍ MÍSTA

Kde můžete *Existenci* (popř. další publikace Nakladatelství AF) zakoupit či objednat:

Kamenné obchody:

- Infocentrum Salé (Orebitská 14, Praha 3 - Žižkov; sale.451.cz),
- Rekomando (Trojanova 9, Praha 2; rekomando.eu),
- Autonomní sociální centrum Klinika (Jeseniova 60, Praha 3; 451.cz/klinika),
- Klub Futra (Masarykova třída 1000, Orlová; futra.cz),
- Antikvariát Černý pes (Sedláčkova 20, Plzeň),
- Družstevní kavárna Inkognito (Husova 24, Plzeň; inkognito.cz),
- Tři očáci (Gorkého 37, Brno; triocasci.cz).

Internetové distribuce:

- xBASTax (xbastax.cz/produkty/a-b-c-collections),
- Papagájův hlasatel (phr.cz),
- Chyba crew (chyba.a-punk.cz),
- Mirusus Levty (mirusulevty.cz).

Pro zájemce ze Slovenska doporučujeme objednávat na:
Salto Mortale (sust@riseup.net).

EDITORIAL

Když jsme přemýšleli, jak s naší anarchistickou revue dál, připomněl jeden z nás dávný rozhovor s kamarádem, toho času mladým studentem žurnalistiky a novopečeným redaktorem nejmenovaného společenského magazínu. Nadšený žurnalista líčil, že pro úspěch časopisu jsou důležitá senzační témata a bulvární informace, a šibalsky dodal, že číslo je vždy nejspěšnější, když jsou na obálce nějaké kozy. „Jsme seriózní médium, tak víš, jak to myslím?“ mrkl na závěr. Jak to přesně myslel, netušíme, ale zkusili jsme se řídit jeho radou a čekat, co to udělá. Proč nezkusit moderní mediální strategie i v anarchistickém tisku? Snad ty kozy na obálce přitáhnou žadoucí pozornost, stejně jako obsah tohoto čísla.

Zvolili jsme poněkud netradiční hlavní téma: Anarchistický bulvár. Chtěli jsme tak zacílit hned třemi směry - upoutat pozornost, trochu pobavit, a především položit několik otázek k zamyšlení. V úvodním textu k tématu tedy sledujeme, jaké druhy článků jsou v anarchistických časopisech a webech nejspěšnější a jaké formáty tiskovin jsou nejspěšnější. Tak trochu srovnáváme naše pozorování s praxí mainstreamových médií. Jenže naše cíle a pohnutky jsou zcela jiné než jejich. Zjevně je třeba snažit se o čtenářskou atraktivitu, ale nesmí jít o samoúčel a je třeba vyvarovat se mnohých nástrah. Ptáme se tedy: Jak využívat humor a satiru? Co může přinést propojení s kulturou? Mohou nám nějak posloužit pro naše potřeby uzpůsobené marketingové metody? Máme se snažit působit na veřejnost, nebo se tohoto bezbřehého pojmu vzdát cílením na konkrétní skupiny lidí? Do jaké míry užívat zjednodušení a určitého populismu? Není proti našim zásadám snažit se pronikat do mainstreamových médií? Jak pracovat s jazykem, abychom byli srozumitelní a dokázali oslovit?

Na tento úvod navazuje úvaha přibližující prostředím španělského anarchistického hnutí a rozvíjející otázku populistického a marketingového přístupu při oslovování co nejširšího okruhu lidí. Uvedený příspěvek je k takovému přístupu poměrně kritický, ale třeba se stane odrazovým můstkem pro debatu na toto téma i u nás.

Hlavní téma pak doplňuje zkušenost britské skupiny Class War a stejnojmenného časopisu, které měly za cíl co nejvíce šokovat, mluvit jazykem dělnické třídy a přitom si taky trochu zařadit. Jinou praxi přinášely běloruské noviny *Navinky*, které zas parodovaly tamní moc a dávaly jí jasně najevo, že i ve své represivní neomalenosti je nanejvýš směšná. Ohlížíme se za různými formami využití humoru a satiry v českém anarchistickém hnutí, jak před více než sto lety, tak v předchozích dekadách, a to se zvláštním přihlédnutím k umění dělat si legraci sami ze sebe. Na to navazují dvě strany fiktivního zpravodajství a netradiční rubriky - jedna se kupříkladu věnuje vztahu anarchismu a detektivního žánru.

Dále si v čísle můžete přečíst reportáž z anarchistického kempu, který se letos v srpnu konal na severu Rakouska a do něhož se někteří z nás aktivně zapojili; nebo cestovatelský tip na výlet do Anarchistické knihovny a archivu ve Vídní. Pro milovníky anarchistické historie jsme připravili překlad práce Vadima Damiera o poválečném anarchismu ve východní Evropě, pro toto číslo jsme vybrali část věnovanou Bulharsku. Vedle toho se můžete dozvědět něco o anarchistické kinematografii během sociální revoluce ve Španělsku. K atmosféře povstání v mexické Oaxace v roce 2006 se vrátíme prostřednictvím zápisků Ilji Falkovského. A na západní polokouli se ještě zdříme díky rozhovoru s kubánským anarchistou o tamním hnutí. Vzhledem k aktuálnímu vývoji se zaměřujeme na Turecko a Kurdistan prostřednictvím rozhovoru s aktivisty tureckého ABC a přehledu o situaci anarchistů v Kurdistanu.

Dále informujeme o kongresu Internacionály anarchistických federací a zveřejňujeme dvě prohlášení, která tento kongres přijal. Rubrika ABC přibližuje další soud s naším kamarádem Igorem, který byl nejdříve obviněn z terorismu, aby mu nakonec byl udělen trest zákazu účasti na anarchistických akcích za natáčení sprejování na kameru. Navazuje parodická reportáž z dalšího soudu, kde našim kamarádům hrozí velmi vysoké tresty v policii zinscenované kauze. A jako vždy nechybí texty nástěnných novin A3, recenze a přehled veřejných aktivit domácího hnutí.

Tak příjemnou zábavu a inspirativní čtení.

ENGLISH SUMMARY

The main theme of this number of the anarchist review *Existence* is a bit untraditional: Anarchist tabloid.

It aims in three directions - to grab attention, to entertain a bit and foremost to pose some questions to think about. We follow which are the most popular themes in anarchist magazines and websites, which print formats are the most successful. We kind of compare our observations with the practice of mainstream media. But our motivations and goals are very different from theirs. We obviously have to strive for reader friendliness but can't be a goal in and of itself and we need to avoid such traps. We ask: How to use humour and satire? What can ties to culture bring? Can marketing methods be used for our needs? Should we try and aim at the public or give up this broad term and concentrate on particular groups? To what extent should we use simplified rhetoric and a certain kind of populism? Isn't it against our principles to try and get into mainstream media? How to work with language in order to be comprehensible?

The theme is supplemented by the experience of the British group and magazine Class War or the Belorussian newspaper *Navinky*. We look to different uses of humour and satire in the anarchist movement, a hundred years ago and just a few decades ago, with a particular emphasis on the art

of making fun of ourselves. This is followed by two pages of fictive news and an untraditional column - one of them is about the relationship between anarchism and the detective genre.

Furthermore you can read a report from the anarchist camp that took place in August in northern Austria, information about the Anarchist library and archive in Vienna, the work of Vadim Damier on post-war anarchism in Bulgaria, an article on anarchist cinematography in Spain during the social revolution, a reminder of the atmosphere of riots during the uprising in Oaxaca in 2006 or an interview with a Cuban anarchist about the local movement. Due to latest developments we concentrate on Turkey and Kurdistan through an interview with activists from Turkish ABC and an overview of the situation of anarchists in Kurdistan.

We also inform about the congress of the International of anarchist federations, that took place in Frankfurt and we publish two statements that the congress adopted. The ABC column talks about another trial with our friend Igor, who was first accused of terrorism to finally receive a ban to attend anarchist events, all for recording some graffiti. This is followed by a satirical report from another trial where our friends are potentially facing very high sentences in a case constructed by the police. As always texts from the wall newspaper A3 are not missing, as well as reviews and an overview of public activities of the local movement.

KVARTÁL

Přehled veřejných aktivit širšího antiautoritářského hnutí za uplynulé tři měsíce od uzávěrky předešlého čísla *Existence*. Ne všechny akce jsme navštívili, některé reporty jsou proto zprostředkované dle informací uvedených na webech antiautoritářských skupin a projektů.

HOLD ATENTÁTNÍKŮM

V pátek 17. června se v Resselově ulici sešlo několik pražských antifašistů, aby v předvečer 74. výročí sedmihodinového boje a smrti československých parašutistů u chrámu svatých Cyrila a Metoděje tiše vzpomínali na činy účastníků antifašistického odboje a obětí nacismu. Na místě, kde se parašutisté skrývali po atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha, položili květiny se stuhou „Nezapomeneme. Antifa Praha“.

Praha

PIKNIK ZA STÍHANÉHO ANARCHISTU

V sobotu 18. června proběhlo zhruba od druhé hodiny odpolední v Moravském Krumlově v zámeckém parku na bývalých kurtech setkání místní alternativní (nejen) mládeže.

Program začal úklidem a výzdobou prostoru, kde se následně asi do osmi hodin večer grilovaly veganské pochoutky (ananas na kari, hrušky, cukety a naložená sója), hrály míčové hry, poslouchala reprodukováná hudba, a především se informovali lidé o Martinově kauze. Kolem osmé se přítomní vydali hlukovým průvodem přes město směrem k improvizovanému klubu Oáza, kde hráli DJs (Rubenz, Undroid, Demo 23, T.T.T.) hip-hop, reggae a později tekno až do ranních hodin.

Na akci se sešlo zhruba 40 lidí. To vše pod hlavičkou United subcultures.

Moravský Krumlov

PŘED PANKRÁČÍ S OHŇOSTROJEM

Pondělní večer 20. června jsme opět trávili u pankráčké vazební věznice, kde už je přes rok držen náš kamarád Martin. Sešlo se nás o hodně víc než minulý týden, kdy dorazila necelá desítka lidí.

Po deváté jsme vytáhli rozličné nástroje - od frkaček přes opravdu hlasité trubky až po poklice a vařečky. Tím vším jsme dokázali udělat celkem intenzivní rámus, který zněl opět skoro bez ustání.

Zdálo by se, že podobné hlukové akce musí být pořád stejné. Tentokrát jsme však měli hned několikéré ozvláštňení. První specialitou byl malý ohňostroj, který jsme odpálili na prostranství před věznicí. Když vylétlo poslední světýlko, vydali jsme se i s transparentem s nápisem „Svobodu Martinovi“ na naši obvyklou trasu kolem vězeňského objektu, která vede k zadní části areálu na plácek, na nějž je vidět z některých cel.

Tam jsme k nelibosti hostů zahrádky protější restaurace skandovali, hlučili a zdravili aspoň na dálku vězně, kterých se v oknech objevilo hned několik. Aby nás nebylo jen slyšet, ale i vidět, osvětlili jsme naši skupinku několika římskými svícemi. Jeden z účastníků potom směrem k věznicí přečetl do megafonu dopis, který na Martinovu podporu poslali kamarádi z Kurdského anarchistického fóra.

Po několika minutách jsme se vydali stejnou cestou zpátky. Přišli jsme až před hlavní vchod věznice a po chvíli skandování si někdo všiml, že je hlavní vězeňská brána otevřená, a tak jsme se nahrnuli dovnitř. I když jsme se dostali jen na vnější chodbu a od samotných prostor vězení nás dělily mříže, z radosti, že jsme Martinovi aspoň o kousek blíže než jindy, jsme mu v chodbě několikrát zopakovali naše oblíbená hesla a pozdravy. Martinova cela je údajně dost blízko. Snad tedy náš křik, ještě notně zesílený ozvěnou, dolehl až k němu a dodal mu tolik potřebnou sílu.

ANTIFAŠTICKÁ BRATISLAVA

V sobotu 25. června se v Bratislavě konala antifašistická demonstrace. Zúčastnilo se jí i několik českých mluvících anarchistek a anarchistů. Z Prahy jsme vyjžděli ráno, neb cesta do Bratislavy trvá okolo čtyř hodin. Na místě se k nám přidalo několik dalších antifašistů a antifašistek z Brna i jiných měst v ČR. Bylo skutečně sluníčkové počasí - teplota ve stínu se pohybovala okolo 30 stupňů. Akce začínala na náměstí Slovenského národního povstání, kde se okolo třetí hodiny odpoledne začala scházet různorodá sorta lidí: rodiče s dětmi, mladší i starší, aktivisté napříč politickým spektrem. Podle uveřejněných odhadů se nás nakonec sešlo 1000-2000, což je několikrát víc, než bylo fašistů. Mobilizace se tedy povedla. Samozřejmě nechyběla parta nenápadných „tajných“. Na místě se rozdávaly plakáty a transparenty se škrtnutým hákovým křížem a dvojkřížem. Náměstí dominoval obří, na zemi položený transparent s přeškrtnutou svastikou. Vidět, jak po ní pobíhají děti, bylo pozitivní a svým způsobem symbolické.

Po prosloveh několika osobností i „neosobností“ (kromě primátora Bratislavy a dalších

Bratislava

postav slovenského veřejného života) na místě hovořil také válečný uprchlík ze Sýrie, který vysvětloval své důvody k útěku z rodné země, pamětník holocaustu nebo aktivista hnutí Brno Blokuje) jsme se vydali vycházkovým tempem na pochod městem. Ozvučení průvodu zajišťoval ekologicky (bicyklem) poháněný soundsystém - hrály se časem prověřené antifašistické hity jako Bella Ciao, ale i pecky z lokální produkce, například Až do konca života (budem antifašista) od slovenské kapely RozpoR. Ve vzduchu vlály kromě škrtnutých svastik a dvojkřížů také vlajky Antifašistické akce nebo Good Night White Pride. K vidění byla i originální tvorba účastníků demonstrace, populárním se stalo heslo „Na pláž!“ (parodie na slovenský fašistický pozdrav „Na stráž!“), ale pravděpodobně také přání mnoha přítomných). Po cestě nedošlo k žádné konfrontaci s neonacistickými bojůvkami, jak bývá v poslední době zvykem - pochod tedy proběhl naprosto v klidu.

Okruhem jsme se vrátili na náměstí SNP, kde následoval kulturní program v podobě živého vystoupení Daši fon Flaši. Jeho angažované texty se bohužel nelíbily okolo procházejícímu „slušnému Slovákovi“ (jestli tento pojem skutečně existuje, nevíme), který to dal hned dvakrát hlasitě najevo, což se stalo vítanou komickou vložkou (Daša fon Flaša i tento pán byli po zásluze odměněni potleskem).

Pod pódiem byla po celou dobu přítomna distribuce Nakladatelství Anarchistické federace, kde si účastníci mohli zakoupit aktuální číslo časopisu *Existence* (jehož hlavním tématem byla fašizace) či další publikace, za dobrovolný příspěvek si nabrat samolepky nebo si jen tak popovídat o anarchismu. Distribuce i sponatánní diskuse se setkala s úspěchem.

Poté jsme se již vydali na naši dalekou cestu zpět do Prahy, s dobrým pocitem, že Bratislava byla dnes jasně antifašistické město. No pasaran!

KLINIKA V ULICÍCH

Autonomní sociální centrum Klinika se nadále muselo potýkat s lasky, které mu hází pod nohy nepřátelé svobodné sebeorganizace a účelného využívání chátrajících nemovitostí.

V polovině června zaplatil kolektiv Kliniky ÚZSVM dalších 43 000 Kč za to, že se bezplatně stará o nepotřebný státní majetek. K tomu mu byla na podnět ÚZSVM udělena pokuta 50 000

Existence

je anarchistická revue, která vycházela nejprve v letech 1998-2002 a znovuobnovena byla počátkem roku 2010. Vydává ji Anarchistická federace (AF, dříve ČSAF) coby čtvrtletník o rozsahu 40 stran. Proč tištěné médium v době internetu? Každý prostě nemá rád čtení delších textů z monitorů a navíc tištěný text nemíží tak rychle jako ten ve virtuálním světě. I tak je ale každé číslo po svém vydání ihned dostupné

i zdarma ke stažení na webu federace. Existence má za cíl přinášet informace o dění v rámci domácího antiautoritářského hnutí, zprostředkovat teoretické texty, ale i praktickou inspiraci. Každé číslo je z nemalé části věnováno jednomu hlavnímu tématu, na které se snažíme mimo jiné nahlédnout z anarchistické perspektivy. Tento časopis je určen zejména do řad antiautoritářského hnutí, ale snažíme se, aby dokázal oslovit či něčím zaujmout i ty, kteří s anarchistickými myšlenkami přišli do styku jen okrajově.

KČ kvůli tomu, že dělá pro lidi zdarma program. Navíc mu bylo rozhodnutím soudu zakázáno v budově jakýkoliv program provozovat.

Klinika se tedy rozhodla, že bude v následujících dnech provozovat kulturně sociální centrum v ulicích Prahy. Na Havlíčkově náměstí se konal „freshop Zdrojovny na pikniku“, bezpečnější obchod se tentokrát kromě tradičního vybavení do bytu zaměřil i na jídlo. Na stejném místě proběhla např. i Otevřená hodina romštiny. Lidová univerzita se přesunula na Palackého náměstí v rámci přednášky „Dohody mezi EU a Tureckem, současná situace v Řecku a jejich mediální obraz“, na svém pravidelném kurzu se tu sešli také francouzštináři a francouzštinářky. Na chodníku před Klinikou fungovala lidová kuchyně. Další týden se pokračovalo před budovou magistrátu přednáškou „Jak (ne)funguje kultura“ o interkulturní senzitivě. Do parku vedle Kliniky se přesunul kurz čínštiny.

V pondělí 27. června se na Parukářce dalo vybrnout najist v rámci Lidové kuchyně, na grilu se opékalo sójové maso, papriky a ananas a mlsouny neodradila ani krátká přeháňka. Následovalo veřejné plénium na téma budoucnosti Kliniky, a kdo vydržel, mohl zhlédnout večerní představení improvizacího divadelního spolku Impro KOSA.

Praha

Již další pondělí však kolektiv Kliniky přišel se skvělou zprávou. Městský soud v Praze zrušil předběžné opatření, které zakazovalo provozování centra v budově v Jesenitově 60. Odvolací soud zvrubně odmítl argumentaci ÚZSVM jako nedůvodnou a zdůraznil, že ač úřad stále používá tvrzení stavebního odboru Prahy 3, že budova je užívána v rozporu s kolaudací, žádná kolaudační rozhodnutí doopravdy neexistuje.

Program Kliniky se tedy vrátil tam, kam patří. A projekt centra se tak opět ukázal jako velmi živý organismus, který umí reagovat i na dočasné nepohodlí, jakým byl soudní zákaz programu v budově.

V PRAZE ZA MOSKVU

Ve čtvrtek 7. července v Praze anarchisté, anarchistky a lidé, kterým nejsou lhostejné represe v Rusku, zorganizovali mítink před ruským velvyslanectvím. Už dvě hodiny před akcí policie prostranství před velvyslanectvím ohradila a obsadila pětadvacetí příslušníky (přibylí pak ještě hlavně tajní).

Solidární akce se zúčastnilo několik desítek lidí, zazněl projev Anarchistické federace, který na okraj vysvětloval účel setkání: „Naší lidskou povinností je solidarita s vězňenými kamarády v Rusku, a hlavně šíření informací o jejich situaci. Bez těchto informací totiž nemůže vzniknout dostatečně silný a široký odpor proti takovým mocenským represím. Zákony jsou zpravidla užívány jen proti nám a ve skutečnosti se jimi neřídí ti, kdo vládou. A jako by to nestačilo, ještě jsou tyto zákony obcházeny, překrucovány a překračovány represivními orgány. Pro Rusko to platí mnohonásobně.“ Poté byl přečten dopis od ruských anarchistů, kde mimo jiné stálo: „Fungujeme v těžkých podmínkách neustálých policejních represí a bezprecedentního zpřisňování zákonů.

Praha

Jakákoliv aktivita je stále obtížnější, ale my jsme stejně rozhodnuti pokračovat v našem boji za sociální revoluci a anarchokomunismus! Ať žije mezinárodní solidarita! Smrt státu! Svoboda začíná tam, kde hyne vláda!“

Policie pak přitvrdila, kontrolovala doklady těm, kteří drželi transparent nebo stáli prostě vpředu. Ruské velvyslanectví ale stejně vyleschlo skandování „Naší zbraní je solidarita“ nebo „Touha po svobodě je silnější než všechny věznice“ atd.

Solidární setkání pokračovalo ve Stromovce, kde se přítomní mohli posilnit veganským občerstvením a tematickými tiskovinami. Účastníci také napsali několik dopisů vězňeným anarchistům, které byly v následujících dnech přeloženy do ruštiny a odeslány. Tajní dohlíželi v parku ještě dvě hodiny na nebezpečné anarchisty a anarchistky grilující tofu.

ZA SQUATY V BERLÍNĚ

Berlín býval svého času squatterskou baštou. Po sjednocení Německa, tlaku developerů, rychle probíhající gentrifikaci a nepřátelství úřadů mnoho rozmanitosti ve městě nezbylo. U některých budov se podařilo prosadit jejich legální status a opravdových squatů zbyla pouhá hrstka - a ty bojují o přežití. Aktuální je boj o berlínské squaty Rigaerstrasse 94 a Friedelstrasse 54, které se snaží za asistence policie zničit politici a developoři. Do prvního jmenovaného domu vtrhla v lednu bez soudního povolení policie a v počtu pěti set fyzilů, včetně jednotky zvláštního nasazení, služebních psů a vrtulníku tu hledala osoby, které měly napadnout strážníka při pokutování. Od té doby policejní šikana pokračovala v různých podobách. 10. července se konala na podporu squatu demonstrace, která však byla předčasně a násilně ukončena policií.

Na podporu berlínských squatů vyhlásili aktivisté kolem autonomního sociálního centra Klinika na 14. července solidární demonstraci před německým velvyslanectvím v Praze. „Podporujeme aktivisty a aktivistky, kteří brání zániku svobodných a nekomerčních prostor a aktivít a zároveň se staví proti gentrifikaci německé metropole - zvyšování nájmu, vytlačování obyvatel z jejich domovů a čtvrtí.“

Den před čtvrteční pražskou akcí rozhodl zemský soud, že vlastníci objektu, kteří se sami u soudu ani neobjevili, dosud nepředložili žádné dokumenty opravňující policejní vyklizení a že squateři mohou budovu dále užívat. I tak se před ambasádou v deštivém odpoledni a za pečlivého dohledu uniformovaných i tajných policistů sešla skupina patnácti protestujících s transparenty „Lieere Häuser tote Stadt!“

Praha

a „Klinika unterstützt autonome Zenter Berlins!“ Na místě se za zvuku hudby z přenosného reproduktoru, skandování a pruzení policejní důstojnice zdrželi asi tři čtvrtě hodiny.

DALŠÍ RÁMUS NA PANKRÁCI

Protože Martina „nás“ „právní stát“ stále držel ve vazbě na Pankráci, i nadále jsme za ním chodili na návštěvy. Stalo se tak i večer v sobotu 16. července, kdy se nás narychlo sešlo asi patnáct. Vybavení několika sofistikovanými nástroji na vydávání hlasitých zvuků jsme se přesunuli na obvyklé místo před zdi věznice.

Skandování hesel jako „Naší zbraní je solidarita“ a „Svobodu politickým vězňům“ prokládal divoký rámus. Že nás Martin slyší, bylo jasné, ale i tak jsme se pojistili odpálením několika silných petard. Asi po pěti minutách jsme odkráčeli, provázeni poněkud zmatenými pohledy dvou chlapců v modrém, kteří naše vystoupení nejistě pozorovali z pootvřených dveří věznic.

Cestou od Pankráce se několik lidí zastavilo ještě u Kongresového centra, kde lávku pro pěší nad magistrátou ozdobili transparentem s nápisem „Svobodu vězňenému anarchistovi Martinu Ignačákovi!“

FÉNIX U SOUDU

Ve dnech 2. a 3. srpna přišli na soudní přelíčení do budovy Městského soudu v Praze desítky lidí, aby podpořili anarchisty a anarchistky stíhané v rámci operace Fénix.

Oba dny soudu působily jako špatně napsaná divadelní fraška (parodickou reportáž si můžete přečíst v rubrice Anarchistického černého kříže na stránkách tohoto časopisu). Soudkyně, která projevila absolutní neznalost základů anarchistické teorie a nedokázala ani správně přečíst mnohá slova, která se objevovala ve spisu, si tak musela dodávat autority naštváním napomináním lidí za smích a kšiltovky na hlavách. Státní zástupce Vladimír Pazourek neustále mlel svou o Síti revolučních buněk, přestože obhajoba i obvinění opakovaně poukazovali na to, že se jedná o úplně jinou kauzu, se kterou oni nemají nic společného. A přestože obviněný Petr S. s rozhořčením a zápletem člověka, jehož ideje jsou překrucovány a zneužívány, vedl emotivní řeč o anarchismu (za kterou sklídl spontánní potlesk), nezdálo se, že by soud cokoli pochopil (nebo pochopit chtěl).

Když bylo rozhodnuto o dalším vazebním věznění Martina I., nastala atmosféra bezmocného vzteku. Někteří okamžitě odešli, jiní naopak tiše zůstali sedět. Samopalnická eskorta s Martinem se jaksí zasekla a soudkyně mírně hystericky udílela rozkazy. Někteří lidé chvíli odmítali odejít, další začali na soudkyni pokřikovat, že „je jim z toho na bliti“ a „vaše děti budou jako my“ a na chlapce frajersky mávajících samopaly: „Postřelíte nás nebo co?!“

Martina odvezli ve velkém stylu jako teroristu. Aby mu přítomní dodali tolik potřebné síly, vydali se jej navečer hlasitě pozdravit k pankrácké věznic. To se našťestí obešlo bez reakce jakýchkoli útvarů a orgánů.

Soudní líčení s obviněnými anarchisty a anarchistkami bude pokračovat 3. až 6. října.

ALT*PRIDE

V srpnu se v Praze konala již tradiční LGBTQ+ akce Prague Pride zakončená velkolepým duhovým průvodem za účasti několika tisícovky lidí. Na první pohled sympatická akce však vzbudila po zkušenostech s předchozími ročníky a avizovanými komerčními doplňky i nelibost u části queer „komunity“, která se postavila proti tomu, aby jejich slavnost byla komodifikována,

postavena na penězi dané výlučnosti a kooptována kapitalistickou logikou, ať už se tváří, jak chce „friendly“.

Na základě tohoto rozhořčení vznikla paralelní (neplést s konkurenční) alternativní akce Alt*Pride, v jejímž prohlášení stálo: „Chceme ukázat, že queer identita nemá být zbožím, předmětem marketingu či společenské odpovědnosti firem“. Chceme upozorňovat na opomíjená témata, jako je třída, etnicita, původ a role sociálních nerovností ve vyčleňování a útlaku uvnitř i vně queer komunity. Chceme reflektovat vliv kapitalismu, ekonomické globalizace a s nimi spojeného konzumerismu na queer komunitu a nabídnout alternativu tradičním akcím v rámci Pride.“ Organizátoři pak sami sebe identifikovali jako „členy a členky feministického, autonomního, anarchického, lidskoprávního, antirasistického a environmentálního hnutí, kteří a které chtějí jiný týden hrdoosti“.

Oslavit „různorodost, solidaritu a spolupráci“ se rozhodli zcela nekomerčně a bez VIP statusů od 10. do 13. srpna v prostoru pražského autonomního sociálního centra Klinika bohatým programem. Základ tvořily přednášky na opomíjená témata, jako třeba Reprezentace marginalizovaných v pop kultuře, O užítku a škodlivosti LGBT, Queer identity a kolonialita, Existuje něco jako queer teologická etika?, HIV a stigma - sociální smrt, Pedofilie, pedofilové a jejich vztah k LGBT (toto téma způsobilo téměř posvícení na nacionalistických webech, přednáška byla ovšem tak jako všechny ostatní zajímavá). S úspěchem se setkaly také diskuse o bisexualitě či asexualitě. Během workshopů si dívky mohly vyzkoušet čurokapy, a každý bez rozdílu pohlaví se mohl zúčastnit Rychlokurzu diskriminačního psaní nebo kurzu sebeobrany, který se těšil opravdu velkému zájmu. Nechyběly performance, vystoupení kapel, a (ne) slušně rozjeté queer party. Především poslední dny program přilákal značný počet zájemců, z nichž mnozí navštívili Kliniku vůbec poprvé. Součástí akce na Klinice byl také queer free-shop, možnost potisku textilu za pomoci feministického kolektivu NemrAFKY a nalíčení v drag koutku.

Praha

Došlo také na přípravu piketů a transparentů „Nepřízpůsobuj se, měň společnost“, který se v sobotu 13. srpna objevil v čele růžovo-černého Alt*Pride bloku na společném pochodu hrdoosti Prague Pride ulicemi hlavního města. Několik desítek lidí, k nimž se v průběhu dne přidali další, vyšlo hromadně již z Kliniky. Když se chtěli přidat ke zbytku průvodu na Václavském náměstí, snažila se jim v tom kordonem z vlastních těl zabránit evidentně z těch všech barev duhy dezorientovaná policie. Nakonec ale tupá síla ustoupila a došlo ke splnutí obou akcí. Přesto byl růžovo-černý blok nezměnitelný, a to hned z několika důvodů: hesly na piketech, skandováním „Feminismus žije, boj pokračuje!“, „A-anti-antikapitalista!“ nebo „Lízátka pro všechny!“ a zejména intenzivním kroužením tajných fízlů dohlížejících na plynulost kapitalistického pořádku.

Sereď

FFUD FEST

O víkendů 12. a 13. srpna se již posedmě konal v areálu Kempu Sereď punkový festival Ffud fest. Jde o jeden z letních hudebních podniků, které neznamenají jen muziku, ale mají i svůj vlastní politický přesah. A tak vedle desítek kapel hlučné a rychle mlčících do bubnů a drhoucích struny kytar měli návštěvníci možnost zastavit se u dister a infostánků, mezi nimiž nechyběl ani anarchickými časopisy, brožurami a letáky nabitý freeshop volné komunity VAP.

Součástí festivalu byl i benefiční bazar na podporu anarchistů a anarchistek stíhaných v kauze Fénix, kde mohli lidé jednak finančně přispět na právní pomoc a zároveň se o celém případu něco dozvědět. Několik návštěvníků akce se navíc domluvilo na zhotovení hromadné fotografie, která byla přáním k právě proběhlým třicátinám vazebně stíhaného Martina Ignáčka.

Členové a členky z košického kolektivu Food not Bombs nejenže sytili hladové krky výbornými veganskými toasty, ale v sobotu uspořádali i zajímavou přednášku a v průběhu celé akce sbírali podpisy pod petici za změnu legislativy, která brání zmírnění problému s plýtváním potravinami.

HLASY Z LATINSKÉ AMERIKY

Delegace AF domluvila ve Frankfurtu na kongresu Internacionály anarchistických federací návštěvu dvou jeho latinskoamerických hostů v Česku. Součástí této návštěvy byly dvě přednášky - 23. srpna v Praze v autonomním sociálním centru Klinika a o den později v Brně v kavárně Tři ocásci.

O aktuální situaci a sociálních bojích ve svých zemích promluvil Mario Castillo, kubánský historik a anarchista, člen anarchistického kolektivu Taller Libertario Alfredo López z aktivistické sítě Observatorio Crítico a spoluzakladatel Anarchistické federace Střední Ameriky a Karibiku (viz rozhovor na straně 28), a Cristian Del Castillo, chilský antropolog a člen afinitní skupiny Acracia v rámci Lokální anarchistické federace Valdivie. Řeč se stočila také na podobnosti chilského a českého neoliberalismu nebo k tomu, proč kubánská pravice vzhlíží právě k Česku jako vzoru. Nechyběly ani otázky z publika - v Praze dorazilo na besedu asi čtyřicet a v Brně kolem třiceti lidí.

VEGANSKÁ PŮLKA

Poslední srpnovou sobotu hostil Centrální park Pankrác před Café Na půl cesty Veganské hody, které kromě spousty výborného jídla lákaly i na přednášky, hudbu a stánky aktivistických skupin. Protože musíme být u všeho, dopoledne jsme rozbili na trávě u „Půlky“ ležení i my z Anarchistické federace společně s kamarádkami z kolektivu Cocina Perdida.

Coby výjimečně alespoň trochu apolitičtí jsme si protentokrát odпустиli distro a pouze jsme stánek ozdobili černorudou a černozelenou vlajkou a plakátem s krátkým textem

o freeganství. Hlavní náplní našeho dne bylo totiž jídlo - samozřejmě veganské (a částečně dokonce freeganské). Před dovednostmi Cociny Perdidy a jejími quichi a wrapy jsme sice mohli pouze smeknout pomyslný klobouk, ale ani náš vegegulaš à la Food not Bombs, guacamole, mírně improvizovaná harula (bramborák) a šejky různých chutí nebyly rozhodně k zahoezení.

I přes pekelné vedro od jedné hodiny začal na prostranství ohraničeném asi patnácti stánky čilý ruch. Lidé ochutnávali nejružnější jídla, zajímali se o témata neziskovky Obraz či organizace Sea Shepherd, mohli si zacvičit po boku instruktorů a instruktorek z Vegan Sport Clubu, navštívit Živou knihovnu nebo si pořídit třeba nekožené těžké boty. Živým tématem byl např. zákaz kožešinových farem v Česku. Na odpoledne bylo připravené i loutkové divadlo. O atmosféru se následně starali hudebníci z Fat & Dread Stereo a následně L&M dj's, načež večer uzavřely koncerty kapel Sport a Better Leave Town.

Celkově byly Veganské hody ideálním způsobem, jak strávit jeden z posledních letních dnů. Lehce aktivisticky, eticky a s příjemně plným žaludkem.

Praha

HLUKOVÉ DEMONSTRACE V LITOMĚŘICÍCH

V neděli 4. září zadržela policie aktivistu Asociace Alerta Lukáše Borla. Ten se po dlouhotrvajícím sledování policií nějakou dobu skrýval. Hned v pondělí tedy soud rozhodl o jeho vazbě. Co se týče obvinění, státní zastupkyně Nad'a Voláková novinářům potvrdila „zadrženi muže, obviněného po zločiny založení, podpory a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka, vydrírání a přečinu poškození cizí věci“. Čeho se má obvinění přesně týkat, zatím není jasné.

Lukáš je držený ve vazební věznici v Litoměřicích. K jejím zdem se tedy ve středu 7. září večer vypravila menší skupina anarchistů s černo-rudým praporem, aby ho pozdravila a podpořila. Tato demonstrace byla důkazem, že i malá skupina lidí může udělat pořádný kravál, který lidé držení za mřížemi rozhodně nemohou přeslechnout. Nechyběla ani zábavní pyrotechnika.

Severočeská anarchistická federace (SAF) zorganizovala další akci, tentokrát ještě za světla. V pátek 9. září v podvečerních hodinách se sešlo před branami litoměřické vazební věz-

Litoměřice

nice asi 20 lidí, aby vězněný Lukáš mohl ve své cele prožít pocit, že v těžké situaci nezůstal sám, že solidarita není pro místní anarchisty a anarchistky cizí slovo.

RIOT OVER RIVER

Je sice faktem, že si v Praze dají každou chvíli dostaveníčko více či méně obskurní protirasistické partičky a více či méně otevřené rasistické partaje, ani v nejmenším to však neznamená, že by byl hned každý v Praze omezeným xenofobem nebo vychcaným politikem, který se na takové omezení chce zviditelnit. Právě to chtěli sdělit organizátoři festivalu Riot over River: „V době, kdy je stále častější, že si rasismus a xenofobie nachází cesty do médií a veřejného prostoru, je třeba jasně a nahlas odmítnout zjednodušování a nenávisť, která se zaměřuje na ty, kteří se sami nedovedou bránit - bezdomovce, menšiny, uprchlíky... Hudba má neuvěřitelnou moc spojovat lidi a dávat naději v boji proti nespravedlnosti - punk rock, reggae, ska i hardcore byly vždy spojeny se striktně antirasistickými a antixenofobními postoji, vždy na straně utlačovaných. Festivalem chceme dát najevo, že hudba a kultura obecně není a nebude místo pro rasisty ani fašisty.“

Festival s podtitulem „Společně proti rasismu“ se konal v pátek 9. září na Náplavce, a to hned na šesti scénách a za účasti více než dvacítky kapel a DJs. Kromě toho mohli návštěvníci a návštěvnice narazit na básníky, workshopy, veganské občerstvení od kolektivu Food not Bombs, distra...

Akcí s dobrovolným vstupným navštívily stovky lidí, počasí přálo venkovní produkci a atmosféra neměla chybu.

UPRIGHT

V sobotu 10. září 2016 se pod hlavičkou Good Night White Pride (GNWP) v Liberci uskutečnil první ročník antirasistického turnaje bojových umění s jednoduchým, ale jasným názvem UPRIGHT. Svě síly a dovednosti s ostatními změnili bojovníci z Čech, Moravy, Polska, Slovenska a Běloruska. V ringu obklopeném vlajkami zúčastněných kolektivů, kterým vévodilo logo GNWP, se zápasilo v disciplínách box, K-1 a grappling. Bojovníci, povzbuzováni početným a hlasitým publikem, předvedli kvalitní výkony. Zápas, komentované vtipným moderátorem, byly tvrdé, ale plně v duchu fair play. Volné chvílky mezi zápasy vyplňoval hudbou místní DJ. K dispozici bylo chutné veganské občerstvení v podobě obložených baget, grilované zeleniny či burgerů. Turnaj proběhl v přátelské atmosféře otevřené všem bez ohledu na barvu kůže, pohlaví či vyznání.

Po skončení zápasů uspořádala organizační platforma Liberecká mobilizační přednáška na demonstraci v Drážďanech proti oslavám tzv. Dnu německé jednoty.

Toto téma prezentovali němečtí antifašisté z radikálně levicové aliance „Solidarita bez hranic: Nacionalismus není alternativa“. Diskutovalo se o způsobech, jakými lze přenést mezinárodní solidaritu proti posilujícímu naciona-

lismu či o tom, jak oslovit neprivilegované obyvatele antifašistickými myšlenkami.

FNB NA POLI

Jeden z kolektivů Food not Bombs, konkrétně ten z Frýdku-Místku, podnikl ne zrovna tradiční akci na získání surovin pro své kuchařské aktivity. Pětice členů a členek kolektivu vzala auto a jela se v neděli 11. září přesvědčit o tom, že plýtvání jídlem začíná už na poli. V rámci své paběrkovací akce nasbírali za dvě a půl hodiny z pole přes sto kilogramů brambor, které tam po sklizni zanechal kombajn.

FNB Frýdek-Místek následně v sobotu 17. září použilo část tohoto úlovku na přípravu různých dobrot v rámci akce „Zažít město jinak“, jejíž druhý ročník se konal v Zooparku v areálu textilky Slezan. Byla to mimo jiné i skvělá příležitost prezentovat základní myšlenky Food not Bombs, které jsou shodné pro kolektivy působící po celém světě.

Jinak místní kolektiv FNB rozdává po prázdninové pauze jídlo (nejen) potřebným každou první středu v měsíci u altánku v místeckém parku Bedřicha Smetany. Sedmého září tak nasýtí přibližně dvacítku lidí.

BENEFICE, PŘEDNÁŠKY, PROMÍTÁNÍ...

Vedle výše (či jinde v této *Existenci*) zmíněných proběhly od uzávěrky minulého čísla ještě další akce, a to především osvětového charakteru. Jako obvykle jsme se pokusili o jejich přehled, i když s vědomím toho, že nejde zcela o všechny:

Přednášky, workshopy, diskuse: Francie je na nohou (1. 7., Praha); Posilování s vlastní vahou (7. 7., 13. 7., Praha); Třída a nacionalismus (nejen) ve střední Evropě (16. 7., Praha); Boj za ženskou rovnoprávnost není bojem za to, co nejvíc pracovat (18. 7., Praha); Democracy and Inequality: How to win by losing. Lessons from the Bernie Sanders campaign (20. 7., Praha); Vše, co jste chtěli vědět o kole, ale báli jste se zeptat (23. 7., Praha); Zahrádkářský sraz (2. 8., Praha); Diktatura multikulturalismu (8. 8., Praha); Projekt Návštěva: Julia C. Richter (18. 8., Praha); AfterAlt*Pride: Gender as a Spectrum (19. 8., Praha); Ps! na Klinice (20. 8., Praha); Fotografie ze Srpná 1968 (21. 8., Praha); Ženy v slovenské architektuře (28. 8., Košice); Autonomie (nejen) na Klinice (29. 8., Praha); Výročí SNP v kine Úsmev (29. 8., Košice); Chrám konzumu: Vizuální antropolo-

gie industriálního kapitalismu (31. 8., Praha); Nezrozumitelný sprievodca Japonskom (1. 9., Košice); Libo dceru nebo syna? (6. 9., Praha); Mobipřednáška k demonstracím proti Dnu německé jednoty (7. 9., Praha; 10. 9., Liberec); Dumpster Diving (9. 9., Josefov); Křest knihy Rebelčin průvodce osvobozením žen (14. 9., Praha); Workshop Lepší dny (16. 9., Praha); Workshop Punks In Recovery (16. 9., Praha); o dobrovolnické práci s dětmi v Srbsku (29. 9., Liberec).

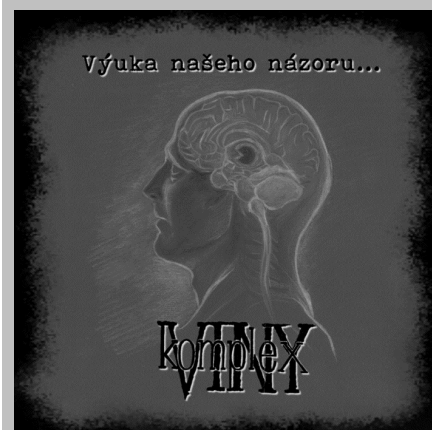
Benefiční akce (koncerty, večere, bazary...): 1. 7. na podporu stíhaných a vězněných anarchistů (Nová Paka); 9. 7. na záchranu Královky vily (Prachatice); 7. 8. pro Obraz (Liberec); 4. 9. pro Zvíře v tísni (Praha); 9. 9. pro Food not Bombs (Josefov); 17. 9. pro Food not Bombs (Chrudim); 23. 9. na autonomní sociální centrum Klinika (Praha).

Promítací večery: Praha (10x), Prachatice (3x), Teplice (1x), Liberec (1x).

Ostatní akce: Pravidelné či příležitostné rozdávání jídla potřebným kolektivy anarchistické iniciativy FNB v Praze, Plzni, Ústí nad Labem, Karlových Varech, Hradci Králové, Liberci, Pardubicích, Vysokém Mýtě, Českých Budějovicích, Ostravě, Olomouci, České Lípě, Brně, Košicích a dalších městech. Společné veganské večere a další program v infocentru Salé. Různé kulturní, komunitní a osvětové akce konané v prostorách Autonomního sociálního centra Klinika, včetně pravidelných jazykových kurzů a veřejných plén nebo akce „Zažít město (trochu) jinak na Klinice“, která se konala 17. září navzdory zásahu vládní koalice městské části Praha 3. Akce různého zaměření v prachatické Kralovce vile nebo košickém centru Klub (v létě tu byla otevřena také čítárna). Pravidelné cyklistické akce Critical Mass v Košicích. Mnohé veganské akce, např. Veganská hipopová grilovačka s Cocina Perdida, Vegan pikniky v Hradci Králové a Liberci, Festival veganských pomazánok v Košicích či Piknik z klinické zahrádky a pravidelná Lidová kuchyně na Klinice.

KOMPLEX VINY PRO ABC

Poděbradská hardcore/punk kapela Komplex viny vydala své debutové album, které nese název Výuka našeho názoru... Po čtrnácti letech své existence se tito lázeňští šviháci konečně dočkali svého prvního vinylu, který vydali, věrní principům D.I.Y., svépomocí. Album vyšlo v nákladu 300 kusů a je benefiční pro Anarchistický černý kříž (ABC). Desku můžete sehnat přímo od kapely na jejich koncertech nebo na její e-mailové adrese kolostav@gmail.com. Další možností je objednat si album v distribuci Phobia Records (phobiarecords.net).

bandzone.cz/komplexviny

téma Existence:

Anarchistický bulvár

POKUD SI NĚKDO POMYSLEL PŘI PŘEČTENÍ NÁZVU HLAVNÍHO TÉMATU TOHOTO ČÍSLA *EXISTENCE*, ŽE UŽ NÁM ASI ÚPLNĚ JEBLO, TAK VĚZTE, ŽE NEJEBLO. PŘINEJMENŠÍM NE ÚPLNĚ. CÍLEM BULVÁRU JE PŘITÁHNOUT POZORNOST, ABY SE CO NEJLÉPE PRODÁVAL REKLAMNÍ PROSTOR, Z NĚHOŽ JE BULVÁRNÍ, NEBO VLASTNĚ JAKÝKOLIV KORPORÁTNÍ BYZNYS ŽIV. ANO, POZORNOST TÍMTO PŘITÁHNOUT CHCEME, ALE REKLAM SE NEHROZTE.

Naším hlavním cílem je především zamyslet se na pozadí tohoto tématu nad výstupy anarchistického snažení, nad způsoby oslovení a nad tím, jak lze propagovat myšlenku nahrazení nepřírozených autorit společenskou samosprávou. V neposlední řadě budeme rádi, když se nám zároveň podaří alespoň částečně odlehčit vážnou podobu této anarchistické revue.

ZRCADLO, ŘEKNI MI, CO JE NEJČTENĚJŠÍ

Na začátek následujícího mudrování si zkusme udělat malou rozvahu, s čím má anarchistický tisk, ať už ten papírový nebo virtuální, zpravidla největší úspěch. Ač náklady tiskovin, ani zhlédnutí článků na anarchistických webech nedosahují závratných čísel, průměrně v řádu pár stovek, existují obsahy a formy, které čas od času tyto počty i několikanásobně převýší. I když by se zdálo, že anarchistické hnutí funguje úplně jinak než majoritní společnost, něco z ní si nese s sebou. Nejvyhledávanější publikace a internetové příspěvky bychom s trochou nadsázky mohli klidně označit jako bulvární. A o jaké jde?

Největší úspěch mají tradičně výstupy z monitoringu neonacistů na antifa.cz, a to zejména pokud jsou oslaveny bulvárními detaily z nezavědáníhodného života nácků, popřípadě náckyň. Když půjde o odhalení neonacistů s homosexuálními sklony, zálibou v převlíkání do ženského spodního prádla, v olizování svých polonahých soukmenovců či v kolektivním pití stejné kolektivně flusanci upraveného piva, počty zobrazení jdou prudce nahoru. Nutno přiznat, že bulvární zpravodajství tohoto druhu přitahuje nejvíce jeho terče, tedy samotné nácky.

Oblíbené jsou také reporty z různých akcí, zejména těch, kde se něco semele. Prahnu po tom mainstreamoví novináři, tak proč ne jejich undergroundové protějšky? Nutno podotknout, že úroda akčních reportů bývala v dřívějších letech větší a člověk tolik nezíval nad zprávami z hnutí o tom, kdo kde namaloval transparent a pověsil transparent.

Pokud jde o zprávy ze zahraničí, bezkonkurenční úspěch mají krátké články s bohatým obrazovým doprovodem. Na textu vlastně ani moc nezáleží, hlavně, že je na snímcích velké množství maskovaných hlav, (ne)identifikovatelných létajících předmětů, a v tom úplně nejlepším případě nějaká ta policejní kára požíraná plameny ohně a revolučního zápalu („Paráda, to sme jim to nandali, sviním.“). Správný milovník nenáročného akčního zpravodajství ale nepohrdne ani záběry fízlů, kteří ve skupině skopávají do požadovaného tvaru ležícího demonstranta. To je skvělá příležitost pro oprávněné rozhořčení a připsání nějakého toho facebookového komentů à la „Zkurvený svině fašistický“. Formu této reakce si jen domýšlím, jelikož jsem ročník, který nadšení sociálněstítového sebefízlování už jaksi minul. Přesto rozumím dobrému pocitu z pohledu na řadu ohořelých policejních dodávek nebo upřímné touze po vendetě při sledování fízla, který obuchem udělal krvavý make-up vyjukané holčiny s piketem proti zavádění školného.

Všechno má ale své meze. Pokud podobná záliba nabude formy fetišismu, pak můžeme již zavedeným pojmem hovořit o revoluční pornografii (na svých počítačích a chytrých mobilech vyhledáte pod heslem *riot-porn*). Tady už jde jen o prachspoustou vizualizaci. Text je nadbytečný. Je totiž jedno, jaké jsou důvody, okolnosti, cíle, prostě na kontextu nezáleží, hlavně, že to lítá.

Takový přístup připomíná vliv sociálních sítí, kde lidé zpravidla nejsou ochotní (a možná už ani schopní) číst delší souvislý text. Proto také často reagují jen na nadpisy a při dotazu na obsah hrdě oznamují, že nic číst

nemusí, protože je jim všechno jasné. Ideální je tedy jednoduchá věta à la Twitter, hlavně moc nenamáhat hlavu.

Nepřekvapí, že z tištěných anarchistických publikací mají největší úspěch zase ty, které kladou vizuální stránku před text, tedy komiksové sešity.

Posledním okruhem příspěvků s větší sledovaností jsou reakce na mainstreamová témata, a to ještě v případě, že jde o něco vtipného či senzačního. Tak tomu bylo třeba na webu afed.cz krátce před prezidentskými volbami, kde se těšil velké popularity satirický text „Volte Karla!“. Asi uhadnete, jaké byly reakce těch, co nezvládnou přečíst víc než nadpis. (Je ale ode mne nemístné a srabácké posmívat se jim, když vím, že se nemohou bránit, jelikož se ani při sebevětší snaze nedostanou přes druhý odstavec.)

KUDY NA TO?

K výše uvedenému je nutné podotknout, že anarchistické tiskoviny a weby mají sice nevýrazný, ale pravidelný čtenářský okruh. „Bulvárnost“ pak přitahuje pozornost těch z hnutí, pro které neustálé honění nějakých zpráv a teorií není životním krédem. Občas se jim ale podaří upoutat i pozornost lidí mimo anarchistické kruhy. Jestli to má nějaký vliv, těžko říct, když chybí empirická data. A kdo by se za nimi honil, když je tolik jiné, důležitější práce? Na analýzu dopadu anarchistických médií si tedy budeme muset asi ještě řádku let počkat a dál operovat s dojmy, které sice vychází ze zkušeností, ale jsou zároveň zatíženy subjektivními postoji a někdy i obyčejnými předsudky (a ty mají největší květy na láněch neznalosti).

Ukazuje se, a mainstreamová média to samozřejmě už dávno vědí, že nejmásovější čtenářský úspěch mají krátké texty se senzačními titulky, pokud možno doplněné nějakými akčními, bulvárními či líbivými obrázky. Bulvár navíc ctí zásadu, že sdělení nesmí pokud možno obtěžovat čtenáře tak, aby u něj musel přemýšlet. Žádoucí je naopak vyvolat emoce, které nám přece dávají pocit, že žijeme.

Jenže naše cíle, co se týče anarchistického zpravodajství a publicistiky, jsou zpravidla opačné. My se snažíme jít ke kořenu věci a nenabízet zjednodušenou realitu. Chceme odhalit vztahy na pozadí, motivace vycházející z potřeb a ne klouzat po povrchu emocionálního balastu. Dlouhodobě otvíráme témata, která mainstream ignoruje, ať už z důvodu vlastního ignorantství a neznalosti nebo pro klidný spánek inzerentů a korporátních vlastníků. Snažíme se zprostředkovávat fakta společensky rozdělené reality a působit na sebeuvědomění neprivilegovaných namísto toho, abychom je opjeli nablýskaným světem celebrit a dalšími kravi-nami.

Jenže tímto přístupem se zároveň chytáme do různých pastí, na které bychom si naopak měli dávat pozor. Stávalo se a děje se to stále, že působíme nesrozumitelně, někdy díky přílišné akademičnosti, jindy tématy, s nimiž se čtenář dříve nesetkal, a nedokáže se v nich tudíž zorientovat. Někdy je na škodu „ideologický jazyk“, který může instinktivně znechutit. A jak už jsme uvedli, mnohdy budíme nadměrně vážný dojem, což není zrovna to, co člověk po příchodu z práce vyhledává. A ani jistá větší atraktivita by našim výstupům občas neškodila.

Je nesmysl říct, teď jsme to děláli špatně a musíme od základu změnit přístup. Není ale od věci čas od času se zastavit a zeptat se, jaký efekt má naše propagační práce, jestli jsme někde nezaspali dobu nebo zda bychom neměli udělat zas nějaký ten kvalitativní krok kupředu. Při takovém přemítání pak můžeme definovat otázky, nad kterými bychom měli dál diskutovat. Můžeme se zabývat jednotlivými nástroji, které před námi leží, a hledat způsoby a míru jejich využití. Jak využívat humor a satiru? Co může přinést propojení s kulturou? Mohou nám nějak posloužit pro naše potřeby uzpůsobené marketingové metody? Máme se snažit působit na veřejnost, nebo se tohoto bezbřehého pojmu vzdát cílením na konkrétní skupiny lidí? Do jaké míry užívat zjednodušení a určitého populismu? Není proti našim zásadám snažit se pronikat do mainstreamových

médií? Jak pracovat s jazykem, abychom byly srozumitelné a dokázali oslovit?

Někdy se neshodneme na odpovědích, jindy budeme zvažovat kompromisy. Při takových diskusích musíme ale znát své hranice a vědět, čeho se vyvarovat. Nesmíme poklesnout k bezpředmětnosti, stejně jako nesmíme podporovat model černo-bílého vidění světa. Nesmíme dovolit, abychom ve výsledku hráli cizí hru podle pravidel, která nemáme možnost jakkoliv ovlivnit. Neměli bychom opomíjet některé skupiny neprivilegovaných jen proto, že jsou nějakým způsobem marginalizované (např. nezapomínat při boji za práva pracujících na nezaměstnané, důchodce, studenty...). Neměli bychom ze sebe udělat pouhé komedianty, kteří se snaží za každou cenu zaujmout. A především bychom se neměli zapřodávat, ať už to znamená cokoliv.

ANARCHISTICKÝ MARKETING?

Některé věci a slova jsou v anarchistickém hnutí skoro tabuizovaná. Není slušné je vůbec vyslovit. Pokud tak učiníte, může na vás být pohledeno s nepochopením, v horším případě s nedůvěrou a v tom nejhorším můžete být označeni za anarchokapitalistického záškodníka. Samozřejmě, přeháním, ale něco na tom bude. U nás se tudíž nikdy moc nediskutovalo, zda je možné nějakým způsobem využívat metody (politického) marketingu k zefektivnění anarchistické propagace. Jenže slovo marketing smrdí kapitalismem (a manipulací) na sto honů, takže debata o nějaké inspiraci a využití pro zničení systému, který ho zplodil, je asi otázkou budoucnosti.

V zahraničí již nějaké diskuse na toto téma probíhají a nebylo by od věci snažit se je přiblížit i u nás a dále je rozvíjet. Je ale třeba si uvědomit, že jedna věc je umět efektivně oslovit, a druhá nabídnout možnosti smysluplné a reálné participace, která nebude čistě aktivistická, jako je tomu dnes.

Toronto, 2010, proti summitu G20

Jak jsme už naznačili, masovost bulváru tkví v tom, že jde na nejnižší společný jmenovatel, což jsou vlastně naprosté a nepodstatné kraviny, abychom se drželi již použité terminologie. Abychom se vyhnuli nebezpečí bezobsažnosti, můžeme využít cílení, které by na to nepřistupovalo. Na tom mimo jiné staví publikační strategie Anarchistické federace. Vydáváme tento časopis primárně pro potřeby (informace, vzdělávání, diskuse, prezentace, inspirace...) anarchistického hnutí, nástěnné noviny A3 zejména pro širokou skupinu pracujících a nezaměstnaných, zpravodaj *Zdola* ke konkrétním akcím a tématům, a nakonec se spolupodílíme na dětském časopise *Klíčení*. Je však cítit absence kvalitního média pro mládež, z jejichž řad přichází do hnutí podstatná většina aktivistů a aktivistek. Chybí nám také cílené využívání sociálních sítí a prostředí, v nichž se anarchisté a anarchistky v každodenním životě pohybují.

Pokud se přece jen budeme chtít zaměřit na možnost masovějšího oslovení, musíme nutně počítat s určitou formou zjednodušení. Takový postup se odráží například ve způsobu, jakým děláme noviny A3. Snažíme se oslovovat ostatní neprivilegované skrze problémy, které jsou jim

nějakým způsobem blízké, nebo skrze témata, s nimiž již bezpochyby přišli více či méně do styku. Čtenáři se tak mohou s popisovaným stavem ztotožnit snáze a z nabídnuté anarchistické perspektivy nahlédnout na procesy, které dané problémy způsobují. Přinejmenším mají možnost zjistit, jak se k danému tématu staví anarchisté a jaká nabízejí či nenabízejí řešení. Je pravda, že často nejsme schopni a ani nechceme nabízet jednoduchá řešení, či spíše pseudorešení, za každou cenu. Přesto bychom měli rozmyslet alternativy „tady a teď“ a zároveň hledat nástroje, jak anarchistické myšlenky a pohledy dostat mezi co nejširší okruh lidí.

Při otázce efektivního oslovení musíme navíc rozmyslet způsob užitého jazyka a formy jednotlivých sdělení. Náš jazyk nesmí odpuzovat, například negativně vnímanými ideologickými výrazy nebo akademickým slovníkem, zároveň ale musí být přesný. To znamená, že musí jasně vyjádřit zamýšlený obsah předkládaných myšlenek, postojů a názorů. V naší publikační praxi diskutujeme patriarchátem zatížený jazyk. Neužíváme opičárny typu „i/-y“ v každém přičestí minulém, koncovky „-a/-ka“ u každého anarchisty, který na nás ve větě vykukne. Snažíme se však, aby z každého textu bylo zřejmé, že mluvíme i o ženách. Také se vyhýbáme trapným momentům, kdy bychom v bezvěreckém časopise, jako je ten náš, psali věty typu „Pussy Riot bohužel nedozpívaly celou píseň v Chrámě spasitele. Nedej bože, aby za to šly sedět.“ Nebojme se užít vulgarit, pokud nejsou samoučelné, ale mají tnout do živého. Tady mohou být inspirací britští Class War. O nich se ještě v této *Existenci* dočtete, stejně jako o potřebě a podobách užité humoru a satiry, které mohou být mířeny na nepřátele svobody, stejně jako do vlastních řad. Občas neuškodí vnést do našeho projevu trochu poetičnosti a emocionality. Jako odstrašující příklad však uvedme některá vzletná až úletná „poeticko-revoluční“ komuniké z insurekcionistického tábora.

MEDIÁLNÍ PRŮNIK

Zajímavé otázky vyvstávají, pokud přemýšlíme nad spojením anarchistické propagace a kultury. Pomiňme nyní plejádu hlučných anarchistických kapel, které oslovují již oslovené po squatech a klubech, takže vlastně ani nikomu nevadí, že není rozumět slově, která zpívají (pokud se dá tedy mluvit o zpěvu). Bulvární efekt celebrit s sebou nese i to, že je zpravidla přínosem, když nositeli myšlenek jsou známí a oblíbení interpreti (ale i sportovci, vědci či intelektuálové). A není nutné, aby obsah umění byl hned politický, stačí deklarovaný postoj jeho nositelů.

Pro ty zásadové a pravověrné ze subkulturních kruhů jistě zeměřela každá kapela, která se zaprodala korporátnímu labelu. Tato komercializace však není tak jednoznačná a rozhodně je dobré vyslechnout si i názory dotčených kapel, které zpívají o svobodě, ale zároveň krmí chřtán kapitalistické hydry (kolik z nás může směle tvrdit, že ho nějakým způsobem nekrmí?). Stačí připomenout skupinu Chumbawawa, která od punku přešla ke vkusnému popu, aniž by polevila ze svých anarchistických postojů. Navíc z výdělků, které jí díky komercializaci plynuly, podporovala různé boje - od stávkujících dokařů po partu českých platformistů.

Pro atraktivitu anarchistické propagace je navíc žádoucí spojení s umělci různého druhu, s performery při demonstracích, se sochaři při přípravě loutek, s divadelníky při práci na různých scénkách, s hudebníky při pořádání street parties, s grafiky při vydávání publikací či s výtvarníky při tvorbě nápaditých plakátů.

Podobná spojení mohou někdy pomoci proniknout až do mainstreamových médií. Máme však o něco takového stát, když právě korporátní média jsou zdrojem udržování statu quo, podílí se na všeobecné debilizaci a slouží zejména PR těch, kdo si zaplatí? Na druhou stranu si položme otázku, proč vlastně vyvíjíme některé aktivity. Třeba když uspořádáme demonstraci v centru Prahy, kde jsou hlavně turisté. Samozřejmě že naším cílem je, aby náš hlas zazněl co nejdál a co nejhlasitěji, ale v takovém případě je to vlastně možné jen skrze masmédiá. Jenže ta chtějí senzaci, nejráději mají násilí a nahotu. Máme jim to ale poskytovat, aby si nás vůbec všimla? Máme rezignovat na zasilání tiskových zpráv jen proto, že si je v redakcích bez finanční motivace zjevně už několik let nikdo nečte (s výjimkou některých regionálních). Ano, masmédiá mohou posloužit, ale často se chovají velmi nepřátelsky, jednájí na objednávku elit nebo ve spolupráci s policií. Všichni novináři ale nejsou stejní, z toho je třeba vycházet a snažit se na tom stavět, pokud by nám šlo o průnik do mediálního světa.

NĚKDY PŘÍŠTĚ...

Asi zklameme všechny ty, kteří v tomto čísle očekávali plné hrsti bulvárních a zábavných historek z anarchistického hnutí. Ne že by žádné nebyly. Čtvrtstoletí neutuchajícího vzrůstání se a upadání jich přineslo nepočítaně. Zlí jazykové by řekli, že se celou tu dobu naše hnutí plácá na místě, ale není tomu tak. Mírný pokrok (zpravidla) v mezích zákona je bezpochyby znát. A ty historky? Možná na ně dojde někdy příště, až usoudíme, že je potřeba nějakých rázných kroků na zvýšení čtenosti.

NAŠLI JSME NOVÉ DOMOVY PRO BOHATÉ

Class War – bulvární rebelie s pár promile v krvi

V ANARCHISTICKÉM ČASOPISE *A-KONTRA* VYŠEL PŘED DEVĚTI LETY ČLÁNEK „ANARCHISTICKÝ BULVÁR: PIVO & NÁSILÍ!“ O BRITSKÉ MILITANTNÍ ORGANIZACI CLASS WAR, JEŽ NAVÁŽALA NA PUNKOVÝ BOOM JEHO SPOJENÍM S POLITICKOU AGENDOU, KTERÁ BY SE NEODKLÁNĚLA OD ZVYKŮ DÉLNICKÉ TŘÍDY K PŘÍLIŠNÉMU INTELEKTUALISMU. ZBRANĚMI SE STALY PROVOKACE A URÁŽKY. A KDYŽ BYLO TŘEBA, TAK I KAMENY. PŘINAŠÍME ZKRÁCENOU VERZI ČLÁNKU, PROTOŽE CLASS WAR NEMŮŽE V HLAVNÍM TÉMATU TĚTO *EXISTENCE* ROZHODNĚ CHYBĚT.

Anarchistická skupina Class War byla fenomén 80. let. V první polovině další dekády byla spíš na ústupu a pak o ní už nebylo příliš slyšet. Nyní ale nabírá nový dech.

Mnoha mýty a legendami opředená Class War je úzce spojena se jménem Iana Bona, který byl svého času policií a tiskem označován jako „nejnebezpečnější muž Británie“. Historii skupiny sleduje jeho vzpomínková kniha vydaná v roce 2006 u nakladatelství Tangent Books pod názvem *Bash the Rich*.

Bone je typickým dítětem pracující třídy, která si v Anglii v době jeho dětství udržovala svou kulturu definovanou pivem a fotbalem. Záhy se stal anarchistou. A mezi jeho aktivity patřilo vydávání místního zpravodaje *Alarm*. Jadrným jazykem se zabýval lokálními i obecnými problémy, které pálí obyčejné lidi. Jinými slovy, začal vydávat bojovný, levicově populistický časopis. Právě jadrný jazyk byl podle Bona jedním z klíčů k úspěchu: „Pokud v tisku nazveš starosta zmrdem, je to dobrý, ale ještě lepší je nazývat ho zasraným zmrdem. A pokud ho nazveš ZASRANÝM ZMRDEM, a dáš to na obálku, tak je to ještě o dost lepší.“ Právě za nadávání sklízeli *Alarm* největší porci kritiky zevnitř hnutí, i když se prodej - uskutečňovaný hlavně skrz síť distributorů prodávajících *Alarm* o páteční a sobotní noci v místních hospodách - neustále zvyšoval. V dvousettisícovém městě dosáhl pětitisícové prodejnosti každý víkend!

Ian Bone mezitím začal flirtovat s punkovým hnutím, založil punkovou kapelu Living Legend a pomocí falešných zhnusených dopisů veřejnosti do novin se pro ni snažil získat publicitu. Pouliční bouře v roce 1981 urychlily proces přeměny *Alarmu* na „celostátní“ časopis s širším záběrem, zaměřený právě na zástupy anarchistických „Crass punks“. A tak se v roce 1981 zrodila legenda: vyšlo první číslo časopisu *Class War*. Bone vzpomíná:

„Chtěli jsme dělat časopis, který by vrátil 1) třídu a za 2) násilí na pořad dne v anarchickém hnutí. Bude ve velkém formátu a bulvárním stylu, se spoustou krátkých článků a grafiky, žádné dlouhé nudné sračky. A bude zasrané vtipný, kurva. Bude kopírovat a vykrádat, jako kdyby neexistoval žádný věrejšek. Bude podporovat akci a násilí. Bude vypadat jako punkový fanzin, který zmuťoval do bulvárního plátku. Na první stránce bude mít áčko v kroužku, ze

kterého bude kapat krev, abychom ukázali naši anarchistickou orientaci a aby si nás koupili ti anarchisté, kteří si kupují všechno, na čem je áčko v kroužku. Bude nenávidět bohatý svině a drtit Kampaň za jaderné odzbrojení a Labour Party.“

První číslo bylo hotové za víkend. Začínalo se grafikou a hesly, články se dopisovaly průběžně. Prvotní náklad činil tisíc kusů, a ty se pod heslem „nový extrémně násilný anarchistický časopis“ všechny prodaly na jedné jediné demonstraci Kampaně za jaderné odzbrojení (šlo o širokou koalici proti jaderným zbraním v Británii).

Po úspěchu časopisu se okolo Bona brzy zformovala i stejnojmenná organizace. Jejimi prvními počiny byly nálepky s hesly jako „Nejdřív pivo - potom práce“, „Sejmeme bohaté - ale nejdřív si dáme pivo“ nebo „Seru na revoluci. Kde je moje pivo?“. První akcí Class War byla účast na další velké demonstraci Kampaně za jaderné odzbrojení, kde se aktivisté, vydatně posilnění pivem, pokusili s podporou pár set přítomných punks vyhodit liberální politické řečníky. Výsledkem byla bitka s policií a „počátek příklonu pacifistických Crass punks k násilí“.

Class War se pak se svými bulvárně militantními transparenty účastnil dalších velkých protestů. Jejich politika se dala shrnout jednoduše: vyrazit do ulic s časopisem v jedné a molotovem ve druhé ruce. I přes militantní rétoriku však Class War neměli na svědomí víc než pár v alkoholovém afektu rozbitých výloh a automobilů a několik nepříliš úspěšných bitek s policií.

Hlavní aktivitou Class War zůstávalo vydávání a distribuce jejich stejnojmenného časopisu. Vzhledem k tomu, že Class War nebyla formální organizace, časopis mohl dělat kdokoli a skutečně k tomu v několika případech došlo (většinu čísel měl ovšem pod palcem sám Bone). Náklad časopisu se pohyboval někde okolo

šesti tisíc kusů (ve vrcholu se dostal na patnáct tisíc), na schůzkách se scházelo asi čtyřicet lidí (s velkým podílem žen a také pracovnic v sexuálním průmyslu včetně prostitutek) a Class War měla okolo desítky přidružených lokálních skupinek.

Zřejmě pomyslným vrcholem činnosti (alespoň co se týká mediálního pokrytí) byl pokus o vlastní pochody pod hlavičkou Bash the Rich (Sejmi bohaté). Prezentovaný plán byl jednoduchý - dát se dohromady, vyrazit na pochod do milionářských čtvrtí a tam rozpoutat pouliční nepokoje. Ani u jednoho z pochodů se tento plán naplnit nepodařilo z jednoho zřejmého důvodu: dle očekávání Class War se jim dostalo tak masivního policejního doprovodu, že ani k ničemu dojít nemohlo. Nicméně pochod maskovaných militantů milionářskou čtvrtí s hesly jako „Zdraví vás vaši budoucí popravčí“ byl dokonalým propagandistickým nástrojem.

Class War se také jako jedné z mála levicových skupin podařilo opravdu proniknout ke stávkujícím horníkům. Díky jazyku a grafice se *Class War* stal mezi horníky čtenou tiskovinou, členové Class War vzhledem ke své militantnosti posilovali stávkové hledky a skupina se během hornických akcí dokonce reálně pokusila rozpoutat ve městech pouliční bouře a otevřít tak „druhou frontu“, jejímž účelem bylo oslabit policii decimující hornické vesnice.

Class War se nevyhnula kritice z řad anarchistického hnutí. Pro tradičnější anarchisty to byli pivní skauti, co jsou schopni se akorát opít a dělat binec - bez teoretické analýzy i praktické představy, kam směřují. Část hnutí však nejvíce děsil verbalizovaný militantní postoj. Class War na to reagovali po svém: jejich kritické pro ně byli připsorání intelektuálové ze střední třídy. Koncept skupiny ale narážel na své limity. Násilí, které stálo v jejím centru, začalo být i pro ni samotnou sporným: „Problémem naší násilné rétoriky se stalo to, že násilí bylo to jediné, čím jsme byli známi. Ale násilí není odpovědí na každou otázku, každá akce nemusí být násilná, aby byla úspěšná, to je taktická chyba, nehleď na další okolnosti. Musíme najít způsob, jak Class War otevřít i lidem, kteří chtějí víc než černou a bílou.“

Na druhou stranu měli Class War zásluhu na tom, že punkem znovuoživené anarchistické hnutí nezastydlo v pacifismu, ale posunulo se k přímé akci, a to i militantní. Jejich odkaz snad tedy nezůstane jen ve vzpomínkách na provokativní obálky *Class War* v podobě podřezané Margaret Thatcherové či hřbitova s nápisem „Našli jsme nové domovy pro bohaté“.

Ian Bone, jemuž v českém překladu vyšla kniha *Anarchista!*, ale jen nevzpomíná, před pár lety nechal zaregistrovat *Class War Party* jako politickou stranu a před rokem jsme se o něm mohli dočíst v médiích, když při londýnské akci Fuck Parade zaměřené proti gentrifikaci a pořádané právě *Class War* obhajoval útok na hipsterský obchod, který v oblasti, kde žije 49 % dětí pod hranicí chudoby, prodává misku cereálií za pět liber a tváří se přítomně děsně nezávisle a in.

POPULISMUS A REVOLUČNÍ SEBEVRAŽDA

Úvaha o vykročení z ghetta formou atraktivního zjednodušení

NÁSLEDUJÍCÍ TEXT JE ÚRYVKEM Z ANONYMNÍ PUBLIKACE *UNA A PUESTA PARA EL FUTURO: LA ORGANIZACIÓN ANARQUISTA, EL ESTADO ISLÁMICO, LA CRISIS Y EL ESPACIO EXTERIOR* (SÁZKA NA BUDOUCNOST: ANARCHISTICKÁ ORGANIZACE, ISLÁMSKÝ STÁT, KRIZE A VNĚJŠÍ PROSTOR), KTERÁ VYŠLA V BARCELONSKÉM NAKLADATELSTVÍ JOSEP GARDENYES NA PODZIM 2015.

Největší úsilí vynakládané velkou částí anarchistického hnutí se v posledních letech nevěnuje ani činnosti afinitních skupin, ani praktickým návrhům v různorodých prostorech. Naopak, čím dál víc anarchistů a anarchistek se věnuje revoluční sebevraždě. Z našeho pohledu je největším problémem současného anarchismu populismus.

Pokud vsadíme na napětí mezi sociálními a antisociálními potřebami boje, uvědomujeme si, že samoizolace je postižením kamarádů, kteří neumí překonat rozpor antisociálního postoje, a populismus je zas postižením těch, kteří nedokážou překonat rozpor sociálního postoje.

Zatímco mimo anarchistické prostředí jsou nové levicové strany důsledkem smrti hnutí proti škrtům a úsporným opatřením, uvnitř něj je jeho důsledkem populismus. Je zřetelná úzkost a strach v reakci na volební úspěchy některých aktivistů, které jsme do té doby potkávali na plénech či na demonstracích.

Kamarádi, kteří se zaseklí v antisociálních postojích, reagují na předvídatelnou a věčnou dynamiku institucionalizace tím, že se stále více izolují. Jsou-li některé osoby z různorodých hnutí proti škrtům (či dříve proti ekonomické globalizaci) dnes v politice, antisociálové s hrůzou přihlíží oně světské tragédii a označují ji jako důkaz toho, že účast v těchto hnutích byla chybou. Odhalují tím křehkost své pozice a nedostatečnou radikálnost své vize. Levičáci je svou pouhou přítomností odhalují od sociálních konfliktů, které jsou vždy špinavé, složité a vždy přitahují oportunisty a institucionalizátory. Ti, kteří se považují za „nejradikálnější ze všech“, vyhledávají prostory zbažené antagonismu, které však neexistují, protože nedokážou obhájit radikální myšlenky a činy v prostorech různorodých.

Na druhé straně cítí populisté svou izolovanost, nechápou však její kořeny. Tito populističtí anarchisté upadají pomocí souboru pomylených metod založených na chronické slabosti a skutečně tragické dějinné amnézii do zběsilého úprku kupředu, kterému přezdívali „oslovit lidi“.

Většina populistů, které znám, má méně kontaktu s lidmi mimo ghetto než typický antisociální anarchist. Některé z nich jsem viděl neuspět, když se hlásili k povstaleckému anarchismu, a teď pro změnu slaví neúspěchy jako organizátoři mas. Naprosto se jim nepodařilo oslovit lidi. Jsou nicméně posedlí myšlenkou „vyjít z ghetta“ a žijí v uspokojení, že jsou důslednější než ostatní anarchisté, než my, co zůstáváme v ghettu.

Pro začátek nerozumí tomu, co vlastně znamená ghetto, a neví, odkud pochází. Nelze být kategoričtější: *ghetto je výplodem Státu*. Nechápat tuto skutečnost znamená zcela ignorovat charakter současné společnosti. Pro ně ghetto znamená bydlet ve squatu, protože je to fajn, oblékat se do černého, jít občas na nějakou tu demonstraci, diskusi a pít levné pivo a házet do sebe speed zadarmo v některém z těch míst tak příznačných pro naše prostředí.

Ne všichni však máme tutéž zkušenost. Některí z nás začali se squatováním, protože jsme neměli peníze na nájem. Oblékáme se do toho, co můžeme recyklovat nebo ukrást. Nevymetáme mejdany, neurazíme naše těla drogami a známe své sousedy a sousedky. Mám přátele, kteří platí nájem a pracují v běžných zaměstnáních a jsou zároveň součástí ghetta.

Tak co je tedy vlastně ghetto? Ghetto znamená muset lhát o tom, kdo jsme, aby nás nevyhodili z práce. Znamená to muset skrývat podrobnosti o našem životě, když mluvíme s neznámými lidmi. Znamená to muset předstírat, že jsme normální lidi, když hledáme bydlení, podstupujeme byrokratické řízení nebo přejíždíme hranice. Znamená to vědět, že nás mohou označit za teroristy a zavřít do vězení.

To jsou hradby ghetta. Jsou to sociální struktury, které nás kontrolují, trestají a izolují. Případá mi krátkozraké, že populističtí kamarádi si toho nejsou vědomi. Je závažnou úzkostí jejich nedostatku zodpovědnosti a pohodlného postoje, že se nikdy neodhodlali hledat zdi svého vězení.

Ano, kategorie „normálních osob“ má smysl jako kategorie, která nás vylučuje. Normální osoba je osoba normalizovaná, poslušně následující normy své společnosti. Být anarchistou není normální. A co se dělá s lidmi, kteří nedodržují normy své společnosti? Odsunou se do ghetta.

Můžeme si ozdobit hradby našeho ghetta, obložit je kachličkami, aby vypadaly lépe, nebo je můžeme provrtat malými otvory, kterými lze předávat zprávy. Je však zcela chybné si myslet, že toto ghetto vytváříme my sami. Dokud bude existovat kapitalismus, bude také existovat ghetto. Není to nic jiného než integrální struktura spektakulární společnosti a samotného Státu.

Populisté se nedokážou vymanit ze své izolace. Ve skutečnosti jsou lidé mimo ghetto mnohem izolovanější než v něm. Uvnitř aspoň existují projevy solidarity a vzájemné pomoci, které jsou živější než v normalizované společnosti. Než dojde k revoluci, existuje jen jeden způsob jak se dostat z ghetta, a to přijetím norem společnosti. A zdá se, že naši populističtí přátelé to činí čím dál tím víc.

Populismus se projevuje opuštěním radikálních praktik. Příspěvky na anarchistickém bookfairu v Barceloně v roce 2015 od různých iniciativ usilujících o masovost organizací byly dobře zakamuflované, ve snaze neříct nic příliš alarmujícího. Zdůrazňovaly, že se nesnaží o deradikalizaci svých diskurzů či své činnosti, zatímco neustále obhajovaly podstatně rozmělnění svých diskurzů nebo činností, aby se „dostali k lidem“. Avšak někteří z jejich příznivců, kteří si nedokázali dát pozor na jazyk, jak to umí leckterý dobrý politik, později kladli rovnítko mezi „vyjít z ghetta“ a „opustit samosprávu“, aby obhajovali veřejné instituce.

Když už je řeč o opuštění principů, v posledních letech se objevila nová vlna municipalismu, jak v prostředí politických stran, organizací a levicových platform jako CUP, Arran a Barcelona en Comú, tak v anarchistických skupinách, jako jsou Embat. Pro levici to dává zcela smysl: potřebují nalézt nový převlek, nové aroma, aby se mrtvola institucionální cesty (ke změně, popř. k moci), kterou stále vládá za sebou, mohla opět prezentovat jako něco živého, i přes všechny ty minulé neúspěchy. Proč by však měli municipalismus podporovat anarchisté? Municipalismus je dokonalým mostem mezi sociálním hnutím a jeho sebezradou. Je to jen další způsob institucionalizace.

Dobyť municipia, tj. obce, je podvod. Aktivita státní správy na obecní úrovni nejsou o nic méně odcizující jen proto, že jsou méně vzdálené. Metody politického odcizení, metody založené na autoritě a poslušnosti, nemění svůj charakter v závislosti na tom, zda jde o politické těleso zahrnující sto milionů či deset tisíc osob. Městské státy v antickém Řecku většinou zahrnovaly mnohem méně osob než dnešní obvyklé městské samosprávy a byly schopny zorganizovat otrokářský systém, systém trestů a poprav, patriarchát, vykořisťovatelské obchody a války.

Municipalisté nemají žádné příklady skutečně revolučních úspěchů kromě Rojavy. Ale Rojava nemá nic společného s municipalismem Bookchina ani s municipalismem CUP. Nezískali tam potřebnou autonomii k tomu, aby zahájili svůj experiment, prostřednictvím postupného procesu protestů a voleb, nýbrž jí dosáhli prostřednictvím občanské války, v níž disponovali velkým vojskem. A pokud Kurdové dokážou dlouhodobě osvobodit část svého území, pouze tím vytvoří Stát, který bude mnohem decentralizovanější než typické marxisticko-leninistické krutovlády. V blízké budoucnosti budou muset vyřešit rozpor mezi inherentními tendencemi centralizovaných struktur centralizovat čím dál víc svou moc a svou touhou po svobodě. Nebo vytvoří nový Stát, nový systém dominance, nebo jej zcela zruší. Nevíme, jak by se měli organizovat, aby tento rozpor překonali. Ale kdokoli na této planetě je schopen potvrdit (a bude mít pravdu), že Státy se nedají reformovat: buď se zničí, nebo tě ovládají.

Municipalismus, který by byl údajně revoluční, není podložen historickými argumenty. Zakládá se na slabosti, na neúspěchu jiných praktik boje a na nedostatku vize jak postupovat.

Další anarchisty částečně opuštěný princip je solidarita. Jako odpověď na represivní vlny z let 2013 až 2015, které k dnešnímu dni vedly k zadržení 68 anarchistů a anarchistek pod záminkou „terorismu“ po celém Španělsku, se mnozí lidé solidarizovali, a to i přes obavy, že právě oni mohou být další na řadě. Avšak některé skupiny a organizace (podle toho, co jsem viděl, vždy populisticky zaměřené) se distancovaly od

osob postižených represemi, odmítaly jakoukoli podporu, a dokonce ospravedlňovaly represe. I mnohé sektory levice usilující o nezávislost některých regionů Španělska projevovaly více solidarity než tito anarchisté.

Jejich odmítnutí solidarity je spojeno s distancováním se (zevšeobecným mezi téměř všemi populisty) od praktik boje. Na tiskové konferenci svolané různými anarchopopulistickými uskupeními po vlne zatýkáni ve druhé fázi operace Pandora v říjnu 2015 jejich mluvčí kázali, co je a co není anarchismus (a kapitalistické sdělovací prostředky dál šířily jejich hloupé a nesolidární projevy). Odmítli násilí. Dosáhli tím nakonec vlastní pacifikace. Jediný prostředek, který jim zůstává, je šíření myšlenek, ale vzhledem k tomu, že postrádají sílu a solidaritu, mohou šířit jen prázdné myšlenky.

Mluvíme-li o šíření myšlenek, anarchističtí populisté sahají po *marketingových* postupech bez jakýchkoli skupulí či historické analýzy. Je jistě vhodné znát oblast *marketingu* a public relations (PR) jako nástroje pro kontrolu mas, ale je zcela nedůsledné, aby se anarchisté snažili tyto nástroje využít.

Abychom ozřejmili naše odmítnutí *marketingu*, je třeba objasnit, čím je a čím není. Odmítnutí *marketingu* neznamená nepřikládat důležitost estetice, dobrému designu, dobré sazbě nebo dobře použitým nástrojům šíření. Je tu zásadní rozdíl: anarchistické šíření myšlenek začíná myšlenkou, kterou chce sdělit; následně hledá nevhodnější formát pro sdělení této myšlenky. *Marketingový* přístup naopak nadřazuje formu nad obsahem, protože jeho zásadním cílem není šíření myšlenky, nýbrž prodej výrobku, ať už se jedná o nový automobil nebo „značku“ anarchismu (nesnesitelný výraz, který jsme zaslechli vyjít z úst populistických soudruhů). *Marketingová* propaganda musí být vždy atraktivní a lehce stravitelná.

Jedná se o dva zcela opačné přístupy. *Marketing* není schopen šířit hluboké myšlenky a kritiku, což je to jediné, co má nějakou šanci nám pomoci změnit tento svět tak komplexních systémů dominance. *Marketing* má za cíl prodat jakoukoli sračku ve velkém množství.

Viděli jsme, jak si populističtí soudruzi stěžovali, že jsou některé texty příliš dlouhé, dokonce tehdy, když se jednalo o dobře vysázené letáky, s dobrým rozvržením prostoru a elegantně napsanými texty bez jakýchkoli zbytečnosti. Nenavrhovali vhodnější formát pro onen text ani jeho korekturu tak, aby mohl sdělit totéž pomocí menšího počtu slov (opakuji, jak formáty, tak samotné texty byly dokonalé), nýbrž chtěli zavést implicitní zákaz příliš dlouhých textů, které se nevejdou do tweetu. Stávají se tím spolupachatelé v procesu infantilizace svých čtenářů a zakrnění vlastních intelektuálních schopností.

Přejdeme ke konkrétnímu příkladu. Ponechme stranou zbytečný slovní průjem twitterových účtů, které udržují některé populistické skupiny, abychom krátce analyzovali jeden z nejkvalitnějších projektů šíření myšlenek mezi všemi populistickými skupinami: *Hola Dictadura*, časopis, jenž se věnuje tematicce zneužívání antiteroristických zákonů.

Z předchozích úvah je zřejmé, že nejdeme pro silná slova příliš daleko. Nejde tu však o kydání hnoje ani o laciná nepřátelství, a považujeme za nutné zmínit po zásluze také chvályhodné věci. *Hola Dictadura* vykazuje vysokou úroveň jak designu, tak přípravy. Očividně jde o dobře udělaný časopis. Kéž by všechna anarchistická propaganda byla připravena s takovou péčí, zručností a vážností. Ale i když analyzujeme časopis sám o sobě, bez ohledu na pacifikované a prokapitalistický přístup populistů, je co vytýkat. Je zřejmé, že autoři podřídili vyjádření myšlenek požadavkům *marketingového* produktu: být atraktivní a snadno stravitelný. *Hola Dictadura* obsahuje velmi jednoduché myšlenky, málo informací a ještě méně analýzy. Čtenáři mají pak pocit, že jde o četbu na displeji smartphonu. Podobá se oněm americkým časopisům pro přihlouplé vlastence, jako je *Time*.

Obsah *Hola Dictadura* je nepochybně mnohem lepší než to, co nabízí *Time*. Opravdu by bylo skvělé, kdyby si ho celý svět přečetl. Ubylo by tolik podpory pro antiteroristickou politiku. Ale v konečném součtu se nejedná o nic jiného než progresivistickou kritiku. Neobsahuje žádnou vlastní anarchistickou analýzu, jinými slovy všechny vyjádřené myšlenky podporují demokratické hodnoty. Má to svůj důvod: anarchistické myšlenky se mnohem složitěji vysvětlují a mnohem složitěji přijímají, neboť veškerá výchova, vzdělání a informace, které lidé vstřebali v průběhu života, jsou produkovány společenskými strukturami, aby podporovaly základní prvky věrouky Státu, patriarchátu a kapitalismu. Chcete-li přesvědčit lidi, je mnohem snazší používat progresivistické argumenty proti antiterorismu. Avšak pokud by Stát čelil hnutí poháněnému těmito argumenty, nebylo by pro něj nijak obtížné toto hnutí přeměrovat nebo rekuperovat prostřednictvím reformem, neboť se nejedná o radikální kritiku, která by se dotkla kořene problému.

Nejde tu o odmítnutí identity. Problém netkví v tom, že časopis nevyčází v černém, špatně vysázený, plný áček v kroužku a zmínek o Státu a Kapitálu. Problém spočívá v tom, že zrazuje sama sebe, volí snadnou cestu, kterou Stát už umí kontrolovat, že neobsahuje dostatečnou hloubku umožňující inteligentní boj.

Pokročilá znalost dějin by jistě zabránila jakémukoli anarchistickému využití *marketingu*. Odhalit původ této profese není nic složitějšího. Obecně se ví, že „otec“ PR a *marketingu* je Edward Bernays, významný poradce několika desítek prezidentů a globálních korporací. I sebe-menší znalost jeho spisů jasně ukazuje, že jde jen o způsoby manipulace mas.

Dějiny nám také ukazují jiné epizody, které populisté ignorují, ať už z lenosti či vědomě. Bernays sice vynalezl filozofii a vědu *marketingu*, nebyl to však on, kdo objevil mnohé z konkrétních postupů. Dnešní populisté nejsou první, kdo se snaží použít estetické metody pro šíření svých myšlenek a změnu světa. Na začátku 20. století se dadaisté pokusili o revoluci prostřednictvím podvrtné komunikace, a učinili to s mnohem větší inteligencí, tvořivostí a pečlivostí než dnešní populisté. A skončilo to naprostým neúspěchem. Kapitalistické podniky si však všimly těchto dadaistických postupů a zmocnily se jich. Estetické posuny dadaistů, jejich komunikační postupy se nakonec mnohem účinněji uplatnily v rámci kapitalistických procesů, při prodeji výrobků než při svádění k revoluci. Ruský výtvarný průkopník Rodčenko se dočkal podobného osudu, když se jeho dílo začalo vykrádat nejprve bolševickou mocí, a později průmyslem PR na Západě.

Touhu dělat *marketing* lze ospravedlnit pouze nepoznanou slabostí populistů. Cítí se osamoceni, nepochopili však společenské struktury, které mají na svědomí jejich osamocenenost, a nemají ani žádný revoluční projekt pro rozbití těchto struktur. To, oč usilují, je nabírání nových členů.

Pro kritiku náborových postupů bychom se mohli podívat na příklad Katalánské anarchistické federace (FAC). Je třeba říct, že jde o různorodou organizaci a bylo by zcela nespravedlivé označit ji za populistickou, přestože obsahuje populistické prvky. Také je třeba dodat, že její přípravná kampaň, v níž můžeme spatřovat populistické tendence, se vyvíjela s obdivuhodnou energií a nadšením. Byli bychom v mnohem lepší situaci, kdyby se každý (otevřený) anarchistický projekt tolik snažil přivzít lidi ke spolupráci a otevřít se jejich účasti. Je však třeba kriticky ohodnotit plakát a video, které federace zveřejnila v rámci této kampaně pod heslem: „Uvědomuješ si, že i ty můžeš být anarchist(k)a?“ Prezentáční materiály nezmiňují sociální konflikty, reality boje ani velké výzvy, kterým čelíme my anarchisté. Naopak, vyzývají veřejnost, aby se identifikovala jakožto anarchisté bez hloubky myšlenek, bez silných závazků, bez procesů celkové proměny (a nemám teď na mysli proměnu světa, nýbrž osobní proměnu, kterou jsme si všichni museli projít na cestě k anarchismu). Pochopitelně, na plakátu nebo ve videu nelze sdělit vše potřebné, je však možné zviditelnit skutečnost, že existuje hlubší kritika, rizika a konflikt. Propaganda může být pozvánkou k hledání, ke zkoumání, k prohloubení, k zahájení procesu proměny. Ale nábor o nic takového neusiluje.

Materiály prezentace FAC upadají do požadavků *marketingu* na atraktivnost a snadnou stravitelnost. Jít do vězení není atraktivní. Být mlácen policií není atraktivní. Prosedět nekonečné hodiny na schůzích a plénech není atraktivní. Roky a desetiletí porážek nejsou atraktivní. To vše je tedy mimo představu anarchismu, kterou populisté prezentují. Jen na základě těchto materiálů by se moje babička mohla považovat za anarchistku. Moje babička není anarchistka. Není to nic strašného, je to dobrá osoba a mám ji moc rád, ale není anarchistka. I když se jí může zdát samoorganizace skvělá a souhlasí s opozicí vůči nespravedlnostem, nechce se věnovat destrukci Státu, a ani v krátkodobém, ani v dlouhodobém horizontu by nepodporovala lidi, kteří se v ní angažují. Nic nezískáme těmito zdánlivými spojeními a společníky.

Proto je na místě otázka: jaký druh lidí se zrekutuje takovou atraktivní představou anarchismu? Lidé, co se budou distancovat od boje a odmítnou násilí v okamžiku, kdy za úsvitu policie vyrazí dveře od bytu, aby zatkla naše kamarády? Lidé, kteří se nechají unést představou účasti ve volbách nebo vstupem do obecních institucí? Lidé, co nejsou v procesu hlubokého sebevzdělání, čtení a kritiky, lidé, co nerozumí tomu, jak funguje svět, v němž žijí, či tomu, kde jsou kořeny útlaku? A pokud budou rekrutováni pomocí povrchní reklamy, jaké jsou výhody takové velké organizace, nafouknuté osobami s neuskutečnitelnými očekáváními a s naprostou neznalostí dějin boje?

Při konfrontaci s těmito kritiky jsem se setkal jen s úhybnými manévry. Tady nejde o dichotomii mezi tím, že bude mnoho anarchistů či anarchistek, nebo naopak málo. Většina populistických uskupení je tak nepočtená jako soubor neformálních afinitních skupin nebo jako jedna skupina. Často se posedlost nabíráním členů nebo vytvářením velkých anarchistických organizací nebo „mobilizačního potenciálu“ stává pouhou náhražkou skrývající úplný nedostatek vlastních bojů. V bojích prohlubujeme naše myšlenky a postupy a nacházíme nové souputníky. Vytvoření velké organizace založené na nábořech nových členů, nebo vybudování mobilizačního potenciálu založeného na svůdných komunikačních postupech navrhuje často právě osoby, které se nevěnují boji ve své každodennosti a nedokážou rozpoznat sociální konflikty.

přeložil -int-

TROCHU SRANDY DO TÝ ANARCHIE

Humor a bulvár v anarchistické publicistice a akci

JE DOBRÉ PŘÍZNAT SI, ŽE NĚKDY SE BEREME AŽ MOC VÁŽNĚ. A JE TO VLASTNĚ ZCELA LOGICKÝ DŮSLEDEK TÉMAT, KTERÝM SE VĚNUJEME

– VŠECHNY TY NEDUHY JAKO SOCIÁLNÍ NEROVNOSTI, KAPITALISTICKÉ VYKORISŤOVÁNÍ, DRANCOVÁNÍ PŘÍRODY, KLIMATICKÉ ZMĚNY, TÝRÁNÍ ZVÍŘAT, POLICEJNÍ REPRESE... A POKRÁČOVAT BYCHOM MOHLI AŽ DO STAVU TOTÁLNÍ DEPRESE.

Jak krásně se žije ve světě těm, kteří tohle všechno nevidí, odmítají vidět, nebo je jim to naprosto jedno, ať už to jsou cynici „po nás potopa“ nebo egoisti „hlavně ať na tom něco taky trhnu“. Jenže anarchisté a anarchistky tohle vnímají poměrně intenzivně a (alespoň z valné většiny) nepodporují farmaceutický průmysl ládováním se antidepresivy. Všeho moc škodí - a stejně je to i s tou vážností. Anarchisté rádi rozbíjejí stereotypy, věří stojaté vody a křičí, když ostatní jsou zticha. A i taková vážnost daná sebevážnějšími tématy čas od času přímo volá po tom, aby byla rozbita. Hladina rybníku zanícené kritiky sociálních nespravedlností si přímo říká o to, aby do ní nějaký narušitel hodil kámen. A nejhorší ze všeho je pocit vlastní důležitosti, ten je třeba rozemlít na masokostní moučku. (To je ten rozdíl mezi námi a lidmi, jako je temnými sexuálními fantaziemi puzený Konvička, kteří by naopak na upevnění vlastní důležitosti chtěli semlít celé řady jimi odmítaných skupin.)

Jednou z našich zbraní je i humor. Zbraní, s níž jdeme na zteč vůči nepřítelům svobody a rovnosti, a zároveň zbraní, již krotíme svá osobní i kolektivní ega. Osobně mi přijde, že ale této zbraně dostatečně nevyužíváme, i když její účinnost může mít při správném zacílení drtivé dopady. Je sice pravda, že největšího účinku se dostává se zkušenými střelci a střelci (jak typické, že můj sexistický textový editor takové slovo nezná), ale nečekejme na ně jako na mesiáše. Nebojme se zesměšnit nepřátele svobody, parodovat je a se sžíravou ironií leptat jako ta žiravina jejich autoritářské pozice, a nebojme se zároveň občas zlehčit sami sebe. Inspirativních příkladů není zrovna málo.

BOHATÁ MINULOST

Velmi širokým inspiračním zdrojem může být pohled do minulosti dělnického, potažmo anarchického hnutí. Satirický dělnický tisk měl u nás vždy bohatou tradici. V 70. a 80. letech 19. století byla populární satirická příloha *Sršeň* časopisu *Dělník*. Humorné ladění nechybělo ani některým příspěvkům v novinách *Budoucnost*. Oblibu si následně získal dělnický satirický časopis *Rasple*, kam svými vtipnými sociálně kritickými kresbami přispíval kupříkladu Mikoláš Aleš nebo o pár desítek let později Josef Lada. Neméně oblíbené byly sociálnědemokratické *Kopřivy*. Do socdemáckých časopisů (dále např. *Šlehy* následované *Rudými květy*) přispívali ale i anarchisté, z těch nejznámějších můžeme jmenovat Františka Gellnera, Fraňu Šrámka či Josefa Macha. Mimo jiné proto, že platily lépe než anarchické listy, a každá koruna byla dobrá, zvlášť pro mladé bohém, kteří se velmi rádi podívali na dno pülitru.

Tato záliba „žížkovských pankáčů přelomu 19. a 20. století“, jak je označil jeden z našich

redaktorů při loňské besedě o Michaelu Káčovi, se pak odrazila v Machově sebesatirické básni *Anarchisté*, která vyšla v humoristickém časopise *Švanda dudák*:

*Když mladík z gymnázia do života vstoupí,
není moc moudrý, spíše bych řek hloupý.
Co na střední se škole naučil,
nemůže potřebovat nikdy v žití.
Však může mezi pražské anarchisty jít.
Ti ho přijmou s otevřenou náručí.
Také já se svého času odhodlaně
dal jsem se k této zajímavé straně.
Tu ovšem doba práce nastala mi:
musil jsem prodělat nesčíslné flámy
a vyslechnout přednášek a řečí mnoho.
Hlava a břich mne dosud bolí z toho.
(...) Byli jsme svobody nejpřednější stráž
a čekali jsme po hospodách, až
nastane velký převrat sociální.
Hlavní věc byla stávka generální.
To znamená. Zastavení veškeré práce.
V tomto puntě nebylo mezi námi zrádce.
Odvahu a sílu pro budoucí činy
dodávaly nám hlavně lihoviny.
Co vypilo se v oné době,
už nemohu si pamatovat,
však mnohý šenkýř na Žižkově
by mohl o tom vyprávět. (...)*

Autor veršů pak ve svých vzpomínkových črtách zmínil reakci, kterou vyvolaly: „Stručné dějiny českého anarchismu pokusil jsem se nastínit o něco později v básni, za kterou jsem dostal od St. K. Neumanna aj. co proto.“ Karel Vohryzek mu prý rovnou slíbil pár facků.

Na posměšné básničky, satirické články a kresby se dalo narazit i v anarchických periodikách, jako byly *Komuna*, *Chudás*, *Nový kult* a další. Objevily se převzaté satirické kresby od zahraničních autorů, ale české anarchické časopisy se mohly pochlubit i svými původními kresbami a grafikami, přispívali do nich kupříkladu Gellner, V. H. Brunner, Bořivoj Hnátek alias Jan Lamann, ve Francii žijící František Kupka nebo později Josef Čapek. *Maticе dělnická* (1896-1900), na kterou navázala *Mati-*

ce svobody (1900-1914), se z nemalé části orientovala na antiklerikální a protináboženskou agitaci, a její vydavatel Jan Opletal se přímo vyžíval ve skandalizačních aférách černooprdelníků, aby tak zdůraznil dvojí metr kléru, který káže vodu, ale pije víno.

Anarchistické hnutí mělo na svém kontě ale i vlastní satirické tisky. Prvním takovým byl v letech 1896-1897 *Karabáč* - satirická příloha v Liberci vydávaného časopisu *Proletář*. V *Proletáři* při uvedení *Karabáče* stálo, že „bude mít za účel veršem i prózou karabáčovat vše, co skarabáčování potřebuje, ať je to cokoli a kdokoliv“.

Nejnámějšími se však, hlavně díky svým přispěvatelům, staly *Šibeničky*. Ty vycházely nejprve jako příloha *Nového Kultu* v letech 1903-1904. Převažovaly v nich satirické texty, básně, publikovali zde Šrámek, Lev Freimuth, Neumann, P. Altenberg, Marie Majerová, Václav Chaloupecký, Antonín Sova, nejen kresbami přispíval Gellner. Později v letech 1906-1907 vycházely *Šibeničky* jako samostatné periodikum a představovaly mezi anarchisty oblíbený satirický časopis, který sice přímo neprosazoval anarchické myšlenky, ale ti, kdo do něj přispívali, patřili do okruhu anarchistů. Vedle výše uvedených např. Rudolf Těsnohlídek, Jiří Mahen, J. Rosenzweig-Moir, V. H. Brunner, Jan Opolský, Karel Toman, Kamil Berdych, Josef Mach či satirik Josef Foltýn (vl. jm. Stivín), druh Marie Majerové. Neumann o *Šibeničkách* napsal: „Chceme stvořit list, který by v českých poměrech znamenal asi tolik jako francouzská *L'Assiette au Beurre* nebo německý *Simplicissimus*, který by shrnoval dobré vlastnosti obou časopisů... Chápeme vtip a satiru jako zbraň, humor a smích jako projev hořkého a povzneseného poznání. Jen tak mohou být plodnými, moderními. Vědomě a úmyslně chceme být nejen časopisem pro satiru, humor a karikaturu, nýbrž i listem pro ideově silnou beletrii a umění vůbec. (...) Vedle satiry sociální a politické, vedle umění ideově silného, revolučního chceme pěstovat i satiru a karikaturu erotickou, zdravé umění erotické, budoucí dokumenty vývoje, z kterého vyroste nový renesanční člověk, člověk silných vášní a nepřítel pokrytectví... Svě stanovisko k politickým stranám nemusíme snad již vysvětlovat. Není nám žádná tak blízká a svatá, abychom před jejím prahem zastavovali péro nebo štětec satirika a karikaturisty.“

Svými karikaturami a básničkami se v dělnickém a anarchickém tisku proslavil již několikrát zmiňovaný František Gellner, kterému se stala osudnou světová válka. Ilustracemi doplnil Havlíčkův *Křest sv. Vladimíra*, který pak vyšel v rámci Knihovny Nového kultu. Ve svých povídkách a článkách dokázal být silně sarkastický právě tím, že hovořil s přehnanou vážností o různých společenských jevech (např. povídky *Idealismus a materialismus* nebo *Společenský pořádek*). Nebránil se ani kritickým poznámkám dovnitř anarchického hnutí.

NESMRTELNÝ VTIPLÉK

Svou kapitolu pak jednoznačně zaslouží nezkroutitelný taškář Jaroslav Hašek, který celosvětově proslul jako autor postavy dobrého vojáka Švejka, jež je úžasným příkladem svérázné lidové existenciální revolty vůči autoritám všeho druhu. V roce 1904 přispíval na hor-

nickém severu, kde podle pamětníků „agitoval od dolu k dolu s anarchistickými letáky“, do novin *Omladina*, o dva roky později v Praze do *Nové Omladiny*, kde uvedl kupříkladu povídku O jednom censorovi:

(...) A tu umínil si, že se zkonfiskuje. Nejedl, nepil, nechodil na záchod, a když už to nemohl vydržet, otevřel okno a skočil z třetího patra. Zabil se, zkonfiskoval se v nové formě. Krve z něho vyteklo jako z vola a z hlavy mu vyteklo tolik vody, že se v ní kolemjdoucí starý vysloužilc utopil...

... nebo Paměti Miriamy, což nebylo nic jiného než rýpnutí do „konkurenčního“ časopisu *Práce* v rámci vzájemných neshod a osočování obou anarchistických časopisů. V roce 1907 na zmíněné tituly navázal Karel Vohryzek za Haškova redakčního příspěví titulem *Komuna*. Odtud jmenujme např. satirické povídky *Loupežný vrah před soudem*, *Frantikův první máj*, *Malá tělesná potřeba a justice* či *Poezie sociální*:

Jiné oblíbené téma básní sociálních je: *Horník kope uhlí, a kus uhlí se na něho utrne. Než vypustí duši, vzpomene si na svou ženu. Tim báseň končí. Nemluví se v ní nic o tom, že je třeba dát konečně jednou něco na pamětnou vysávacím proletariátu.*

Svou „anarchistickou kariéru“ ukončil slibem své milované, pro jejíhož otce byl deční nepřijatelnou partií. To však ještě stihl být během Prvního máje 1907 zatčen, jelikož měl zvolat „Natiř ho!“, načež jeden ze strážníků dostal ránu holí do hlavy. U soudu se hájil tím, že volal „Spatř ho“, aby naopak konfliktu předešel. V duchu sobě vlastním pokračoval v politických provokacích a zesměšňování autorit nejen svými povídkami, ale třeba i založením Strany mírného pokroku v mezích zákona.

Kolem Haška se pohybovaly další zajímavé postavy, které měly více či méně společného s „anarchistickými rejdy“. Jmenujme třeba žižkovského Frantu Sauera, který později na tuto dobu vzpomíná v knihách *Pašeráci* a *Franta Habán ze Žižkova*. Spolu s Haškem stál mj. u zrodu Černé ruky, de facto squaterské iniciativy, která na Žižkově umísťovala bezprizorní rodiny do prázdných bytů (viz *Existenci* 4/2012).

S NOVOU VERVOU

Špetka humoru nechyběla ani při obnovování anarchistického hnutí od roku 1989. Natož pak ranec provokace a občas nějaká ta vulgarita. Vždyť se také převážná část tehdejších anarchistů a anarchistek rekrutovala z punkové subkultury.

Netřeba opakovat, že stěžejní anarchistickou tiskovinou první poloviny 90. let byl časopis *A-kontra*. Ten naštěstí, na rozdíl od pozdějších,

více vyhraněných periodik netrpěl přílišnou sebevázností. Občas se tu objevila nějaká vtipná epizoda ze známého anarchistického komiksu *Wildcat* (začal vycházet v roce 1975), ale největší oblibě se těšil původní komiks *Anarchix*, vycházející v letech 1991-2 a s nadsázkou komentující aktuální dění v anarchistickém hnutí. *A-kontra* si dokázala dělat srandu i sama ze sebe. Otiskovala hanlivé dopisy, které jí došly. „Šéfredaktor“ listu Jakub Polák je tak na jejich stránkách jednou označen za terminátora, pak za dvojníka šéfa peruánské maoistické Světlé stezky nebo je tu rozebírána jeho mediální aféra ohledně psaní omluvek mladistvému redaktoru Petru Hanákovu. Právě ten byl autorem nemála vtipných komentářů, jako třeba *Jak (ne)udělat kariéru* (o pokusu přihlásit se na žurnalistiku) nebo *Bojíte se opravdové svobody?* (o pokusu jedněch anarchistů vyhnat z redakce jiné anarchisty).

A-kontra se tedy nevyhýbala ani rozmiškám na pražské anarchistické scéně. Občas vtipně přistupovala i k rozhovorům, třeba když při zpovídání kapely *Kritická* situace uváděla i přepisy toho, co říkala babička jednoho ze členů, když sem tam vstoupila do pokoje:

Babička: Někdo zvoní, tak si tam jděte, já nebudu lítat po baráku!

Všichni: To snad bude P.

Babička: Ten má klíče, né? (zvýšeným hlasem) No jestli sem jde ještě čtvrtěj, tak at' sem nejde, nebo zavolám policajty! Tohle není byt na nějaký schůzování! (rozčilená babička jde otevřít)

Zábavné bylo i udělování různých ocenění. „Záslužný řád I. třídy s berlou a hřbitovním kvítím“ obdržel časopis *Mladý svět*, „za naprosto skvělé a dokonalé nepochopení mladé generace, za pevně a neochvějně odmítnutí porozumět, proč a proti čemu protestuje, za to, že dnes dokáže podporovat budování kapitalismu stejně oddané a nadšené jako ještě nedávno pomáhal budovat socialismus“. Jaroslav Plesl za článek v *Respektu* obdržel „pamětní medaili Josefa Goebbelse“ a naprázdno nevyšel ani J. X. Doležal, který byl tehdy velkým fandou nazi skinheadů.

Na nějakou tu vtipnou glosu se dalo narazit i v roce 1999 v obnovené *A-kontra*. Třeba při polemikách s FSA - Federací sociálních anarchistů, která byla v nadpisu jednoho článku překřtěna na *Führer* a jeho *Sturm Abteilung*. Nebo při parodickém komentování mediální hysterie kvůli nepokojům při summitu MMF v Praze v roce 2000:

Veřejné mínění v těchto dnech opět rozvlnil nechvalně známý galilejský provokatér Ježíš z Nazareta. Již delší dobu jsou obyvatelé Judské republiky obtěžováni tímto primitiv-

ním zjevem, jehož jediným cílem je zřejmě bezhlavá destrukce, zkáza a pobouření. (...) V době největších svátků svobody připomínajících slavné vyvedení našeho lidu z egyptského otroctví se tento živel vydal do našeho hlavního města Jeruzaléma. Zmanipuloval dav poutníků, který jej při příjezdu oslavoval jako mesiáše. (...) Zatímco bezpečnostní složky se připravovaly na případné nepokoje..., on v doprovodu davu cvičených provokatérů a narušitelů veřejného pořádku pokračoval ve svém ničivém tažení až do centra našeho náboženství, do Jeruzalémského chrámu. (...) Vtrhl se svou hordou do Chrámu a s přípravným bičem z provazů začal napadat drobné obchodníky s posvátnými předměty a zvířecími oběťmi, a když se napadení spasili útekem, začal ničit jejich obchody a převracet stoly směnárníků. Římské pořádkové jednotky, které se v té době bránily zuřivému útoku Ježíšových přívrženců, se do vyřabaného Chrámu probíjaly až ve chvíli, kdy šlehaný ničitel dokončil dílo zkázy. Byl okamžitě zatčen...

PARODICKÉ LISTY

V druhé polovině roku 1997 došlo k výraznému štěpení v rámci anarchistického hnutí. Na sjezdu Československé anarchistické federace (ČSAF) se odstěpila frakce anarchistů, kteří se dle předem připraveného scénáře přejmenovali na FSA a jali se, hlavně teoreticky, dovést pracující pod černo-rudým praporem k brzké sociální revoluci. Tato skupina vystupovala vůči zbytku hnutí poměrně nevybíravě, především slovně, ale i ta facka padla. Tyto pŕtky vcelku uzavřeného hnutí však s odstupem vyvolávaly spíše úsměv. „V tomto prostředí měli někteří anarchisté potřebu určitého odlehčení a přenesení ideových a osobních sporů do roviny zesměšnění oponentů či sebe samých,“ píše se v knize o anarchistické publicistice, která se okrajově věnuje i parodickým listům.

Na konci roku 1998 vyšel list *B-kontra* o rozsahu dvou stran A4 a parodoval snahu mladých aktivistů oživit vydávání časopisu *A-kontra*. Za vydáním *B-kontra* stáli podle všeho mladší členové FSA.

Nedlouho předtím vznikla fiktivní organizace Federace veselých anarchistů (FVA), jež se definovala jako „obskurní spolek, který si klade za cíl, aby se systém rozsypal smíchy“, a prezentovala se tiskovinou *Ztracená Existence* s podtitulem *Časopis veselého anarchismu*. Ten obsahoval lehce úsměvné fiktivní články, doprovázené vlastními kreslenými vtipy a zaměřoval se hlavně na zesměšnění sporů a pŕtek, které v té době dominovaly anarchistickému hnutí, zvláště pak parodoval některé výroky otištěné v časopise *FSA Svobodná práce*.

Ztracená Existence se dočkala dvou čísel. Samotné její autory však velmi překvapilo, když zjistili, že vyšlo 12. číslo titulu s lehce pozmeněným názvem *Zatracená Existence*. Podivné číslování bylo opět parodií na *Svobodnou práci*, která začala vycházet od čísla 11. Pod heslem „Dejme pracujícím, co chtějí - libertinský bulvár“ nenechal tento fiktivně-bulvární list na nikom nit suchou. Jeho autor na vznik vzpomíná: „Sedli jsme si se soudruhemy z ČSAF a dali to během jedné noci dohromady. Bylo jen málo lidí či organizací, které by nám nenahrávaly na smec. Naším cílem bylo vedle vystřelení si z našich přátel i nepřátel zároveň zmást všechny tak, aby netušili, kdo za tím stojí. Takže jsme tam zparodovali i sami sebe, zvláště sám na sobě jsem se tam vyrádl a udělal ze sebe úplného pitomce, a musím říct, že to bylo velmi osvobozující. Barvu jsme přiznali až po několika letech a vychutnávali si to překvapení.“ Nutno dodat, že člověk musel znát zmi-

ňované lidi, skupiny, články a události, aby plně docenil všechny zamýšlené narážky. V druhé polovině 90. let se ale anarchisté a anarchistky mezi sebou poměrně dobře znali, a to navzdory, nebo možná díky tomu, že nebylo tak běžné spojení přes internet a neexistovaly virtuální sociální sítě.

O pár let později spatřil světlo světa recesistický list *lá-kontra* složený z fiktivních zpráv, které parodovaly konkrétní osoby či projekty anarchického hnutí. Byl dostupný samostatně či jako příloha *Cabaret Voltaire zinu* a razil heslo „Cokoliv, co se nedá zesměšnit, nemá naprosto žádnou hodnotu“. V jednom čísle vyšly „Slovníček důležitých anarchických pojmů“ a „Typologie potenciálních soudruhů v anarchii“:

(...) **Anarchopacifista:** na rozdíl od zaslužilých aktivistů a situationalistů oznamuje, že nebude házet kameny na policii před, a ne během nepokojů.

Anarchosyndikalista: poznáš ho podle toho, že své řeči zbožňuje začínat: „My dělníci...“ Obyčejně student druhého nebo třetího ročníku sociologie. (...)

Feministka: ex-dívka *crustera* nebo zaslužilého aktivisty, která přese všechno nepřerušila kontakty s prostředím. Pokus strčit jí ruku za dekol - pokud takový vlastní - může skončit strašlivým zmračením prstů. (...)

Liberál: idealista věřící v rychlé vykoupení lidskosti spasitelskou činností volného trhu. Když se ti svěří, že touží rozjet vlastní anti-systémový obchod, za žádných okolností mu nepůjčuj peníze! (...)

Radikální ekolog: odlišuje se tím, že v zimě chodí v plátěných sandálech. V další sezóně ho nejspíš nepotkáš.

Squater: zvláštní osoba, která i přes pozdní noční hodinu nespěchá opustit svůj byt. (...)

SRANDY NEJÍ NIKDY DOST

Humor, zesměšnění a (sebe)parodie se čas od času objevují v antiautoritářské publicistice, té tištěné i elektronické, téměř kontinuálně. V řadě HC/punkových zínů, z nichž některé otiskovaly vlastní i převzaté komiksy a vtipy, vynikal zejména časopis *Bloody Mary*, a to hned z několika důvodů. Jednak šlo o dívčí (riot grrrl) zín, zadruhé se věnoval i tématům politickým, včetně sexu, který zde vystupoval jako politikum, a zatřetí vyčníval svým osobitým humorem, kterým zrovna nešetřil. Zín pracoval s vlastním pojetím bulvárnosti, která občas byla parodií na tu mainstreamovou, mnohem častěji se však trefovala do punkové subkultu-

ry, v níž se autorky pohybovaly a která byla vědeckým tématem narážek:

(...) *Dala jsem se do řeči s místním „pankáčem“, který navzdory množství pozitivního alkoholu zatím nepůsobil nepříjemně. Neutrální konverzace však trvala krátce, hned nato mi mladík začal nabízet své sexuální služby, které jsem samozřejmě slušně odmítla. Hned poté mi už úplně jiným tónem bylo sděleno, že nevím, o co v punku vlastně jde, že nic nechápu a nepodílím se aktivně na rozvoji punkové scény! Chvilí mě častoval podobnými lichotkami a pak zmizel. Konečně. Vzápětí se objevil s jinou divčínou, která se na „rozvoji punku“ na rozdíl ode mě podílela velice aktivně. (...)*

V *Bloody Mary* nechyběly ani sžíravě vtipné ankety nebo rady pro dívky i kluky. Velmi originální pak byly reporty z koncertů, demonstrací, ale i z osobního života bodovou formou vím/nevím:

*Nevím: * proč mu přišlo vtipné říkat mi „kundo“, * proč jsem se rozhodla vyřešit to pěstním soubojem, * proč je mezi námi rozdíl dobrý půlmetr.*

*Vím: * že dostal, * že výška nerozhoduje, * že už mi „kundo“ říkat nebude, * že jsem dostala (ale méně nežli on), * že mi monokl sluší.*

Pod heslem „Proti fašismu všemi prostředky“ přijala humor jako jeden z nástrojů svého boje Antifašistická akce (AFA). Ukázalo se totiž, že bulvární skandalizace a zesměšnění neonacistů je někdy účinnější než řádná nakládačka. Na stránce *antifa.cz* se za dobu jejího fungování objevilo množství příspěvků monitorujících záliby a volnočasovou činnost českých a slovenských nácků. Oblíbená byla odhalení homosexuálních homofobů, bordel dělajících opilých strážců budoucnosti bílých lidí (největší sledovanost měl demence plný fotoreport cesty sokolovských neonacistů na demonstraci do Mostu), nácků podvádějících finančně či jinak jiné nácky apod. A že materiálu bylo vždycky dost díky skvělé monitoringové práci AFA. Ta nakonec přetavila ve svůj prospěch i oblíbený náckovský posměšek a založila blog *haha.ha.antifa.cz*, kde jsou uváděny pohledy ze života hnědého hmyzu, které často nepotřebují ani žádný komentář. Vtipnými momenty oplývá i kniha od AFA *Výchova nácků v Čechách*, plná „pozitivního násilí“. Antifašisté se nebránili ani sebeironii, o čemž svědčí kupříkladu v časopisu *Akce* otiskovaný „Možný scénář možné anarchistické revoluce“, který vznikl ještě v dobách FVA.

Nakladatelství Anarchistické federace realizuje odlehčení své práce skrze komiksovou edici, kde vydává příběhy ekoanarchistického superhrdiny Likvidátora, opraňuje již zmíněný komiks *Anarchix* nebo přebírá práce ze sborníků *Anarchy Comics* (vycházely v letech 1978-86). Mimoto vydalo i sbírku posměšných říkanek pod záměrně skandálním názvem *Schwarzenbergu, vstávej! Jdu tě oběsit*. Jejich autor o něco později u příležitosti setkání k 20. výročí založení Anarchistické federace představení další satirické verše, které měly už čistě interní povahu a trefovaly se do dění, lidí a skupin v rámci hnutí. Největší potlesk sklídilo sarkastické *Komuniké* o prdu:

*Prdíme za dělnickou třídu,
za její utrpení a její bídu.
Prdíme ve jménu lepšího světa,
za rovnost pohlaví a právo veta.
Prdíme ve jménu proletariátu,
doprdelepráce a kurvadrátu.
Prdíme za mezinárodní solidaritu,
za ozbrojený boj, žádnou charitu.
Prdíme ve jménu revoluce.
Bojkotujem hajzlpapír. Vždyť máme ruce.*

Jsmo revolučních buněk sit'.

Na práci není čas. Píšeme komuniké. Ať se má dělník líp.

Další satirou již z dálky zavánějícími počiny, které můžeme jmenovat, byl třeba předvolební příspěvek na webu *afed.cz* „Volte Karla!“, nebo blog *Zaplaven* paragrafy, kde jeden z aktivistů postižených operací Fénix ironicky komentuje účelové tragikomickou „práci“ policie, za což si už stihl vysloužit osmimísicovou pokutu od útlčitných příslušníků údajně elitního útvaru (to, že ji soud zrušil, protože útvar při uložení prosvíhl zákonnou lhůtu, je už nezamýšlená komika).

HUMOR V AKCI

Sranda se nevyužívá jen v tištěné podobě, ale někdy se stává také součástí přímé akce. Její využití jsme již dříve mohli pozorovat v zahraničí a některé inspirace se dostaly i k nám. Poměrně známé budou jistě veselé kousky dvojice *Yesmen*, která se např. vydávala za zástupce Světové obchodní organizace a jejím jménem vystupovala v médiích, kde k úžasu oponentů říkala pravdu o ekonomické globalizaci.

Ohas u nás měla armáda klaunů - skupina demonstrantů převlečených do klaunských kostýmů, kteří například napodobují pohyby policistů, leští jim péřovými prachovkami štíty a boty apod. Fízlové často neví co s nimi, jelikož ti bystřejší si uvědomují, že zmlátit klauna je mediálně velmi nevděčné. A tak klauni kolikrát proniknou za kordony či na různé akce, jako se to povedlo třeba v Brně na párty politických, zbrojařských a válečných papalášů při zbrojním veletrhu *IDET*. Demonstranti v převlecích byli natolik překvapeni vítězstvím, že pořádně nevěděli, co si s ním na místě počít.

Anarchisté, kteří byli nuceni utéct z Běloruska autoritářského prezidenta Lukašenka, nás zas inspirovali parodickými akcemi. Už v roce 1994 uspořádali demonstraci „Děkujeme prezidentovi za chléb a mléko“, kde provolávali slávu vládci, a přesto došlo k zatčení organizátorů (více v článku *Běloruská anarchie* v *Existenci* č. 2/2014). Kdo by si nevzpomněl na Švejka volajícího v doprovodu strážníka „My tu vojnu vyhrajeme“?

U nás zábava do veřejných akcí vstoupila v roce 1998 prostřednictvím *Global street party*, která propojila protest s hudební produkcí během akce. V roce 2002 během protestů proti summitu NATO v Praze bylo nutné nějakým způsobem reagovat na masáž policie a médií o krvelačných demonstrantech. Jako mluvčí byl stanoven Jiří W. Kořínek s maskou Václava Klause, v jehož úloze se střídalo více lidí, a před policejní kordon byla během hlavní demonstrace postavena maketa tanku se zauzlovanou hlavní se vzkazem ministru vnitra *Grossovi* a policejnímu prezidentovi *Kolářovi*, že když chtějí válčit, tak teď aspoň mají s čím.

Nebo v roce 2004 se skupina členů a členek ČSAF přidala k „Pochodu za kapitalismus“, který pořádali lidé z okruhu mladých konzervativců. S hesly parodujícími oslavu kapitalismu („Víc válek = lepší kapitalismus“, „Chudí kurví kapitalismus“ nebo „Příroda nás nezajímá, chceme zisk“) anarchisté překonali počet opravdových účastníků a z celé akce se stala povedená taškařice.

Populárním se v našich končinách stalo vtipné pozměňování reklam a předvolební agitace. Kvítovat jsme pak mohli to, že tato aktivita překročila hranice anarchického hnutí a stala se vyhledávanou zejména po odsouzení Romana Smetany za malování tykadel stranickým kandidátům.

Humor je zbraň. Chopme se jí!

-sr-

STARONOVÉ NAVINKY

Čyrvony Žond řadí napříč Běloruskem

SKORO PO DVACETI LETECH DOŠLO LETOS K VIRTUÁLNÍ RESUSCITACI SNAD NEJZNÁMĚJŠÍHO MEDIÁLNÍHO PROJEKTU BĚLORUSKÝCH ANARCHISTŮ, HUMORISTICKÝCH NOVIN (POZDĚJI ČASOPISU) NAVINKY.

Nové webové a facebookové stránky někdejšího kultovního časopisu nadchly především pamětníky. *Navinky* totiž neodmyslitelně patřily k běloruské politické a kulturní atmosféře konce 90. a začátku 00. let. Byly založeny první běloruskou anarchistickou buňkou postsovětské doby, minskou „antistranickou skupinou“ Čyrvony Žond (Rudý Řád). Zatímco název skupiny odkazoval k radikální povstalecké frakci z roku 1863, noviny byly pojmenovány podle minského blázince (v Praze by se asi jmenovaly *Bohnice*, i když tu chybí původní slovní hříčka s „novinkou“, tj. zprávou). Na první pohled jejich obsah zcela odpovídal názvu: mohlo se zdát, že jde o nějakou bohupustou legraci několika šilenců. To byl ovšem záměr vydavatelů: obsah působil zdánlivě „neškodně“, přesto se za karikaturami, komiksy, falešnými nebo účelově ad absurdum upravenými zprávami skrývala levicová kritika poměrů: politické pasivity, nacionalismu, sexismu, rasismu, homofobie a v první řadě Lukašenkova systému, korupce a plíživé privatizace. Fungovalo to na principu „kdo se směje s námi, jednou nás podpoří“. Nebude snad přehnané, když tento anarchistický projekt přirovnám k francouzskému humoristickému až rouhačskému časopisu *Charlie Hebdo*.

Navinky začínaly v podstatě jako větší leták mezi jinými anarchistickými letáky, nicméně brzy se vypracovaly na regulérní (dokonce barevné) vydání a z novin se stal časopis. Jeho čtenářské publikum tvořili především „opinion makers“: intelektuálové, studenti minských vysokých škol, novináři, opoziční politici a pochopitelně agenti tajných služeb a policajti. Rovným dílem byly v *Navinkách* kritizovány Lukašenkova vláda i pravicově nacionalistická opozice s jejími neokonzervativními projekty hospodářských reform. Proto není divu, že časopis nevydržel příliš dlouho: poté, co se ho pokoušeli dostat k soudu nacionalisté, byl úředně zakázán r. 2003, v době, kdy si Lukašenko došlápl na opozici obecně. Přesto se během několika let své existence stačil časopis stát legendou mezi nezávislými periodiky. Otvíral dokonce i většinová média: například běloruská internetová verze *Svobodné Evropy* zavedla vlastní karikatury i politické kabaretní písně a v minských opozičních novinách *Naša Niva* řadu let vycházel fejetonistický sloupek *Levým okem*, jehož autorem byl spoluzakladatel *Navinek* Lolik Uškin.

Tajemstvím úspěchu mediální strategie běloruských anarchistů byla aktivní spolupráce s politicky spřízněnými tvůrčími osobnostmi z řad kreslířů, filmařů, hudebníků, spisovatelů aj. Běloruští anarchisté se vyhýbali přímočarým a otrápaným (jakkoli ideologicky správným) heslům, která v té době mohla jen odpudit jak masy, tak intelektuály. Navazovali především na zkušenost Situacionistické internacionály, polské Pomerančové alternativy, ruských recesistických uměleckých skupin. Kromě vydávání *Navinek* patřila k jejich tehdejšími kulturními aktivitám organizace uličních performancí, koncertů *Rock proti fašismu*, recesisticky pojaté oslavy narozenin Che Guevary atd. To vše pochopitelně vedle pravidelné účasti na mnoh-

dy násilných uličních demonstrací, která často končila pokutami nebo vězením.

Začátkem tisíciletí se aktivita Čyrvoného Žondu rozšířila do oblasti filmu: vznikla produkční společnost *Navinky Home Video*, jejíž činnost pokračovala i po zákazu časopisu. Prvním anarchistickým filmem byl *Slučaj s pacanom* (Co se stalo jednomu borci), natočený k prezidentským volbám roku 2001. Jde o poměrně jednoduchý příběh: obyčejný a zcela apolitický mladík z předměstí najde na ulici mobil, který patří jednomu z opozičních politiků, a tak se předem dozví o tom, že volby budou manipulované a hlasy rozdělené mezi opoziční kandidáty a Lukašenkou. Z mého hlediska bylo tím nejzajímavějším na filmu líčení sverázného prostředí minských předměstí a jejich každodenního života, na jejichž pozadí se odehrává politicky zabarvený příběh.

Následujícím filmovým počinem anarchistů bylo alternativní namalování sestíhaného běloruského historického „velkofilmu“ *Anastasie Slucká*, která se v anarchistické verzi stala *Anastasií Šklovskou* (podle Lukašenkova rodného města Šklov). Zatímco v původní verzi brání statečná kněžna město před tatarskými nájezdníky, v té nové z roku 2004 brání Lukašenkova ženské alter ego zemi před zlou opozicí, agenty Západu a Ruska, nezávislými odbory a jinými „nepřáteli“. Současný slangový komentář v historických kulisách filmu zní obzvláště legračně. Pokud jste viděli seriál *Opilé dějiny* nebo prvotinu W. Allena *Co je nového, kočičko?*, dokážete si udělat o filmu představu.

Ovšem zatím nejspěšnějším (lze-li použít toto slovo u filmu, který byl distribuován nekomerčně) snímkem anarchistů se stala parodie *Goodbye Batska!*, natočená k volbám roku 2006. Děj filmu vesměs kopíruje slavnou německou předlohu *Goodbye Lenin!*: v důsledku volebního vítězství opozice je Lukašenkova diktatura svržena, její prominenti si zase převlečou kabáty a vesele vládou dál, teď už pod rouškou neoliberalní demokracie. Všichni až na jednoho chudáka, který upadne do kómatu a probere se až v „nové době“. Jeho syn udržuje pomocí falešných televizních zpráv iluzi toho, že Lukašenko vládne dál, jen je mírně „vlastenečtější“ a prozápadnější než dřív. V tom se anarchisté nespletli a de facto již před deseti lety předpověděli současný vývoj.

Zatím posledním (a z mého osobního hlediska nejpopulárnějším) anarchistickým filmem je dvacetiminutový snímek v žánru mockumentary *Úvod do bělorusovedy* (2010). Je možná nejmiň humorný a nejvíc pesimistický ze všech dosavadních krací *Navinky Home Video*, přesto popisuje politický mechanismus běloruského státu velice trefně, a to na příkladu jedné běloruské rodiny. Je škoda, že je zároveň i nejméně známým dílem jeho tvůrců.

Kromě zmíněných filmů patří v novém tisíciletí k mediálním počínům běloruských anarchistů webové stránky *Mírný Atom*, které jsou zaměřené především ekologicky (zejména se vyslovují proti výstavbě atomové elektrárny v Bělorusku, která je ale dnes už v plném proudu). Původně byly stejně satirické jako někdejší *Navinky*, ovšem dnes je provozuje běloruská Strana zelených, a tak vydání viditelně „zraje“ Nejčerstvějším humorně kritickým počinem anarchistů byl pokus o registraci vlastního kandidáta na prezidenta (2015) - tím kandidátem byl ne-

zaměstnaný pankáč Jury Šulhan, jehož kampaň byla postavena na heslu „Zaměstnejme příživníka!“. Tato akce byla sice mediálně úspěšná, ale skončila pro její iniciátory pokutou, Šulhanovi (pochopitelně) nebylo dovoleno se voleb účastnit.

V 00. letech se členové Čyrvoného Žondu ovšem podíleli i na vážnějších mediálních aktivitách, zejména na stvoření webu indymedia.by. Stáli také za vznikem běloruské webové verze francouzského levicového týdeníku *Le Monde Diplomatique* (česky vycházel jako příloha *Literárních novin*). V roce 2004 organizovala skupina první Běloruské sociální fórum. Neaktivnější členové skupiny ovšem vsadili na spolupráci s běloruskou Stranou zelených, někteří do ní i vstoupili. A tak kandidoval za zelené v prezidentských volbách 2010 bývalý anarchista (mimo jiné autor nejnovějších dějin běloruského anarchismu) Jury Hlušakou, nicméně musel nakonec svou kandidaturu stáhnout. I když to nebylo myšleno jako fraška, tak trochu jako fraška (jmenovitě politickým „dealem“ o vzájemné podpoře s opozičním kandidátem Milinkevičem) to skončilo.

A tak se po pokusech o „dělání politiky navážno“ vrací dnes někdejší Čyrvony Žond zase do oblasti politické recese, v níž se mu kdysi tolik dařilo. Zda to bude návrat úspěšný, to se teprve ukáže. Situace se přece jenom změnila. Jednak od přelomu tisíciletí vznikly v Bělorusku nové, tradičněji založené nezávislé anarchistické skupiny, které se dnes mnohem více spojují v očích veřejnosti s anarchismem. (Dodám: naneštěstí, jelikož po exemplárním „soudu“ s anarchisty Franckevičem, Dziadkem aj. anarchismus pro většinu televizně zpracovaných Bělorusů dnes už neznamená nic jiného než výtržnictví, potažmo terorismus.) Jednak (a především) se mediální prostor díky internetu rozšířil donekonečna a o legraci, včetně té politické, v něm už není prázdná nouze: obstat v konkurenci virtuální „lidové tvorby“ dnes bude mnohem těžší než před lety, kdy na vlastní papírové vydání měl jen málokdo.

Přesto se za tu dobu nezměnila jedna věc, a to *Navinkám* vlastní smysl pro humor a kritický pohled na svět. Kupodivu, i některé z komiksů nebo článků původních *Navinek*, které jsou občas publikovány na novém webu, stále neztratily svou politickou aktualitu. Doufejme tedy, že v zemi, jako je Bělorusko, kde je návrat do minulosti stále možný (jak to nejménou dokázal doživotní běloruský prezident), vyvolá obnovení *Navinek* stejné mediální (a do budoucna i politické) pozdvižení jako třeba znovusjednocení nějaké kultovní kapely.

ODKAZY:

- ★ <http://navinki.today/>
– současné webové stránky časopisu
- ★ <https://www.facebook.com/NavinkiToday/?fref=ts>
– *Navinky* na Facebooku
- ★ <http://mimiyatom.net/>
– noviny *Strany zelených Mírný Atom*
- ★ <http://web.archive.org/web/20060712220222/http://www.navinki.net/portal/>
– archivní kopie webových stránek původních *Navinek*, r. 2006
- ★ https://www.youtube.com/watch?v=IR6l3AMzkdA&list=PLBwqgeJU8XJL0YefK2LSXGS8_EorAXZ7i
– kanál *Navinky Home Video* na YouTube

ZTRACENÁ EXISTENCE Č. 14

Volné pokračování občastníku Federace veselých anarchistů

DRZÝ ZELENÝ

Již dříve jsme informovali o recidivním environmentálním aktivistovi Tomáši Zeleném, který uvízl v síti operace Fénix. Avšak díky své zlotřilosti těsně před razíí desítek tajných i těžceodivných policistů spolykal veškeré výbušniny a závadové materiály. Jelikož používal konspirační kompostovatelné suroviny, vyšly z něj jen do úhledných hnědých šišek zformované neidentifikovatelné zbytky, jejichž pach sice zaujal policejního psa natolik, že jednu šišku požil, avšak test byl neprůkazný. Což Zeleného ani v nejmenším nezabavuje podezření.

Zelený se přiznal k již promlčené teroristické aktivitě, kdy namaloval cyklostezku, kde nebyla úředně schválena, a taktéž zasel rostliny různého druhu a neupřesněného počtu na místa, která k tomu taktéž nebyla úředně určena. Další neurvalostí tohoto extremisty bylo, že zpochybnil úředně potvrzený důvod razie, jelikož nebyl tam, kde úřední listina tvrdila, že byl. Toto evidentní pohrdání státními autoritami dovršil posměšným pozdravem „Zdar, útvaré“ elitním policistům nasazujícím své životy při zakopávání demizónů u trati a sepisování kadrových posudků na přibuzenstvo stíhaných LEXů. Urážka elitního sluchového orgánu bývalého velitele útvaru Roberta Šlachty označením za velký a doplněná lživou informací o jeho praxi při řízení traktoru si žádala potrestání. Depresivně vypadající Šlachta v médiích potvrdil, že se cítí hluboce uražený, jelikož nešlo o traktor, ale kombajn. A je známo, že se kombajnisté vždy posmívali traktoristům jako méněcenným družstevníkům podobně jako policisté řešící vraždy a loupeže těm, kteří svéráznými metodami vymycují levé extrémní přízraky.

Jelikož se Šlachta znelíbil ministru vnitra Chovancovi, Zelenému jeho opovržlivost ještě prošla a soud zamítl osmitisícovou pokutu, kterou mu udělil extrémně horlivý protixtremistický vyšetřovatel Lukáš Kořínek s více než důvodným vysvětlením: „Bez ohledu na to, že některé výroky či obraty, které podezřelý používá, mohou mít pravdivý základ, to nic nemění na skutečnosti, že v takto použitém kontextu je jasné, že jejich jediným cílem je policejní orgán a jeho jménem vystupující úřední osoby dehonestovat a zesměšnit.“

Pohár trpělivosti však přetekl, když Zelený plivl svou jedovatou slinu na samotného ministra tím, že napsal, že si Chovanec nechal udělat liposukci, jelikož se mu koaliciční partneři

smáli, že nevytáhne držku z koryta. A to celé doplnil vulgárním konstatováním, že Chovanec je vůl. Soud mu za tuto hrubost udělil trest 14 dnů a 5 let odnětí svobody. 14 dnů za urážku na cti a 5 let za vyzrazení státního tajemství v organizované skupině. Její další členy se nepodařilo dohledat, ale podle komuniké na Zeleného podporu se lze důvodně domnívat, že byl v předsednictvu jejího nejužšího vedení.

SNÍDANĚ S KLERIKÁLIEMI

V době ohrožení evropských hodnot, nad nimiž držela staletí pevnou stráž katolická církev, se rozhodl nejvyšší představitel této organizace v Čechách, kardinál Duka, svolat bojovou poradu. Pracovní snídane v pražském arcibiskupství byla zahájena vepřovou pečinkou, a kdo neměl dost, mohl ještě obírat skopové hlavy, které k tomuto účelu zaslal kmarád z Hradu.

Poté co si služebníci boží utřeli poslední stopy mastnoty ze svých bohulibých tváří, věnovali se po krátké modlitbě za nasycení hladových agendě porady. Začalo se s problémem lůzy demonstrující za práva pracujících. Byl konstatován úpadek víry v práci bez odmlouvání a v odměnu v království nebeském a navrženo udělat ze soboty opět pracovní den. Další na pořadu dne byla záchrana tradiční rodiny posíláním homosexuálních jedinců na převýchovu (operace trojúhelník) a udílením domácího, přesněji kuchyňského vězení zpupným feministkám (operace šťastná hospodyňka). O přestávce se vyprávěly veselé příhody z chlapeckého semináře. Pokračovalo se řešením uprchlické krize. Na základě několika citací z písmo se přítomní národní představitelé kléru ujistili, že kdo je bez hříchu, ten se neupí. Ale kdo uctívá jiné boha, neměl by být vpuštěn na břeh křesťanské Evropy. Posledním bodem před dopolední mší byla diskuse o ohrožení katolické církve a jejich tisíciletých tradic tím, že do jejího čela byl nevyšvětlitelným nedopatřením zvolen křesťan. Taková chyba se již nikdy nesmí opakovat.

ÚRAZOVÉ KURZY

S novou legislativní úpravou, která trestá urážky úředních osob, pořádá ministerstvo vnitra tříkolové úrazové kurzy. V nich bude zkušenými instruktory, kteří již dříve vytvářeli simulační programy například pro extraligové fotbalisty, policistům a dalším úředním osobám během praktických cvičení postupně vysvětleno, jak poznat urážku, jak zajistit urážejícího, jak mu vysvětlit na služebně bez přítomnosti svědků, že úřední osoba se neuráží, a jak mu napařit pokutu či s ním zahájit trestní stíhání. V této první fázi školení se u pilotního vzorku velmi často opakovaly dotazy, zda je urážkou, když někdo někoho označí za policistu, útvar či orgán. Nejen v kriminálním prostředí a politiky okrajových skupinách společnosti, ale v její majoritě se tato slova víceméně rovnají urážce. V takovém případě o urážku samozřejmě jde a žádné pochyby by neměly veřejnému orgánu bránit ve výkonu a ochraně své úředně garantované úřední cti.

V druhé etapě školení se nacvičovaly správně a mediálně žádoucí nonverbální projevy uraženosti a dotčenosti. A ve třetí se přistoupilo k urážkám spojeným s fyzickým napadením. Na mediálně provařeném případě rozružené sluníčkářky, která objala zasahujícího (s prominutím) policistu. Účastníci kurzu si vysvětlili chyby zasahujícího policisty, jako nedostatečný výraz utrpení, nedostatečná doba léčení, málo znaleckých posudků od spřízněných lékařů, nedostatečná pozásahová péče o pachatelku zločinu atd.

Pilotní úrazové kurzy se konaly zatím v krajských městech a v Praze, v následujícím měsíci budou zahájeny i pro specializované útvary a okresní orgány.

REKORD V DRŽENÍ HLADOVKY BUDE PŘEKONÁN

Velkou revoluční výzvu a inspiraci představuje pro anarchistické hnutí, zejména je-li vystaveno intenzivním státním represím, kroužek breathariánů. Podle posledního sčítání je do tohoto internacionálního projektu zapojeno čtyřicet tisíc aktivistů, kteří žijí výhradně ze vzduchu, světla a vody. Pomlouváči o nich sice roztrušují fámy, že jde o jakýsi druh spirituálních sektářů, ale faktem je, že jejich platforma nB (not Bombs - místo zbraní) je zcela rovnocenným solidárním projektem alternujícím běžnější FnB. Například v USA se jejich aktivity praktikují v restauracích, kam se breathariáni přijdou načichat jídla a pak ho darují bezdomovcům. Breathariáni navíc reprezentují pokrokový uvědomělý způsob výživy, diety, jejíž přípravnou fází podle výživových specialistů představuje veganství. A veganství, jak víme, je ideologická dieta. Přestaňme se tedy ohlížet na nepřesné zprávy o čerpání životní energie (prány) z vesmíru, krajiny, tvarů, obrazů či vůní, a zdůrazněme bojový potenciál breathariánské diety. Ta spočívá v tom, že se nic nejí, jen se dýchá a trochu se olizuje rosa lučních květů (nesedí-li na nich brouček), případně je možné dát si docela i sklenici vody.

Odborná analýza podstaty této diety nám říká, že tolik potřebnou životní energii sice běžně dostáváme, když jíme jídlo, ale je jí zhruba jen 15 %, protože zbytek se spotřebovává na trávení. V této souvislosti máme ostatně k dispozici expertní posudek už z dob hluboké totality, který vypracoval výživový poradce Felix Holzmann (a kvůli cenzuře mu dal podobu komické scénky „V restauraci“): „Já ty tuhy řízky taky rád nemám. Hlavně z toho důvodu, že veškerou sílu, co ten řízek tomu tělu dá, člověk tím kousáním zase ztratí.“ Pokud však zvolíme breathariánskou dietu, získá naše tělo 100 % životní energie. Nehledě na to, že čas trávený původně vyměšováním, bude zužitkován k mnohem kreativějšímu vzduzu.

Podle světového tisku jsou dnes už miliony lidí ve fázi vegetariánů či veganů připraveny přejít na breathariánskou dietu. Jsou mezi nimi našťástí i naši soudruzi, více či méně často vystavovaní mocenským represím, a tak se jistě brzy dočkáme úspěšných projevů vzduru ve formě časově neomezených hladovek a překo-

INZERCE

Přípravný výbor VI. revolučně-socialistické internacionály vyhlašuje konkurz:

Hledáme muže/ženy/translidi na pozici **REVOLUČNÍHO SUBJEKTU**

Požadujeme:

plnění úkolů zadaných ústředním výborem, názorovou flexibilitu, placení členských příspěvků, neutuchající entuziasmus

Nabízíme:

stát se součástí příjemného kolektivu, stranický časopis každý čtvrtrok, vstřícné internacionální prostředí

Vzdělání není podmínkou

Pište na resub@pvvirs.cz

I S A P R Ě V Ú K O L T
 D A T P Y R K A O O I E
 U A S L B Ů O O Z L R Č
 A K I A Ž O K E B B Č Ů
 N T R L U K I E C U A K
 I Á O O L N Z O V Á R P
 T L R R S A I E I C K A
 S P E T N M R R A V T Ů
 I S T A Y T O T S I J L
 J N K P O O N E M E Ř B
 S I T K E T A L P O P E
 S T S O T I V O M E N D

OSMISMĚRKA

Fízl a investiční bankéř skočí do propasti, aby zjistili, kdo dopadne na dno nejdřív. Kdo vyhraje?

- (odpověď v tajence)

AKCIE, AUDI, BŘEMENO, DEBL,
 JISTINA, JISTOTY, KAUCE, KOLT,
 KRYPTA, MANKO, NEMOVITOST,
 PATROLA, POPLATEK, PRÁVO, RIZIKO,
 ŠIKANA, SLUŽBY, SPLÁTKA,
 TERORISTA, ÚČET, ÚOOZ, ÚROK,
 ÚTVAR, ÚVĚR, VAZBA, ZEBLIT

nání délky poslední hladovky držené zdejším anarchistou, a dokonce i pokošení rekordu indické hladovkárky, bojující za spravedlnost a mír se sondou v nose, kterou nedobrovolně přijímala potravu šestnáct let.

V nejbližší době přineseme rozhovor se sou-druh, který už ani nepije.

MÓDNÍ POLICIE

Franta Vomáčka tentokrát dresscode splnil na 100 %. V pozvánce na akci stálo cop tie, a i přestože se tento známý a pracovitý fízl často netrefí, dnes to dal na jedničku. Klasickou modrou bundu, tolik oblíbenou i mezi jeho kolegy, doplnil neméně oblíbenými jeansy, jejichž sofistikované šisování je letos opravdu trendy. Svůj outfit vyšperkoval crossbody kabelkou, která je značně univerzální a využitelná na mnoho příležitostí. Fotoaparát na krku, který samozřejmě nemůže chybět ve výbavě každého tajného fízla, je pak už jen třešničkou na dortu. Je jen škoda, že nevidíme Frantovu obuv, ale jsem si jista, že outdoorové sandále a šedé ponožky (popřípadě tmavé halové tenisky) to jistí.

V letních měsících je možné bundičku vyměnit za basic triko z některého z oblíbených módních řetězců, takový Thor Steinar nikdy

nezklame. Při malých prémiech za nedostatečné množství zatčených teroristů stejnou službu udělá i triko ze stánku. Pokud si kluci vyberou triko s potiskem, doporučuji doplňky doladit do barev potisku.

Takto by měl vypadat outfit každého tajného fízla (a mnoho z nich to naštěstí dodržuje). Na akcích je pak podle této „uniformy“ lehce poznáte a můžete se jejich stylem směle inspirovat.

Vaše módní policistka Greta

SEMENO - ČASOPIS PRENATÁLNÍHO AKTIVISMU

Po úspěchu časopisu *Klíčení*, který s různými dlouhými přestávkami vychází ve spolupráci Anarchistické federace a je určen především dětským čtenářům i nečtenářům, jsme se rozhodli nediskriminovat ani ty menší než nejmenší. Uvědomujeme si totiž, jak je pro růst emancipovaného člověka důležité právě prenatální období. Časopis bude vycházet každé druhé šestinedělí. Bude obsahovat teoretické i praktické rubriky pro nadcházející rodiče, ale i pro ty, kteří by chtěli provozovat i tuto formu více-generačního aktivismu. Jsme si vědomi, že primární cílová skupina není zcela homogenní, a tak pro ty větší nebude chybět příloha *Plod*. Pro všechny prenatální aktivisty a aktivistky pak bude určena předčítací rubrika *Jak se do lesa volá...* Budoucí rodiče prosíme, aby si o předplatné psali na adresu našeho nakladatelství.

INZERCE

ABC NABÍZÍ:

Díky zvyšující se poptávce dotiskujeme specializovanou kuchařku s názvem

VAŘÍME VE VAZBĚ — STUDENÁ VEGANSKÁ KUCHYŇ PRO VŠEDNÍ DEN I PRO SVÁTEK

Zájemci si ji mohou objednat na motáčích přímo z vazebních cel nebo v kódované objednávce přiložené do cenzurované korespondence. Ti z vás, kteří si objednají kuchařku do dvaceti minut, dostanou navíc zcela zdarma od Útvaru organizování odhalovaného zločinu pilník a časované zápalné zařízení s budíkem.

PROGRAM NA VÍKEND

SOBOTA

- 03.00 Hitlerovi válečníci (11/12)
- 04.00 Chtěli zabít Hitlera (2/129)
- 05.00 Ženy Třetí říše (5/10)
- 06.00 Zprávy z hlavního stanu
- 07.00 Snídaně s Hitlerem
- 08.00 Události v regionech (Sudetenland)
- 09.00 Pro pamětníky: Triumf vůle (Německo 1934, r. L. Riefenstahl)
- 10.00 Osudové okamžiky. Vlčí doupe 1944
- 11.00 Kult hákového kříže (rodinná komedie, USA 2011)
- 12.00 Z archivu televizní zábavy: Hovory AH
- 13.00 Svět architektury (1/1): Germania
- 14.00 Sedm divů světa (1): Holocaust
- 15.00 Na cestě po Mauthausenu
- 16.00 Hitl-paráda: to nejlepší z Youtube.com
- 17.00 AH kvíz
- 18.00 Byl jednou jeden... vůdce
- 19.00 Hitlerovy dobroty
- 20.00 Večerníček: Maxipes Blondie
- 21.00 13. komnata Evy Braunové
- 22.00 Zveme vás do divadla: Doma u Hitlerů
- 23.00 Intim Nazi
- 00.00 Noční filmový klub: Cikáni jdou do nebe (dokument, Německo 1943)
- 01.00 Teorie rasového třesku (seriál, V - 13)
- 02.00 Uchem jehly: MUDr. J. Mengele
- 03.00 Jawohl, šéfe (uvádí 3. Půlreich)
- 04.00 Dr. Hauss (seriál, X - 6)

NEDĚLE

- 05.00 Vysílá studio Norimberk
- 06.00 V šachu: Molotov-Ribentrop
- 07.00 Velkoněmecký filmový týdeník (1941)
- 08.00 Abeceda zločinů sionismu
- 09.00 Cyklontoulky
- 10.00 Zdegenerované umění: The Great Dictator (USA 1936, v pův. znění bez titulků)
- 11.00 Z archivu televizní zábavy: Píseň pro Adolfa III.
- 12.00 Otázky Emmanuela Moravce
- 13.00 Evropa včera
- 14.00 Sedm divů světa (2): Blitzkrieg
- 15.00 Diagnóza: Genocida
- 16.00 Rub a líc vůdcovství
- 17.00 Toulavá gilotina
- 18.00 Vtip za dávku
- 19.00 Rybí legendy Richarda Wagnera: Rheingold
- 20.00 Heydrich-Park
- 21.00 Na plovárně s Benitem Mussolinim
- 22.00 Velikáni filmu: Žid Süss (Německo 1940)
- 23.00 WyWolený
- 00.00 Šumná města: Guernica
- 01.00 Jistě, pane reichsministře (seriál, 16/22)
- 02.00 Po stopách žlutých hvězd (pátrací relace)
- 03.00 Kdo přežije: Stalingrad 6
- 04.00 Velkolepé desetiletí (seriál, Německo 50/150)

(víkendový přehled připravuje Max Ščur)

POHODINDA NA ANARCHISTISCHE SOMMERCAMPU

Reportáž z letního anarchistického kempu v Rakousku

V DRUHÉ POLOVINĚ DUBNA ZORGANIZOVALA ANARCHISTICKÁ FEDERACE MALÉ PROPAGAČNÍ TURNÉ SE ZASTÁVKAMI V BRNĚ, JIHLAVĚ A PRAZE, NA NĚMŽ PŘEDSTAVIL ORGANIZAČNÍ KOLEKTIV LETNÍHO ANARCHISTICKÉHO TÁBORA V RAKOUSKU SVŮJ ZÁMĚR A POKUSIL SE PRO NĚJ NADCHNOUT TAKÉ NĚJAKÉ ÚČASTNÍKY Z ČESKA. A PROČ TAKÉ NE, KDYŽ SE MĚL KONAT NĚJAKÝCH 80 KILOMETRŮ OD HRANIC.

Turné nezůstalo bez odezvy, a tak se nakonec ve dnech 12. až 21. srpna na severorakouském venkově nedaleko Linze sešel víc než tucet česky hovořících anarchistů a anarchistek, aby se zamíchali mezi množstvím dalších stejně smýšlejících, avšak česky nehovořících návštěvníků.

V první řadě je třeba říci, že rozhodně nešlo o žádné zakonspirované setkání. Propagace probíhala nejen prostřednictvím propagačních turné a interních kanálů, ale také na internetu a prostřednictvím plakátů v ulicích rakouských měst. V pozvánce byl stanoven i cíl setkání, a to „spojit jednotlivce a skupiny napříč hranicemi a posílit spolupráci uvnitř levicového a anarchistického hnutí. Alternativní společnost bez vlády nelze jen vyčíst z knih - je třeba ji vyzkoušet v reálném životě. Tábor nám může poskytnout možnost zkušenosti se samosprávou, otevřít nové úhly pohledu na to, jak žít spolu, a poskytnout nápady na nové projekty. Kromě toho společné střetnutí kritických teorií a praxí pobízí k otázkám ohledně vlastního jednání.“

Je pravda, že rakouští anarchisté třeba jen na prostoru Vídně mají množství projektů, ale často se mezi sebou neznají a své aktivity příliš nekoordinují. Výsledkem měla tedy být „sít akcí a spolupráce, která přežije samotný tábor“. Zda se tento záměr podařilo naplnit, ukáže asi až čas. Tábor byl rozhodně skvělou příležitostí k navázání a utužení aktivistických kontaktů i přátelských vazeb, a to napříč hranicemi, které mezi nás staví „naše“ státy.

PRINCIPY

Organizace tábora se držela anarchistických zásad. Pořádací skupina zajistila jeho zázemí, postarala se o propagaci a zajistila potřebnou infrastrukturu. Na místě pak bez jakékoliv hierarchie fungovalo vše ostatní. A nebylo k tomu potřeba nic jiného než vědomí, že jsou si tu všichni rovni, a pokud chtějí, aby se cítili příjemně a byli respektováni, musí se stejným respektem umožnit příjemné prostředí ostatním. A problémem nebyla ani skutečnost, že se zde sešlo a více než týden spolu žilo několik stovek lidí. Někdo zůstal déle, jiný zas jen pár dní.

Ohleduplné chování bylo základním principem, který předpokládal, že se nebude trpět diskriminací a mechanismus útlaku žádného druhu a že se za to bude cítit každý zodpovědný. Na táboře fungoval také prostor, který byl k dispozici „jako místo setkávání a svobodného prostoru výhradně ženám a transgender lidem“. I když někteří z nás pomáhali stavět stany v tomto odděleném prostoru, dál nás nezajímalo a některým z nás přišlo i nepatřičné, že na

anarchistickém táboře něco takového je. Jsme přece anarchisté a anarchistky, tak proč vytvářet takové exkluzivní prostory? Na druhou stranu vznikly na základě dlouholetých diskusí, u nichž jsme nebyli přítomni, jelikož v našem aktivistickém prostředí se podobná témata nikdy moc neprobírala, nebo jen okrajově.

Dál někteří z nás měli zpočátku nedůvěru k předem zformované skupině Awareness group (z angličtiny - povědomí, uvědomění, připravenost), jejímž úkolem bylo zakročit zejména při překročení osobních mezí. Lidé ze skupiny sloužili jako kontaktní osoby v případě, kdyby byl někdo obtěžován. Trochu jsme se obávali, zda taková skupina nezavání určitou formou mezilidské policie. V jednu chvíli skutečně musela být upozorněna, že nemůže svévolně měnit program ostatních lidí, protože jí se zdá důležité přednostně řešit něco jiného. Vše ale spočívá v komunikaci a ochotě dojít k řešení. Záhy se však skupina ukázala jako přínosná při řešení jednoho problému, který sice nebyl nijak zásadní, pro někoho ale mohl být důležitý a neřešením situace hrozilo, že by mohla být znepříjemněna atmosféra kempu. Byla tedy vyhlášena možnost zapojit se do otevřené diskusní skupiny, která se po úvodní debatě z praktických důvodů rozdělila do čtyř menších skupin. Nakonec došlo ke konsenzu zúčastněných a o problému už nebylo slyšet. Je tedy dobré, pokud někdo něco pocituje jako problém, začít to co nejdříve kolektivně řešit.

Jedním z výstupů bylo zřízení tabule „Not a contract“, kam každý mohl přidat lísteček s tím, co by chtěl, aby se cítil bezpečně a pohodlně. Možná měla být tato tabule víc propagovaná, protože někteří se na ni třeba vůbec nepodívali. Jinak by respektovali přání lidí s dětmi a těch, co chodí bosí, aby se nikde nepovalovaly nedopalky nebo zátky, a kuřáci (kterých nebylo zrovna málo) by se ptali ostatních v okruhu deseti metrů, jestli jim nevadí, že si v jejich přítomnosti zapálí.

ZÁZEMÍ

Místo konání nemělo chybu. Tábor byl situován v okolí menšího statku, jenž patří evidentně myšlenkové spřízněným lidem, kteří zde poskytují prostor pro konání menších festivalů. Část budovy statku byla přístupná, v části bylo zachováno soukromí jeho stálých obyvatel. Na vzdálenějších loukách byl prostor pro stany návštěvníků tak, aby nebyli rušeni případným hlukem z centrální louky, která se svažovala od statku přes kuchyni a „jidelnu“ až k velkému pódiu a kde bylo pomyslné centrum tábora. Hned na několika místech byla ohniště, u nichž se za svitu plamenů vedly neméně plamenné debaty (no, spíše nezávazný pokec při pivu) v menších skupinkách, které se rozcházely až před úsvitem.

Poslední mohykány od doutnajících polen brzy ráno střídali ti, kteří zajišťovali, aby hned po ránu bylo všechno na svém místě, tzn. oheň pod kotlem s vodou na čaj a kávu, naštípané dříví, prázdné lahve v basách, zapomenuté věci v krabicích se ztrátami a nálezy... a hlavně od osmi připravená vydatná snídaně.

Kuchyně vůbec byla kapitola sama pro sebe. Zajišťovali ji anarchisté a anarchistky ze švýcarského kolektivu Retroduktion, které jsme už jednou potkali na velkém anarchistickém setkání v Saint-Imier v roce 2012. Zásadou bylo vaření na ohni za užití obnovitelných zdrojů - dřeva, a používání biopotravin. Kolektiv čítal asi osm lidí, k nimž se na kempu přidalo několik dobrovolníků především z řad naší výpravy - část vybavení, zásob a pomocníků poskytla brněnská Cocina Perdida. Schůzky kuchyně se konaly jednou, popřípadě dvakrát denně - navrhlo se, co se bude připravovat, odhadlo, kolik je čeho potřeba, a každý si vzal na starost nějakou činnost. Všechno pak jelo jak po veganském másle a výsledkem byly spokojené naplněné útroby táborníků. Asi netřeba dodávat, že jídlo bylo veganské a hledělo se na potřeby alergiků. Ve čtvrtek večer pak ještě přibyl menší kolektiv s velkým fritákem, který po večerech obšťastňoval lidi s pozdním hladem desítkami kil domácími hranolkami se sojanézou.

Hned u vchodu do tábora byla řada tabulí se základními informacemi a programem. Byla zde zopakována základní pravidla, popsán účel Awareness týmu, časy vydávání jídla nebo postup v případě potřeby obrany tábora. Jak stálo na jednom z ručně psaných plakátů: „Anarchistická společnost musí být schopna bránit se proti agresi např. ze strany fašistů.“ Důraz byl položen na bezotiskovost při užívání sebeobraných nástrojů, které byly připraveny na speciálním stanovišti a patřily mezi ně i otisků zbavené pívni lahve.

Další panel sloužil pro pozvánky na jiné akce, např. klimatické akční kempy, jiný zas pro komunikaci, kam lidé mohli psát vzkazy, pozvánky, dotazy, poznámky k místu konání kempu nebo nabídky na spolujízdu. Jinde byly vyvěšeny mapy okolí, kontakty na lékařskou pomoc či obchody s otvírací dobou a pro ty nejnáročnější také tipy na dumpster diving.

Samostatný panel tvořil rozpis služeb, kam se mohl každý dobrovolně zapsat a přiložit tak ruku k dílu na plynulém chodu tábora. Zajišťovat bylo potřeba úklid záchodů, mytí nádobí, krájení zeleniny nebo zábavu pro děti, aby se i jejich rodiče mohli věnovat jinému programu, než je dohled na vlastní ratolesti. Odrostlejší děti se daly brzy dohromady a hry si organizovaly samy tak, jak to prostě děti přirozeně dělají. Zajištění nárazových prací, jako bylo třeba skládání dovezeného dříví či potravin, probíhalo naprosto samovolně a téměř okamžitě za přispění těch, kteří byli zrovna poblíž. Nemálo lidí se docházelo ptát přímo do kuchyně, zda mohou s něčím pomoci, ale nabídka převyšovala poptávku.

Po pár dnech se vedle tabulí objevila zavěšená vana, na níž bylo zobrazeno, jak jsou na tom táborové finance. Ty byly potřebné k pokrytí základních výdajů spojených se zajištěním táborové infrastruktury, dovozem dřeva a nákupem surovin pro kuchyni. Náklady byly kryty z příspěvků. Doporučená částka při registraci byla osm eur na den, ale mohli jste přispět i víc, a pokud jste si tuto částku z nějakého důvodu nemohli dovolit, přispěli jste méně.

Bylo by totiž nemyslitelné, aby byl někdo diskriminován či vyloučen jen kvůli nedostatku finančních prostředků.

Asi nejsledovanějším panelem byl ten s programem. Ačkoliv byla snaha základní program připravit již předem, šlo o velmi živelný proces. Každý totiž mohl nabídnout přednášku, workshop či zábavu podle svých schopností. K tomu byly připravené lístky, na které stačilo jen vyplnit anotaci dané akce, místo a čas. Nabídka byla opravdu velká, takže přes den zcela běžně probíhalo ve stejnou dobu 4-5 workshopů.

Z dalšího vybavení tábora jmenujme ještě několik větších stanů, bar, kuchyni uvnitř statku, místnost s počítači, další s hudebními nástroji, koncertní sál, freeshop s obléčením nebo několik stanovišť tříděného odpadu. V místní venkovní peci připravoval kuchyňský kolektiv chleba, sladkosti, opékané brambory apod. Dále tu byl sklad věcí k upotřebení, jako byly fixy, papíry, lepenky, barvy. Vedle kuchyně byla situována venkovní umývárna nádobí, nedaleko stanové plochy zase venkovní sprchy - kdo nebyl stavený na studenou, mohl využít vodu ohřátou na slunci v černých vácích. Samostatný stan s kobercí byl vyhrazen pro děti. Kdo chtěl, mohl si na stromech obklopujících statek vyzkoušet slaňování nebo trénovat rovnováhu při provazochodectví.

Z malého pódia se stal anarchistický infoshop, kde byly k mání ziny, knihy, časopisy, letáky, samolepky, zpravodaje, plakáty atd., vše zpravidla za dobrovolné příspěvky do přistavených kasiček. My jsme tu prezentovali Antifénix informačními materiály a benefičními pohlednicemi a tričky. Opodál se na nástěnce nacházely lístečky s adresami vězných aktivistů a stručným popisem jejich kauzy. Jeden lístek byl věnovaný Martinu Ignačákovi, který si v tu chvíli „vychutnával“ další prodloužení vazby na Pankráci. Vedle infoshopu bylo možné zakoupit knihy u stánků anarchistických knihkupectví z Vídně. A v průběhu tábora se mezi stromy objevilo hned několik výstav fotek z různých akcí, zejména těch věnovaných změnám klimatu.

Mírně festivalový charakter akce se odlišoval tím, že na táboře nešlo o peníze, nikdo zde na nikom neprofitoval, nešlo o dokazování sociálního či subkulturního statusu předváděním značkového oblečení, uniformitou či různými pózami. Bylo fajn být zase mezi lidmi, jejichž oči a ruce nejsou přirostlé k chytrým telefonům a kteří respektují soukromí ostatních tím, že nefotí, i když žádný striktní zákaz ohledně focení nikdy vyvěšen nebyl. S fotákem jsme viděli jen jednu dívku, která navíc na komunikační panel vyvěsila informaci, že z důvodu přípravy reportu bude pořizovat několik snímků, avšak tak, aby na nich nebyl nikdo vidět nebo poznat.

NAVŠTĚVA ZPOZA HRANIC

Hrubým odhadem se na táboře mohlo vystřídát na 400 lidí, převážně z Rakouska. Bylo tu ale možné seznámit se také s lidmi z Německa, Švýcarska, Polska, Velké Británie, Francie, Turecka a dalších zemí. Jak už bylo řečeno, nechyběla ani „delegace“ z Česka, kterou z poloviny tvořili členové a členky Anarchistické federace.

I když pro naprostou většinu účastníků byla mateřským jazykem němčina, maximum debat a workshopů se vedlo v angličtině. Zároveň v pozvánce na tábor stála výzva, aby se lidé neuzavírali do existujících přátelských kruhů. Je však pravda, že kvůli jazykové nevybavenosti některých z nás bylo těžké se úplně rozplynout mezi ostatní, takže jsme trávili hodně času pospolu. Pro ty jazykově zdatnější ale bylo samozřejmě překladat pro své opožděnější kamarády, takže i ti se mohli účastnit některých workshopů. Navíc pro aktivisty, kteří si

chtějí procvičit cizí jazyky (zejména angličtinu), jsou podobná setkání velkým přínosem. Naučíte se ale i spoustu regionálních výrazů. Od jednoho ze soudruhů jsme mimo jiné pochytili výraz „pohodinda“, když komentoval naše rozpoložení při poobědové siestě. Nedalo nám to nevzpomenout na jistého „odborníka na extremismus“, který o anarchitech prohlásil, že chtějí vlastně jen takovou tu pohodičku pro všechny. Takže anarchie v praxi.

Aby nevznikl dojem, že jsme se jen váleli s nacpanými pupky, je třeba říci, že jsme se zapojovali do chodu tábora poměrně aktivně. Od ranního úklidu přes výpomoc v kuchyni až po mytí nádobí. V kuchyni jsme připravili dokonce několik samostatných jídel, jako byly bramboráky nebo smaženice se zeleninou. Akce bramborák se ukázala jako peklná záležitost, protože nastrouhat dva obrovské pytle brambor, a především z nich pak usmažit nad ohněm bramboráky pro víc než 200 lidí bylo poměrně náročné a téměř nekonečné. I příprava smaženice zabrala dost času, zejména proto, že na houby jsme nejdřív museli vyrazit do nedalekého lesa. Udělali jsme si tedy takový houbařský workshop, jehož výsledkem byla přepravka hřibů hnědých, které doplňovala muchomůrka růžovka a pro nás do té doby neznámý hřib příživný. K tomu jsme přidali zeleninu z dumpsteru a nakonec si s ostatními moc pochutnali.

Mimoto jsme pomáhali na začátku stavět některé společné stany, zajistili vykopání odtokového kanálu z kuchyně a náš člen vedl jeden z workshopů. Tolik naše příspěvky ke společnému dílu. Vedle toho jsme kolektivním úsilím vytvořili a začali testovat novou deskovou hru „Vzhůru až na dno“, kterou snad již brzy představíme.

Ke koncům tábora jsme ve spolupráci s Diskoteor soundsystemem uspořádali i menší taneční party s benefičním koktejl barem, na kterém jsme nabízeli alkoholické i nealkoholické nápoje. Celá akce byla velice úspěšná, lidé tančili i pili jako o život a celý výtěžek z této akce ve výši 5600 korun poputuje na podporu kampaně Antifénix.

PROGRAM

Jak jsme již uvedli, program tábora byl bohatý a rozhodně bylo z čeho vybírat. Nemá smysl vypisovat všechny workshopy, přednášky a diskuse. Jeden den byl například věnován převážně antifašistickým tématům. Několik dní probíhal trénink armády klaunů nebo workshop základů anarchismu. Situaci ve svých zemích představili například anarchisté z Turecka a Chile. Témata dalších akcí se pohybovala od kritiky kapitalismu přes praktické otázky organizace (např. workshop o předcházení nikam nevedoucím debatám) až po alternativní vzdělávání nebo flirtování a navazování vztahů v queer a antiautoritářských kruzích. Mohli jste se učit poznávat divoce rostoucí byliny a jedlé rostliny, na což druhý den navázala komentovaná ochutnávka bylinných čajů.

My jsme se účastnili workshopů jen omezeně. Například toho, který spojoval nenásilnou komunikaci a bezpečnější ekonomiku, což zpočátku vypadalo jako dvě nesouvisející věci. Nenásilná komunikace vychází z nehodnotícího popisu, souvisejících pocitů a snahy dobrat se obecných potřeb, které za daným problémem stojí, a na základě toho definovat požadavek. Bezpečnější ekonomika na to navázala právě v otázce uspokojování potřeb, od nichž by se měla odvíjet. Mohli jsme tedy cvičit komunikaci podle představeného modelu a na závěr ve skupinkách teoreticky modelovat fungování bezpečnějších vztahů.

Zájemce o radikální historii z našich řad přilákal workshop právě na toto téma. V úvodu byly

představeny oficiální dějiny coby dějiny elit, vítězů a technologického pokroku. Radikální historie však vypadá jinak, a především píše dějiny zdola, z pohledu neprivilegovaných a často i prohrávajících; dějiny odporu, boje za důstojnost, svobodu a ekonomické jistoty. V praktické části jsme pak dostali asi 15 fotografií, na nichž byli lidé při různých událostech (Kobaně, španělská revoluce, Kronštadt, Černí panteři, sufražetky...). My jsme si ve dvojicích vybrali po jedné fotce a buďovali příběh, kdy jsme se vžili do postavy na fotce nebo jejího autora. Následně se fotky promítaly a vyprávěly se příběhy. Přínosem bylo, že jsme si uvědomili, že lze budovat emocemi prostoupené příběhy z dějin hnutí odporu na základě obrazů, které jsou rámovány skutečnými událostmi. I celkově klidná atmosféra kempu umožnila zpomalit a vnímat obrazy jinou optikou než ve zrychleném světě práce a konzumu. Na konci byla možnost nahlédnout do publikací o historii, obrazově bohatých knih a komiksů.

Co se týče nočního života, mohli jste se s pivkem nebo moštem hrát u ohně a s ohněm v srdci navazovat kontakty s ostatními. A zhruba obden jste si mohli užívat hudební produkci v koncertním sále, nebo si tam zajímat s dalšími rytmuchtivými nespavci bušením takřka do čehokoliv.

DOJMY

Anarchistický kemp na nás udělal hluboký dojem. Skutečně nešlo, jak zdůrazňovala pozvánka, „o dovolenou v běžném smyslu“. Po návratu do zaměstnání se nešlo ubránit dotěrným myšlenkám po smyslu odcizené práce pod tlakem a pro zisk kapitálu. Vždyť jsme si právě sáhli na praxi, která zcela nenásilně skloubila volný čas, politickou aktivitu, možnost přímé participace na chodu komunity a svobodnou práci, a to celé v ne zrovna zanedbatelném množství lidí.

Možná by se dalo ledacos vytknout a zlepšit. Chybělo kupříkladu nějaké generální plénum, které by se sešlo třeba dvakrát během doby konání tábora. A taky něco na způsob kolektivního představení se, aby měl každý přehled, kdo všechno na táboře je, a podle toho buďoval dočasnou i trvalou spolupráci na konkrétních aktivitách po skončení tábora. Je otázka, jak by to fungovalo při tak proměnlivém složení, ale za pokus by to asi stálo.

Ignác k táboru dodal: „Přišlo mi trochu škoda, že nebylo jak pomoci místu samotnému, což bych velice rád. Třeba kdyby měli připravenou hromadu dřeva, tak jim ho mohli lidé v takovém obrovském počtu naštipat na celou zimu. Ta energie velkého počtu lidí sjednocená v určitých myšlenkách by tak byla ještě lépe vidět.“

Některým z nás se potvrdilo, že i když existují obecná pravidla, až konkrétní příklady je uvádějí do praxe jejich uvědomováním si v konfrontaci s prožívaným. Pro někoho bylo naprosto nové sdílet prostor s lidmi s tělesným postižením (bylo zde např. několik vozíčkářů či jeden nevidomý) nebo s větším množstvím translidí. Marek v této souvislosti svou zkušenost popsal: „Když jsme se mezi sebou bavili, zda konkrétní osobu brát jako holku nebo kluka, došli jsme k závěru, že samotná otázka je naprosto nesmyslná. Protože je to v první řadě člověk a na genderu vůbec nezáleží. Jelikož mi chybí zkušenosti s přítomností lidí, kteří jsou v normativní společnosti považováni za „jiné“, uvědomil jsem si, že určitá nejistota, která mě nutí nad věcmi přemýšlet, může u těch méně přemýšlivých naopak vést k odmítání „jiného“ a k různým formám xenofobie, které z toho plynou.“

Tak zase příště!

ANARCHISTICKÁ KNIHOVNA VÍDEŇ

aneb tip na výlet pro anarchistické knihomoly a holky knihomolky

BĚHEM KRÁTKÉ LETNÍ NÁVŠTĚVY VÍDNĚ NÁM TO SAMOZŘEJMĚ NEDALO, ABYCHOM SE NEPODÍVALI PO NĚJAKÝCH MÍSTĚCH SPOJENÝCH S ANARCHISTICKÝMI AKTIVITAMI. NUTNO HNED NA ZAČÁTKU PODOTKNOUT, ŽE V TOMHLE MĚSTĚ O TAKOVÁ MÍSTA NENÍ NOUZE, STEJNĚ JAKO NENÍ PROBLÉM, ABY SI TU PŘÍŠLI NA SVĚ VEGANI A VEGETARIÁNI.

Coby turisté, kteří se o prodlouženém víkendu chtějí trochu porozhlédnout po městě, jsme samozřejmě neměli v plánu obejít nutně všechna místa a všude se hned nacist. Hlavně kvůli večerní únavě jsme tedy oželeli návštěvu Areny, kde během našeho pobytu zrovna probíhal benefiční koncert proti chudobě, na kterém vystoupila punková kmotra Patti Smith. Tenhle objekt má kořeny v 70. letech, kdy tu squatteré obsadili bývalá jatka. Podařilo se jim však svůj pobyt legalizovat a dnes se tu vedle subkulturních akcí konají i ty poměrně komerční - pár dní po Patti tu hostovali fousáci ze ZZ Top. Mimo náš rádius bylo také známé autonomní centrum EKH, jehož historie se píše od počátku 90. let a nachází se v něm mimo jiné infoshop s knihovnou.

Některá místa jsme jen minuli, zpravidla proto, že nebyla právě otevřená nebo zrovna nenabízela žádný program. Kupříkladu během dopolední cesty na obhlídku císařského zámku Schönbrunn jsme narazili na legalizovaný punkový squat Pankahyttt, kde s největší pravděpodobností měli jeho obyvatelé ještě půlnoc. Nemohli jsme přehlédnout fialovou budovu queer centra Rosa Lila Villa poté, co jsem si nedal pivo v pověstné české hospodě Nachtasyl, jelikož jsem včas nedečkoval její název značící, že otvírá až v osm večer.

Prostory anarchistického nakladatelství Bahoe Books byly zrovna zavřené, tak jsme alespoň přes výklad zhlédli jeho knižní produkci a vůbec jsem musel ocenit jejich propagaci po městě. Plakáty Bahoe Books byly snad vůbec nejčastější, na které se tu dalo narazit. A když už jsme u toho, je třeba podotknout, že Vídeň působí díky podobné DIY výzobě velmi přívětivě. Otevřená ale bylo feministické knihkupectví ChickLit, kde vedle spousty tematických knih (nechyběl ani regál věnovaný anarchofeminismu) byly v nabídce také komiksy či zapatistická káva od hamburských družstevníků Cafe Libertad.

Když už jsme se chtěli někde usadit, měli jsme sociálně-kulturní centrum Amerlinghaus, kde se scházejí různé levičácké spolky. Jeho příjemný dvorek lákal přisednout a osvěžit se v parném dni. Polkl jsem však slinu a pokračovali jsme do Cafe Gagarin, což jsme nakonec vyhodnotili jako lepší volbu, a navíc tu měli široký výběr mých oblíbených limonád od Pragomoštu. I když přes politické samolepky bylo těžké najít dveře na záchod, mohli jsme se rozvalit na gauč a listovat v knihách, které jsou tu volně k dispozici. Nejvíce mě osobně zaujal jeden starý objemný východoněmecký kousek věnovaný právě Gagarinovi. Tolik fotek svého dětského hrdiny (Co budeš, popelář nebo kosmonaut?) jsem jaktěživ neviděl.

Když jsem se vrátil z orbity zpátky na Zem, vyvstala otázka, kam dál. A jelikož bylo pondělí, mohli jsme navštívit třeba freeshop V.E.K.K.S., ten byl ale v tu chvíli daleko, nebo freeshop Schenke, který je navíc ve stejném bloku jako vídeňská anarchistická knihovna. Bylo rozhodnuto.

Schenke je polosklepní prostor na adrese Pfeilgasse 33, jehož umístění byste odhadli podle vlhkého vzduchu, i kdyby vás tam dovedli poslepu.

Funguje jako freeshop (Kost-Nix-Laden), takže tady najdete věci, které se pro někoho staly již zbytečnými, aby je jiní mohli případně objevit jako užitečné. Hlavní sortiment za jednotnou cenu nula peněz tvoří oblečení, kterému však místní vlhko moc nesvědčí. Schenke se skládá ze tří místností, z čehož v jedné, té největší, je bar na způsob toho, který můžete znát třeba z klinické kavárny. Dokonce zde nechybí ani piano a pohodlné posezení na gauči. Otevřeno je tu každé pondělí a čtvrtek od čtyř do osmi a občas se tu také konají různé workshopy a přednášky. Úterky tady jsou vyhrazeny pro trans a lesby.

Po dotazu, jestli chceme i do knihovny, kýváme, že jako určitě. Ukazuje se, že oba prostory jsou propojené, takže nemusíme obcházet celý blok a zadními dveřmi a po proklouznutí chodbičkou se dostáváme přímo ke svému cíli - nevelké místnosti plné knih a časopisů.

Anarchistische Bibliothek und Archiv Wien je projekt, který funguje od roku 2010 a jehož cílem je přiblížit anarchistickou teorii a praxi veřejnosti a přispět tak k poznání anarchistických myšlenek a jejich významu pro současnost. Zároveň se tak daří zachránit a zpřístupnit tiskoviny, které by jinak skončily v propadlých publikačních dějin. Je to ale i místo pro setkání a diskuse, v červenci se tu konala kupříkladu promítání k 80. výročí sociální revoluce ve Španělsku. Knihovna je otevřena každé pondělí od šesti do osmi, ale lze se domluvit i na jiném termínu, pokud dopředu napíšete.

Najdete tu publikace z různých období a v různých jazycích, mají tu cca 2500 knižních a 850 časopiseckých titulů (nechybí samozřejmě periodika jako *Umanita Nova*, *Le Monde Libertaire*, *Direct Action* či *A rivista anarchica*). Objevil jsem dokonce i *Existenci* z roku 2002, takže jsme se hned s lidmi z knihovny, což byl chlapík kolem padesátky, tlučící do počítače další položky tvořící se kartotéky, a mladá dívka, která zrovna někomu vysvětlovala detaily ohledně chystaného anarchistického letního kempu, domluvili, že jim v tomto směru jejich archiv doplníme. Za naši ochotu dostáváme balíček místních anarchistických zpravodajů *Bruchstellen*, *Fernweh*, *Revolve* či *Unruheherd*. Některé z těchto titulů jsme už předtím viděli v ulicích Vídně vylepené jako nástěnné noviny.

Po listování, obdivování, vyndávání a zandávání knížek do regálů jsme opustili knihovnu už hlavním vchodem, který se nachází na třetím dvorku na adrese Lerchenfelder Strasse 124-126. Vše už byl taky pomalu čas vyvalit se z večera u veganského stánku Adam & Luna do lehátka na náplavce Dunajského kanálu, dát si jednu plzeň a „vegab“ a koukat na lidi, kteří si užívají společně večer místo toho, aby byli zalezlí doma a čuměli na bednu.

Pokud vás projekt anarchistické knihovny zaujal, pravidla pro výpůjčky naleznete na webových stránkách knihovny a-bibliothek.org, stejně jako přehled zatím zaevidovaných publikací (na katalogizaci se intenzivně pracuje) a nové přírůstky do knihovny. Něco obdobného by jistě neškodilo ani u nás, kde už byly a jsou pokusy o aktivistické knihovny, počínaje nejdelším infoshopem Krtkova kolona a konče infocentrem Salé či autonomním sociálním centrem Klinika. Záměrně píšu „pokusy“, protože rozsah je nesrovnatelný, i když někdo by možná řekl, že nemusí přšet, jen když kape.

A pokud se budete chystat do Vídně, rozhodně nejdřív koukněte na stránku <https://anarchismus.at/wien>, kde najdete odkazy na všechny možné anarchistické a autonomní prostory a skupiny ve městě. -kl-

DETEKTIVKY A ANARCHISMUS

Zločin na pozadí kapitalistických vztahů

CO MAJÍ SPOLEČNÉHO DETEKTIVKY A SOCIÁLNÍ REVOLUCE? NENÍ SNAD ČTENÍ A PSÁNÍ PŘÍBĚHŮ TOHOTO ŽANRU PROSTŘEDKEM ÚNIKU OD SKUTEČNÝCH PROBLÉMŮ, ÚNIKU OD ŽIVOTA? NEJSOU SNAD JEJICH HRDINOVÉ SUPERMANY BRÁNÍCÍMI POLITICKÝ POŘÁDEK A KAPITALISTICKÉ VLASTNICKÉ VZTAHY?

Samozřejmě, že čtení detektivky může sloužit jako únik od skutečnosti: komu z nás by se aspoň na chvíli nechtělo zapomenout na nechtutnou jednotvárnost a stereotyp každodenního života v kapitalismu? A přece se detektivky neomezuji jen na tohle. Skrývá se v nich ještě něco.

Počátky detektivky je třeba hledat v sociální kritice. První detektivní román *Dobrodružství Caleba Williamse* (Things as they are, or the Adventures of Caleb Williams) napsal v roce 1794 jeden z prvních anarchistů William Godwin. Autor použil historii jedné vraždy a jejího vyšetřování Calebem Williamsem k tomu, aby podrobil radikální kritice despotismus společnosti, v níž zákon slouží jenom jako zbraň z arzenálu vládnoucí vrstvy.

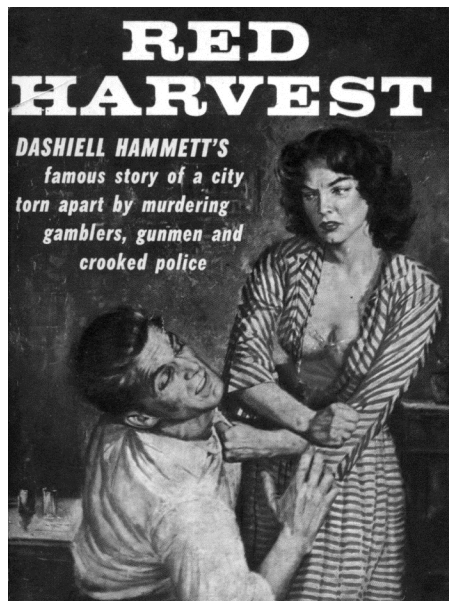
Caleb slouží u aristokrata lorda Falklanda a náhodou zjistí, že lord spáchal vraždu, za niž byl uvězněn jiný člověk. Přestože se nechystá svého pána odhalit, Falkland ho nechá uvěznit za lživé obvinění. Caleb uteče, ale je nemilosrdně pronásledován. Aby se zachránil, řekne pravdu a lord je nucen se přiznat ke zločinu. Dokonce i po smrti Falklanda mučí Caleba Williamse výčitky svědomí, protože Falkland považuje za produkt zločinného společenského systému a lituje své role při smrti aristokrata.

Dobrodružství Caleba Williamse má všechny prvky klasické detektivky, ale současně nekompromisně kritizuje sociální nespravedlnost a zkorumpovaný systém soudnictví. I zločin i samotný zločinec jsou tu produkty existujícího systému.

Za pomoci tržní výroby kapitalismus kontroluje to, co nemůže zakázat a potlačit stát. Kapitalismus mění nové myšlenky a směry ve zboží a zbavuje je tak revolučního obsahu. Právě tak naložil i se sociálně kritickým románem. Detektivní román se změnil v nástroj zachování existujícího pořádku - to v jeho prospěch hrdinové řeší kriminální záhadu.

Klasickým příkladem je Sherlock Holmes. Jestliže Godwin použil detektivní žánr, aby vysvětlil, jak funguje společenský mechanismus, jak funguje ekonomická, politická a justiční moc (Caleba bylo potřeba nejprve nazvat i podtitulem *Věci, jak se mají*), Conan Doyle předkládá čtenáři tajemství jako intelektuální hlavolam. Napodobením stylu soudobých vědeckých výzkumů vypracoval základy dnešní detektivky. Ovšem jeho tajemný detektiv Holmes je samotář, stojící nad okolní společností, svým způsobem nietzscheovský nadčlověk, schopný rozluštit tajemství dokonce i tehdy, když kapitulují síly „zákona a pořádku“. Je dokonalý „expert“, předchůdce „specialistů“ a manažerů, kteří dnes kontrolují celý náš život. A brání vládnoucí vrstvě.

Ještě dále v tom zašla skvělá Agatha Christie. Jestliže Holmes pomáhá jednotlivým reprezentantům vládnoucí kasty, pak v románech Agathy Christie je pod ochranou způsob života

vyšších vrstev britské společnosti. Hrozba přichází zvenčí, zvláště od představitelů „nižších tříd“, kteří neznají své místo nebo ho neuznávají. Skutečná inovace, kterou Christie přinesla, spočívala v tom, že vyšetřování u ní nevedl jen odborník, ale i obyčejná „stará dáma“ - slečna Marplová.

V dobách převládající reakční formy detektivky se objevil i jeden revoluční pokus vytvořit příběh zločinu prostřednictvím sociální kritiky. Reč je o románu Franze Kafky *Proces*, který ovšem obvykle není mezi detektivky řazen.

Hlavní postava románu K. je obviněn jakousi tajemnou institucí ze spáchání nejasného zločinu, o němž nemá jasno ani on. Neúspěšně se pokouší dosáhnout spravedlnosti u despotické a absolutní moci, s níž dokonce ani nemůže přijít do přímého kontaktu. Vyvrcholením je pak naprosté rozčarování K., ztráta veškeré lidské důstojnosti a jeho zvířecí poprava.

Kafka spojil osobu detektiva a obviněného do jedné postavy a ukázal, že moc, byrokracie, autorita fungují jen ve vlastním zájmu. K. nespáchal žádný zločin - přinejmenším zločin, z něž je obviněn, není ani pojmenován. Ústředním tématem Kafkaova příběhu je zvůle a iracionalita státní moci.

Proces je drtivá kritika moci. Ne nadarmo byl zřejmě Kafka v kontaktu s českými anarchisty. Jeho pokus dodat radikalitu příběhům o zločinech však zůstal v Evropě otrášené válkou a revolucí výjimkou.

Další vážný pokus vrátit detektivce její sociálně kritickou roli uskutečnila skupina spisovatelů, která se sešla kolem amerického detektivního časopisu *Černá maska*.

Nejplodnějším z nich byl Erle Stanley Gardner, který se stal jedním z neúspěšnějších autorů detektivky v historii americké literatury. Vytvořil nezapomenutelnou postavu advokáta Perry Masona. Gardner postavil detektivky na několika klíčových prvcích - dialogích, ději a zápletce. A udělal to tak dobře, že Raymond Chandler později převzal některé části zápletky z jeho *Případu nebezpečné vdovy* do svého románu *Sbohem bud, láska má*. Rané romány o Perry Masonovi jsou radikálně zaměřeny. Hlavní hrdina v nich obhájuje pronásledované

před nespravedlností a prodejnou policií (jako to dělal kdysi sám začínající advokát Gardner).

Ve stejné době spolupracoval s Černou maskou Dashiell Hammett. Ten pracoval jednu dobu v detektivní agentuře Pinkerton, založené v 19. století a „proslavené“ spoluprací na stávkokazectví a střelbě do dělníků. To, co tam Hammett viděl a zažil, mu umožnilo pochopit skutečnou podstatu kapitalistické společnosti a přivedlo ho to ke komunistickým názorům. Napsal několik románů, mezi nimiž vyniká *Rudá žeň*, téměř neskrývaná alegorie všeobecné kapitalistické prodejnosti vedoucí k sociální revoluci. Toto dílo je ovšem méně známé než jeho pozdější knihy *Maltézský sokol* nebo *Hubený muž*. Hammett je považován za otce nového pojetí žánru - takzvané drsné školy. Položil tak základy skutečné proměny dobového detektivního žánru, jehož nejvýznamnějším představitel byl Raymond Chandler. Ten zdokonalil jazyk detektivky zavedený Hammettem pod vlivem skvělého amerického spisovatele Francise Scotta Fitzgeralda.

Slova a obrazy používal mimo obvyklý kontext a dával jim ostrost břitvy, čímž vytvořil styl, jenž vyvolával nadšení u takových vynikajících spisovatelů, jako byl Sartre nebo Camus, a ovlivnil celou generaci spisovatelů, mezi něž patřil například James Hanley.

Pozadím detektivních příběhů Hammetta a Chandlera je americký „suchý zákon“ 20. a 30. let. Ten změnil obraz zločinu v USA, setřel rozdíl mezi různými druhy zločinnosti, vedl k jejímu rozkvětu a proměnil korupci v policejním aparátu a soudnictví v systém.

Chandler kritizoval bezmocnost tradiční detektivky ve vynikajícím esejí *Prosté umění vraždy*. Hrdina Chandlerových příběhů Phill Marlow slouží jako prostředník, který čtenáři předvádí onu všeobecnou, systémovou prodejnost. Pracuje na objednávku bohatců a mocných, kteří nejsou o nic míň zločinci než obyčejní bandité, s nimiž se ostatně často paktují.

Chandlerovu metodu převzal i Ross Macdonald. Jeho detektivky jsou tvrdým obviněním soudobého kapitalismu. V jeho jazyce je nemálo paralel s Hammettem a Fitzgeraldem a sociální kritika v jeho románech je založena na vlivu sociálních podmínek na jednotlivce.

Macdonald často spojuje sociální a psychologické následky válek a zločinů, spáchaných mnohem později. Jako by ukazoval vliv militarismu na další generace. Mladí lidé jsou u něj často na vázkách mezi čestností a zločinem, nadějí a zoufalstvím. Nicméně Macdonald do nich vkládá naděje na sociální změnu.

Ukazuje i vztah mezi kapitalismem a ničením přírody. V románu *Pohřešovaný* ohrožuje předměstí Los Angeles lesní požár a v tomto kontextu Macdonaldův hrdina Lew Archer vyšetřuje případ vraždy a zmišení. Ekologická katastrofa hrozí zvenčí a prázdnota a odcizení bohatých rozdělují společnost zevnitř. Macdonald spojil oba faktory dohromady: vychází najevo, že k požáru vedla vyšetřovaná vražda. Stává se tak zjevné, že vztah člověka k člověku je bezprostředně spojen se vztahem člověka k přírodě.

Tradice sociálně kritické detektivky existují i v dalších zemích. Znamý francouzský autor detektivky a „černých románů“ Léo Malet byl za svého mládí surrealistou a anarchistou.

(dokončení na str. 24)

ANARCHISMUS V POVÁLEČNÉ VÝCHODNÍ EVROPĚ: BULHARSKO

Vadim Damier

Epizoda z dějin anarchistického hnutí na Balkáně

PORÁŽKA BLOKU FAŠISTICKÝCH STÁTŮ VE DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLCE S SEBOU NESLA UKONČENÍ NACISTICKÉ OKUPACE VÝCHODNÍ EVROPY A PÁD HITLEROVSKÉHO REŽIMU V NĚMECKU. SOVĚTSKÁ ARMÁDA OČISTILA VÝCHOD KONTINENTU OD NĚMECKÝCH VOJSK A OPEVNILA SE NA TOMTO ÚZEMÍ, KTERÉ PŘEŠLO DO SFÉRY VLIVU SOVĚTSKÉHO SVAZU A POD KONTROLU VOJSK SOVĚTSKÝCH. ZPOČÁTKU SE VE VŠECH TĚCHTO ZEMÍCH USTAVIL PLURALITNÍ SYSTÉM UMOŽŇUJÍCÍ URČITOU SVOBODU POLITICKÉ ČINNOSTI A AGITACE. PŘESTO V PRŮBĚHU NĚKOLIKA LET PROSOVĚTSKÉ POLITICKÉ STRANY, NAZÝVAJÍCÍ SE DÉLNICKÉ NEBO KOMUNISTICKÉ, S PODPOROU SOVĚTSKÉHO SVAZU DOKÁZALY ZLIKVIDOVAT POLITICKÉ Oponenty A ZAJISTIT SI SVOU SAMOVLÁDU A STVRZENÍ REŽIMŮ, JEŽ DOSTALY OZNAČENÍ „LIDOVĚ DEMOKRATICKÉ“.

Při studiu ostrého boje probíhajícího ve východoevropských zemích v letech 1945-1949 byl kladen důraz buď na činnost komunistických stran, nebo jejich protivníků zprava. Levicová opozice proti stalinismu ve východní Evropě nebyla historiografií příliš zkoumána. Informace o činnosti anarchistů v letech po druhé světové válce a jejich odporu proti obsazení mocenských pozic komunistickými stranami jsou ovšem velmi nesourodné. Tento článek tak představuje pokus o souhrn toho, co je dnes známo ze zdrojů dostupných autorovi.

Anarchismus měl pevné kořeny v některých zemích tohoto regionu, i když organizované skupiny se objevily o dost později než v západní Evropě. Nejmasovější charakter získalo hnutí v Bulharsku, kde se zrodilo ještě v 19. století a bylo těsně spojeno s bohatou narodnickou a revoluční tradicí. Myšlenky blízké „bezvládní“ (anarchismu) vyjadřoval největší bulharský revolucionář Christo Botev, hrdina osvobozeneckého boje proti Osmanské říši. Hnutí sjednocovalo desítky tisíc rolníků a dělníků. Anarchisté se aktivně účastnili antifašistického povstání v roce 1923, vedli partyzánský boj proti diktátorskému a monarchistickému režimu, které se v zemi vystřídaly ve 20. a 30. letech. Specifikem bulharského anarchistického hnutí bylo jeho rozdělení na dva základní proudy - vlastní anarchistický (většinový) a anarchosyndikalistický (menšinový). Stoupenci prvního kladli důraz na revolučně kolektivní tradici a myšlenky a chápali organizaci továrních dělníků v převážně agrárním Bulharsku jen jako jeden z mnoha směrů. Anarchosyndikalisté usilovali v první řadě o založení svobodných odborů, jež by byly pod vlivem anarchismu. Jejich úspěchy byly vcelku skromnější.

Bulharští anarchisté se aktivně účastnili anti-fašistického odboje v letech druhé světové války, bojovali v různých partyzánských oddílech. Je známo, že ve Velikotarnovské a Gabrovské oblasti v letech 1941-1944 působily také samostatné anarchistické partyzánské oddíly.¹ Hned po převratu 9. září 1944, kdy se dostala

k moci koalice Vlastenecké fronty, anarchisté obnovili legální činnost. Z fašistických koncentračních táborů byli osvobozeni mnozí vězni. Dne 20. září čtyřicet delegátů anarchistů a anarchosyndikalistů přijalo rozhodnutí obnovit Federaci anarchokomunistů Bulharska (Федерацията на анархокомунистите в България, FAKB), která existovala před válkou.² Konference zvolila redakční komisi, která začala vydávat týdeník *Работническа мисъл* (Dělnická myšlenka). Noviny začaly vycházet 4. prosince 1944 v nákladu sedmi tisíc výtisků a ihned měly obrovský ohlas. V prvním čísle se deklarovalo právo anarchistů na legální činnost: „Anarchisté jsou aktivní antifašisté v národním i mezinárodním měřítku, vyjádřili a ještě vyjádří podporu čestné spolupráci s Vlasteneckou frontou v boji proti fašismu.“ Jenže nová vláda Bulharska nepřijala tento návrh a FAKB nedostala povolení k legální činnosti. Už čtvrté číslo novin *Работническа мисъл* od 28. prosince 1944 bylo zakázáno.³

Rozpory mezi bulharskými anarchisty a prosovětskými silami nebyly samozřejmě náhodné. „Bezvládníci“ tradičně tvrdě kritizovali společenský model existující v Sovětském svazu a upírali jeho stoupenčům i právo nazývat se komunisty. „Pravdou je, že komunismus není politický systém a politický princip a že marxistické všech frakcí a sklonů včetně těch, kteří si říkají komunisté - ani Marx, ani Lenin, ani Trockij, ani Stalin -, nikdy komunisty nebyli. Komunismus je ekonomický princip, který předpokládá socializované vlastnictví a výrobu, ale distribuci v souladu s potřebami při pracovním zapojení podle sil a schopností každého,“ vysvětlovali bulharští anarchisté. V Sovětském svazu byl tento princip vyhlášen jako cíl, ale ve skutečnosti nefunguje a byl zde ustaven „politický režim donucování, systémového násilí, tyranie tmařství, naprosté absence svobody, plánované organizované chudoby a hladu“.⁴

Bez ohledu na fakticky pololegální podmínky práce se hnutí rychle rozvíjelo. Konference

podobné té sofijské proběhly ve stejné době také v dalších městech. Vznikaly nové skupiny, zvláště ve velkých městech. V roce 1945 měla FAKB v zemi velký vliv. Jen v oblasti Sofie měla podle údajů ruského emigrantského anarchistického časopisu *Дело труда - Пробуждение* (Dělnická věc - Probuzení) 9000 členů (a to bez anarchosyndikalistů). V hlavním městě existovaly do roku 1947 dva anarchistické kluby. Stejně kluby měly i další obce. Celkem bylo v zemi na jedenáct tisíc organizovaných anarchistů (včetně asi tisíce anarchosyndikalistů).⁵

Dne 10. března 1945 byla v Kráževu pod Sofií uspořádána národní konference FAKB, která měla přijmout nástin programu organizace. Příprava i samotná konference probíhaly nelegálně, ale její zahájení bylo oznámeno veřejně.

Konference FAKB začala v domě italského dělníka anarchisty V. Licurda Adrianiho. Účastnilo se jí 103 (podle některých údajů 105) delegátů ze tří regionálních svazů z různých konců Bulharska. S krátkým úvodním slovem vystoupil Ch. K. Jordanov (bývalý vězeň profašistického režimu), který se aktivně účastnil přípravy pléna. Když ovšem začal mluvit první delegát, do domu vtrhla policie. Šestaosmdesát delegátů bylo zatčeno, mnozí surově zbiti. Zatčené odvezli do vazební věznice v hlavním městě. Tam se jim podařilo zorganizovat vzájemný kontakt a pokračovat v konferenci. Delegáti přijali rozhodnutí o obnovení vydávání týdeníku, hlavním redaktorem zvolili P. Lozanova a sekretářem federace M. Vaseva. Na jaře 1945 bylo několik desítek delegátů konference odvezeno do nového koncentračního tábora v Dupnici na jihozápadě země, kde někteří z nich strávili až šest měsíců.⁶

To byla první rána zasazená anarchistům vládou, která proti nim zahájila aktivní kampaň. Už v lednu 1945 začal provládní tisk obviňovat anarchisty z „výzvy k boji, stávkám a dalším revolučním akcím“, aby prokázali „službu fašismu“. S tvrdými výpady vystoupily v březnu 1945 noviny BRP(k) - Bulharské dělnické strany (komunistů) *Работническо дело* (Dělnická věc). Obvinily anarchisty z toho, že se řídí oportunistickou, škodlivou a protiproletářskou ideologií, vystupují proti diktatuře proletariátu, vedoucí roli strany a Sovětského svazu, šíří lživé informace o SSSR a komunistických stranách a vedou boj proti bulharské komunistické straně. Na 5. konferenci Dělnického mládežnického svazu (mládežnické organizace komunistické strany) 28.-29. března 1945 jeho sekretář T. Černokolev řekl: „Anarchistická opozice, která se tu zformovala, pracuje proti národu. Ústřední výbor BRP(k) a Národní výbor Vlastenecké fronty se rozhodly zakázat jejich organizaci. Žádná legální činnost... Ideologické odhalení anarchistů jako spojenců fašismu. Naprostá likvidace...“⁷

Politické poměry v zemi se zostřily. Na jaře a v létě 1945 vzrostlo napětí mezi BRP(k) a vedením Bulharského zemědělského národního svazu v čele s N. Petkovem. Formovaly se opoziční skupinky a frakce. Podle názoru anarchistů to vše vytvářelo situaci „příznivou pro

demických svobod, proti upřednostňování stoupenců Vlastenecké fronty při přijímání na univerzity pod heslem „Pryč se stranami z univerzit a středních škol“. Studenti anarchisté vyzývali k rozhodnému odporu proti režimu Vlastenecké fronty. Společně se studentskými organizacemi opozičních proudů (Studentským akademickým zemědělským svazem) a sociálními demokraty zformovala BONSF akční výbor proti novému zákonu o vysokoškolském vzdělávání. Do výboru vstoupili čtyři anarchisté, čtyři zemědělci a dva sociální demokraté. Delegation studentů navštívila ministra osvěty M. Nejčeva, poté byly zahájeny protestní akce - šíření letáků, studentská shromáždění a demonstrace. S podporou se tato opozice setkala zejména mezi studenty medicíny a agronomie sofijské univerzity. Protesty pokračovaly asi deset dní. Nakonec byli organizátoři akcí v březnu 1947 uvězněni a posláni do koncentračního tábora.²²

Represe se zesilovaly. „Během téměř tříleté vlády byly touto vládou zabity desítky anarchistů, více než stovka jich byla uvězněna v koncentračních táborech,“ psal ruský anarchistický emigrantský časopis v prosinci 1947.²³ Už v roce 1946 začala a postupně narůstala emigrace bulharských anarchistů za hranice. Anarchisté v zahraničí se snažili organizovat solidární kampaně s pronásledovanými bulharskými kamarády. V únoru 1948 západoevropský podsekretariát IWA vytvořil komisi pomoci antifašistům Bulharska z francouzských a španělských anarchosyndikalistů, ruských anarchistů v emigraci a bulharských delegátů. V její výzvě se zdůrazňovalo, že „bulharští soudruzi potřebují ekonomickou pomoc: oblečení, obuv, léky, nejvíc ze všeho penicilin a... konzervovanou stravu“. Komise připravila brožuru s doklady o represích, kterou šířily sekce IWA ve Francii a dalších zemích a výtěžek z ní byl určen bulharským anarchistům.²⁴ V bulletinu IWA, který vycházel v Paříži, vyšly články Teror v Bulharsku, Výzva ke svědomí světa apod., které informovaly o situaci v Bulharsku. Příslušnou výzvu FAKB „Anarchistům celého světa“ zveřejnil ruský anarchistický časopis *Дело труда – Пробуждение*. Byly v něm přetištěny i výzvy k pomoci Bulharům od Berkmanova fondu pomoci (šlo o fond pomoci politickým vězňům, založený IWA ve 20. letech) a od Komise pomoci antifašistům Bulharska.²⁵ Jenže mezinárodní protesty nebyly brány na vědomí. A nakonec přišla poslední rána. Z rozhodnutí ústředního výboru bulharské komunistické strany bylo 16. prosince 1948, dva dny před zahájením pátého sjezdu této strany, zatčeno více než tisíc neaktivnějších členů FAKB a dalších anarchistů. Šest set jich bylo posláno do koncentračního tábora. S ostatními byly uspořádány v roce 1949 politické procesy.²⁶ Nové vlny zatýkání přišly v letech 1951, 1953 a 1956.

Intenzivní emigrace těch, kteří se zachránili, pokračovala v letech 1950-1951, pak už jen v jednotlivých případech. Tito emigranti založili Svaz bulharských anarchistů ve vyhnanství a Národní konfederaci práce Bulharska v zahraničí.

Poznámky

¹ Радев Б., Не ни разбирайте криво, *Свободна мисъл*, Sofie 1994, č. 6 (44), s. 6.

² Podle jiných údajů to byla národní konference a proběhla v říjnu.

³ O konferenci znovuzakládající FAKB a o novínách *Работническа мисъл* viz: Balkanski Gr., Histoire du mouvement libertaire en Bulgarie (Esquisse), Paris 1982, s. 16, 96; Йорданов Х. К., Конференцията в Княжево на 10 март 1945 г. и началото на погрма срещу anarchistическия движение, *Свободна мисъл* 1995, č. 3 (53), s. 6; Кирилов П., Полемиката между официозния и anarchistически печат (1944-46 г.), *Свободна мисъл* 1997, č. 6 (81), s. 4.

⁴ Хаджиев Г., *Основи на безвластието*, София 1992, s. 65.

⁵ *Дело труда – Пробуждение*, New York 1946, č. 18, červen, s. 22; Кирилов П., c. d., s. 4; Божилов Г., Драги приятели, съмишленици и симпатизанти, *Свободна мисъл* 1993, č. 11, s. 2; *Direkte Aktion*, Anarchosyndikalistische Zeitung, 1996, březen-duben, s. 14.

⁶ Йорданов Х. К., c. d.; Петканов И. Д., Години и дати, които не трябва да се забравят, *Свободна мисъл* 1991, č. 5, s. 3; Иванов И. Р., В концлагера край Дупница, *Свободна мисъл* 1993, č. 3 (29), s. 3.

⁷ Марулевски Т., 16-ти декември 1948 г., *Свободна мисъл* 1997, č. 1 (76), s. 6.

⁸ Кирилов П., c. d., *Свободна мисъл* 1997, č. 7 (82), s. 2.

⁹ Tamtéž.

¹⁰ Balkanski Gr., c. d., s. 16.

¹¹ Cit. dle: *Дело труда – Пробуждение* 1946, č. 18, červen, s. 22-23.

¹² Кирилов П., c. d., *Свободна мисъл* 1997, č. 7 (82), s. 2.

¹³ Tamtéž.

¹⁴ Balkanski Gr., c. d., s. 16.

¹⁵ Tamtéž, s. 16, 78, 97, 107.

¹⁶ Gorron Canoya F., A.I.T.: *La Internacional Revolucionaria desconocida*, Madrid 1986, s. 22.

¹⁷ Tamtéž; Кирилов П., c. d., *Свободна мисъл* 1997, č. 9 (84), s. 2.

¹⁸ Хаджиев Г., *Стопанисването на земите: Проблемът на проблемите*, София 1992, s. 38. Analogické argumenty 40. let viz

podrobněji in: Попов М., Хаджиев Г., *Правилно изграждане на Трудово кооперативни земеделски стопанства*, София 1947.

¹⁹ Balkanski Gr., c. d., s. 17.

²⁰ Кирилов П., c. d., *Свободна мисъл* 1997, č. 9 (84), s. 2.

²¹ Tamtéž.

²² Tamtéž; Марулевски Т., c. d.; Павлов С., Борба за университетска автономия и... концлагери, *Свободна мисъл* 1991, č. 4, 24. ledna, s. 3.

²³ *Дело труда – Пробуждение* 1947, č. 23, prosinec, s. 17.

²⁴ Tamtéž, 1948, č. 24, duben, s. 16-19; č. 25, červen, s. 17. (Brožura vydaná komisí: *Bulgaria - a new Spain. The communist terror in Bulgaria*, Chicago 1948; česky *Bulharsko - nové Španělsko: bolševický teror v Bulharsku*, Nakladatelství APress, Choceň, leden 2002. České vydání doplněno textem Reportáž z bulharské anarchistické konference v roce 1993 emigranta Jacka Grancharoffa.)

²⁵ Tamtéž, 1948, č. 27, listopad, s. 20-22; 1949, č. 29, květen-červen, s. 21-22.

²⁶ Злокобна дата, *Свободна мисъл* 1992, č. 1 (15), s. 3; Марулевски Т., c. d., s. 6.

Pokračování přišťe.

Přeloženo z originálu Вадим Дамье, Из истории анархизма в Восточной Европе в 40-х годах, dostupného na <http://coollib.com/b/311673/read>. Překlad dm.

DETEKTIVKY A ANARCHISMUS

(pokračování ze str. 21)

Anarchistům je také věnováno několik jeho románů, například *Mlha na Tolbiackém mostě* a *Bláznivá léta Nestora Burmy*. Předobrazem novináře, který pomáhá při vyšetřování Maletovu hrdinovi Nestoru Burmovi, byl André Colomer, jenž ve 20. letech redigoval noviny francouzských anarchistů *Le Libertaire*. Samotný Burma svým nonkonformismem připomíná Chandlerova hrdinu Philla Marlowa.

Z pozdějších detektivek se proslavila *Vražda na památku* z roku 1984, kterou napsal libertinský socialista Didier Daeninckx. Podobně jako Macdonald tu autor spojuje individuální a společenský zločin. Po vraždě spáchané v roce 1961 v době demonstrací za nezávislost Alžírka v Paříži následuje o dvacet let později vražda syna oběti. Odhalení zločinu ukazuje spojitost mezi policejním zúčtováním s Alžírany a deportací Židů do nacistických táborů smrti během druhé světové války (kniha dávno před odsouzením Maurice Papona otevírá případ tohoto kolaboranta a následně úspěšného státního úředníka, poslance a ministra).

Detektivky tak můžou být nejen útekem od skutečnosti, ale i zrcadlem společnosti. Podobně jako vyšetřovatel rozkrývá sociální, politickou a ekonomickou podstatu zločinu, revolucionář se pokouší odhalit sociální, ekonomickou a zločinnou podstatu existujícího systému.

Čtení nezmění svět, ale může nám dodat sílu v našem boji.

REDAKČNÍ APENDIX

Ne všechny výše uvedené tituly byly přeloženy do češtiny, ale vynahradiť by nám je mohla švédská levičácká autorská dvojice Maj Sjöwalllová a Per Wahlöö, jejichž romány o zločinu (jak sami specifikovali žánr, kterému se věnovali) vyšly přeložené snad všechny a kritický pohled jim nechybí o nic méně.

Když už byla řeč o nedetektivce Franze Kafky, připomeňme i skorodetektivku, ve které ostatně také nechybí zločinci, vyšetřování, a všechno tohle tvoří rámec zcela jedinečného příběhu: příběhu zapatisťů. Autor této knihy nazvané *Nepohodlní mrtví* jsou revolucionář Subcomandante Marcos a historik a spisovatel Paco Ignacio Taibo II. „*Nepohodlní mrtví* dávají lekcí všem, kteří věří, že o klíčových politických tématech rozhodují voliči hlasem ve volebních urnách. Jsou výsměchem ideálu demokracie v tom, že ukazují, jak v reálné podobě existuje,“ píše se v doslovu k českému vydání. „Text čtenáře pohlť, přestože pojednává o tématech jako neoliberalismus, stát, politicko-ekonomické elity, sociální hnutí či politika paměti, které zpracované v podobě politologického traktátu unudily k smrti již tisíce čtenářů.“ Víc není třeba dodávat, snad jen že vydání českého překladu iniciovala Anarchistická federace.

A kdyby vám i detektivky připadaly na dnešní dobu moc dlouhé, s tou spoustou stránek a písmen, máme pro vás ještě doporučení velryby ze *Zahrady Jiřího Trnky*: „Číst, více číst časopisy, nejméně dvacet pět deka denně.“ Velryba měla prostudováno přes šest a půl tuny časopisů, tj. 653 024 kilo vědomostí.

Originál na <http://aitrus.info/node/184>
vypátral poručík Colombo.

ŠPANĚLSKÁ REVOLUCE, ANARCHISTÉ A FILM

J. F. Paniagua

Anarchistická kinematografie během Španělské občanské války

V RÁMCI LETOŠNÍHO VÝROČÍ SE JEŠTĚ JEDNOU VRÁTÍME KE ŠPANĚLSKU. ANARCHISTICKÁ KINEMATOGRAFIE V OBDOBÍ ŠPANĚLSKÉ REVOLUCE JE TOTIŽ SVÉHO DRUHU JEDINEČNÝ A MÁLO ZNÁMÝ EXPERIMENT.

Příchod druhé republiky ve Španělsku se časově shodoval s rozkvětem sedmého umění jako formy hromadných sdělovacích prostředků. Film brzy ukázal svůj kulturní a propagandistický potenciál. Jak připomíná filmový historik Román Gubern, byla to pro španělskou kinematografii zlatá éra, kdy nastal poprvé a jedinkrát naprostý soulad mezi médiem a kulturou mas. Anarchistická CNT, největší odbory té doby, od první chvíle dokázala vidět umělecký a propagační potenciál filmu. Anarchismus byl ze své podstaty otevřený různým novinkám ve všech oblastech života, a proto nás vůbec nepřekvapí zájem, jaký věnoval sedmému umění jako poli pro experimenty.

V CNT začínalo být stále více členů pracujících v oblasti výroby, distribuce a promítání filmů, a tak CNT založila v roce 1930 SUEP (Sindicato Único de Espectáculos Públicos - Jednotný svaz veřejných představení), který sjednotil pracující v zábavním odvětví. Mezi anarchistickými filmovými tvůrci je třeba připomenout jméno Armand Guerra (což byl pseudonym Josého Estivalise), které patřilo vynikající osobnosti, jež si zaslouží zvláštní pozornost. Právě on jen pár dní před vojenskou vzpourou v červenci 1936 začal s natáčením hraného filmu *Carne de fieras* (Maso šelem). I když tento film nelze považovat za anarchistický v pravém slova smyslu, obsahuje některé tematické linie, na které bude možné narazit v pozdějších pracích, kdy se filmové odvětví ocitne už v rukou pracujících. *Carne de fieras*, jehož název má zjevně dvojitý smysl, vypráví o obyčejném páru, který adoptuje chlapce z ulice, aby ho zachránil před chudobou, a založí tak rodinu, jež není tvořena pokrevními pouty, ale solidaritou a vzájemnou pomocí. Bez ohledu na přerušení práce na filmu, které způsobil vojenský konflikt, se Guerra rozhodl film dokončit a v jedné ze skupinových scén lze v rámci kontextu vidět dokonce ozbrojené anarchistické milicionáře. Mezi inspiračními zdroji, které ovlivnily tento film, lze zmínit německý expresionismus a film *Zrůdy* Toda Browninga, jež byl režisérovi bezpochyby dobře známý. Premiéra filmu *Carne de fieras* se žel uskutečnila až padesát šest let po jeho natočení.

Prvním filmem vytvořeným kolektivizovaným kinematografickým odvětvím, se stala *Reportaje del movimiento revolucionario* (Reportáž o revolučním hnutí), kterou natočil v Barceloně Mateo Santos. Technický materiál pro tuto práci poskytl SUEP a CNT ho podpořila administrativně. Mluvíme o vynikajícím dokumentárním filmu, ve kterém se vypráví o prvních okamžicích revolučního dění v Barceloně, jež se ocitla v rukou pracujících a kde přestal existovat stát. Tyto události byly divákovi předvedeny v živé, emocionálně vypjaté formě. Počátkem srpna 1936 byla kinematografie v Barceloně už v rukou pracujících, včetně distribuce a promítání. Konkrétně anarchistická syndikalistická organizace pověřila Matea Santose, aby natočil nový dokumentární film. Vynikajícím výsledkem byl snímek *Barcelona trabaja para el frente* (Barcelona pracuje pro frontu), v němž je vysvětleno organizování práce v týlu a kde je možné vidět, jak jsou místa, symbolická pro buržoazii, nyní spravována pracujícími. V dalším velkém městě, Madridu, neměla ani jedna z politických sil hegemonické postavení. Ve španělském hlavním městě lberská anarchistická federace FAI vytvořila produkční společnost Spartacus films a zpravodajský filmový žurnál *Momentos de España*, přinášející důležité zprávy z týlu.

V polovině října 1936 byl založen první výbor filmové produkce, který měl za úkol vytvářet současné sociální snímky. Původním modelem pro tento typ filmů byla sovětská filmová produkce a filmy z přednacistickeho Německa. Prvním scénářem, jež byl vybrán ke zfilmování, byla *Aurora de esperanza* (Úsvit naděje) Antonia Saura se zřejmou dělnickou tematikou. Ústřední idea filmu spočívá v tom, že dělnická třída prochází temnými okamžiky pod jhem buržoazie, ale s nadějí na to, že jednoho krásného dne přijde nová společnost, na jejíž počátek odkazuje název filmu. Jím se také uzavírá historie. Směřování k tomu, aby pracující poznali, že věci mohou probíhat jinak, a také hlubokou vnitřní lidskou důstojnost film vyjadřuje skvěle. Stal se prvním příkladem revoluční kinematografie ve Španělsku a lze ho chápat jako skutečného předchůdce neorealismu. Dalším důležitým faktem se stal prvořadý význam válečné dokumentaristiky v podmínkách Španělské revoluce a občanské války.

z filmu *Barrios bajos*

Byla to důležitá experimentální laboratoř. Odborníci chápou tyto práce jako předchůdce toho, čím se stal film v době druhé světové války. Postup Durrutiho kolony i celý revoluční proces, během něž rolníci obsazovali půdu, byly zveřejněny v zásadních audiovizuálních dílech.

V roce 1937 vznikl v produkci CNT ještě jeden film, *¡Nosotros somos así!* (Takoví jsme!), originální hudební snímek, ve kterém se objevují děti navštěvující barcelonskou taneční školu. Film ovlivnila tentokrát americká kinematografie. Jeho záměr spočíval v tom vytvořit snímek pro široké publikum, jemuž by však nechyběla ideová síla týkající se třídního boje a sociálního poselství. *¡Nosotros somos así!* vypráví historii bohatého chlapce, jehož otec je odsouzen za špionáž na počátku občanské války a jemuž zachráni život děti pracujících.

Druhého srpna téhož roku byla založena Nejvyšší rada kinematografie (nebo také druhý výbor). Vznikly filmy *Criminales* (Zločinci) a *Alas negras* (Černá křídla), ve kterých je poprvé pranýřována újma způsobená obyvatelstvu bombardováním. Cílem filmu bylo podat svědectví o těchto krvavých zločinech a bylo ho dosaženo na mezinárodní úrovni, když vznikla velká kampaň solidarity. Román Gubern v dokumentárním filmu vypráví o některých pobuřujících věcech: přestože většina uměleckého světa Hollywoodu vystoupila na obranu Španělské republiky, špička magnátů předvídalí vítězství Franca a obávající se ztráty budoucích trhů zakazovala natáčet jakékoli usvědčující snímky.

Dalším anarchistickým filmem se stal snímek *Barrios bajos* (Spodní čtvrti), jež natočil Pedro Puche. Jde o sociální fejeton o světě veřejných domů, silně ovlivněný tehdejší francouzskou kinematografií. Tento snímek je zřejmým argumentem v duchu soudobého anarchistického názoru na prostituci, do níž byly zapojeny ženy z nejhudších vrstev společnosti, a proti všemu, co ponižuje lidskou osobnost. Konkrétně tento přístup realizovali v praxi během revolučních událostí anarchisté, málo náchylní k dlouhému teoretizování. A opět zde narážíme na novou tematiku: poprvé byly otevřeny otázky narkomanie, do té doby chápáné jako cosi podivného, o čem se nesluší mluvit, nebo prostitute z pohledu ženy.

Ovšem nejbrilantnějším filmem kolektivizované kinematografie se stala hudební komedie *Nuestro culpable* (Náš viník), natočená režisérem Fernandem Mignoniem. Její hlavní hrdina se dostává do vězení za to, že okrade bankéře. Jde opět o film v duchu Hollywoodu, který má pobavit, ale je v něm současně přítomna zdrcující společenská kritika. Byl to jeden z posledních filmů promítaných v roce 1938.

Po vítězství frankismu odešli mnozí z filmových tvůrců do exilu a zanechali po sobě jedinečný odkaz. Tato pozoruhodná filmová tvorba byla uložena a na čtyři desetiletí se země ponořila do temnoty diktatury, což jí ještě dnes brání v cestě k sociálnímu pokroku. Jak poznamenal historik a anarchista Juan Pablo Calero, když vidíme, co bylo vytvořeno s tak malými prostředky, můžeme si jen představovat, co by bylo mohlo časem vzniknout. Je to podnět nejen k tomu, abychom pokračovali v práci na vybudování společnosti podle našich představ, ale také o ni snili.

Zdroj:

J. F. Paniagua, *La Revolución española, los anarquistas y el cine, Tierra y Libertad* 2011, č. 281, prosinec, s. 8-10. Překlad guerrillero, kráceno.

V OAXACE

Ilja Falkovskij

Ruský antifašista na cestě po neklidném státě jižního Mexika

LETOŠNÍ ČERVNOVÉ PROTESTY UČITELŮ V MEXICKÉ OAXACE NÁM PŘIPOMNĚLY UŽ DESETILETÉ VÝROČÍ TAMĚJŠÍHO POVSTÁNÍ. PŘINÁŠÍME Tedy TEXT ILJI FALKOVSKÉHO, KTERÝ UVEŘEJNIL V ROCE 2013 PO NÁVŠTĚVĚ TOHOTO MEXICKÉHO STÁTU, ABY PŘIPOMNĚL ATMOSFÉRU POVSTÁNÍ Z ROKU 2006.

Vypil jsem meskal na hrobě Trockého s jeho příbuzným, zajedl ho kobyčkami a odjel jsem ze Ciudad de México na jih do Chiapasu. Cestou jsem potkal indiánské aktivisty, kteří mi poradili jet do Oaxacy, kde se stále živěji rysuje cosi nového. Povstání v Oaxace proběhlo v roce 2006 a tehdy zdejší obyvatelé vyhnali vládní úředníky, téměř půl roku měli pod kontrolou hlavní město státu a založili lidovou asambleu.

Velkou část obyvatel Oaxacy tvoří indiáni. Jsou tu vesnice, které nikdy nebyly kolonizovány, kde se mluví jen indiánskými jazyky a kde šamani provozují rituály s houbami a marihuanou. Svého času se více než dvacet zdejších vesnic spojilo do anarchistické federace CIPO-RFM (Consejo Indígena Popular de Oaxaca „Ricardo Flores Magón“ - Magónova lidová rada domorodců Oaxacy), pojmenované po jednom z nejznámějších mexických anarchistů, který pocházel právě z Oaxacy.

Byl jsem ohromen množstvím aktivistických center s knihkupectvími přímo v Oaxace de Juárez, která zase tak velká není. V těchto centrech se scházejí lidé k plameným diskusím a také ke sledování filmů či na koncertech pořádaných na počest místního povstání a povstání zapatistů v Chiapasu. Základní rozdíl mezi těmito a evropskými akcemi je v tom, že na ně nechodí desítky, ale stovky lidí. A je cítit, že tu lidé velmi snadno přejdou od slov k činům. Situace se zdá vážná a napjatá.

Nejznámějším místním umělcem je Francisco Toledo. V této katolické zemi probíhají Toledoovy výstavy všude, zatímco v Rusku by ho už dávno obžalovali nejímž z pěti paragrafů - urážky státu, výkonné moci, náboženství a z propagandy pornografie a homosexuality. Na Toledoových obrazech všichni bez rozdílu vyměšují pod mexickými vlajkami, svatá Panna zachraňuje prezidenta Juáreze před kobyčkami, kopulují tu kostry a muži s kočičími hlavami a želva znásilňuje žábu.

Toledo proměnil tkalcovskou továrnu v jedné z horských oaxackých vesnic v muzeum umění a takzvanou papírnu v uměleckou dílnu. Vyrábějí tam papír z plodů vlnovce a na něj ručně tisknou obrázky Toledo a dalších umělců...

Jedno z aktivistických center Espacio Sapata patří Asamblee revolučních umělců Oaxacy (Asamblea de Artistas Revolucionarios de Oaxaca, ASARO). Tito umělci založili ASARO v době povstání. Jsou ideově mnohem radikálnější než jejich předchůdci, tematicky se nechávají ovlivnit Posadou, Siqueirem, Orozcem, Riverou a Toledem.

Se jménem Josého Posady, který se proslavil satirickými obrazy kostlivců, se poji prnutí sociálního umění a symboliky v Mexiku populárního svátku Dne mrtvých. Tento svátek se vztahuje k aztéckému uctívání bohyně smrti Mictlancihuatl, které absorbovalo křesťanství. Peter Gerderloos uvádí některé příklady spolupráce umělců s aktivisty:

„V roce 2006 připadl Den mrtvých, mexický svátek, který v sobě spojuje místní náboženské

kulty s katolickými vlivy, na dobu vládního útoku proti hnutí. Krátce před 1. listopadem policejní síly a polovojenská uskupení zabila přes deset lidí a jejich smrt měli všichni ještě čerstvě v paměti. Umělci dlouho hráli důležitou roli v hnutí v Oaxace a pokrývali zdi vzkazy dávno předtím, než lidé obsadili rozhlasové stanice, aby byl slyšet jejich hlas. Když se v listopadu sešel Den mrtvých s tvrdými vládními represemi, tito umělci se pustili do proměny svátku tak, aby se stal počtou zemřelým při protestech. Pokryli ulice tradičními tapetes - barevnými freskami vytvářenými pomocí pisku, křídla a barev -, ale tentokrát tapetes obsahovaly poselství povstání a naděje nebo zobrazovaly jména a tváře všech zabitých lidí. Lidé vytvořili také sochy-kostlivce a oltáře pro každého, koho zabila policie a paramilitární oddíl. Jeden z umělců to popsal následovně:

Letos na Den mrtvých dostaly slavnosti nový význam. Hrozivá přítomnost oddílů federální policie naplnila ovzduší nad městem atmosférou malomyslnosti a chaosu. Lidé chtěli uctít tradici nejen kvůli svým předkům, ale také kvůli všem z hnutí, kteří zahynuli v posledních měsících. Nehleď na to, že to zní trochu rozporuplně, Den mrtvých je jednou z nejživějších událostí v Oaxace. Karnevaly, lidé v různých kostýmech d'blů, kostlivců, všude spousta barev. Slavnostní průvod jde městem, tančí se nebo se předvádějí komické scénky - tento rok zaměřené sociálně-politicky. Nedovolili jsme federální policii narušit náš svátek a náš zármutek. Celé turistické centrum města, Macedonio Alcal, bylo plně života. Zněla tu protestní hudba a lidé tančili a rozuměli našim piskovým freskám, kterým se říká tapetes. Věnovali jsme je všem zabitým lidem z protestního hnutí. Kdokoli se mohl připojit, aby vytvořil svůj kousek mozaiky. Rozmanitost barev vyjadřovala naše smíšené pocity vyvolané represemi a svobodou. Radost a smutek, nenávisť

a láska. Obrázky a písně, které byly v ulicích, vytvořily nezapomenutelnou scénu, která nakonec proměnila náš zármutek v radost.

V době, kdy umění a tradiční slavnosti hrály roli v rozvoji osvobozující kultury, samotný boj, zvláště barikády, vytvořil prostředí pro dorozumění, kde bylo překonáno odcizení a sousedé si vybudovali nové vztahy. Jedna žena popsal svou zkušenost takto:

Na barikádách uvidíte lidi všeho druhu. Hodněkrát nám lidi říkali, že se seznámili na barikádách. I když to byli sousedé, do té doby se neznali. Dokonce říkali: Nikdy předtím jsem nemluvil se svým sousedem, protože jsem myslel, že bych si s ním nerozuměl, ale teď jsme spolu na barikádách a je to můj kamarád.

Takže barikády nestloužily jen k blokování dopravy, ale staly se místem, kde mohli sousedé diskutovat a kde komunity vedly dialog...

Protože o Oaxace vím méně než o Chiapasu, následují úryvky z Gelderloosovy knihy věnované událostem v Oaxace (on zase vycházel především z knihy Teaching Rebellion: Stories from the Grassroots Mobilization in Oaxaca).

K chudobě přivedený stát Oaxaca před povstáním „prodával“ svou domorodou kulturu jako zboží k lákání turistů a byznysu. Guelaguetza, pro místní obyvatele důležitý festival tradiční kultury, se stala turistickou atrakcí sponzorovanou státem. Ale v době povstání v roce 2006 byla turistika odsunuta na druhou kolej a v červenci sociální hnutí organizovalo lidovou guelaguetzu, už ne na prodej turistů, ale pro vlastní potěšení. Po úspěšném bojkotu komerční události pro turisty stovky studentů města Oaxacy a lidí z vesnic z celého státu začaly organizovat vlastní festival. Vyrobili si kostýmy, připravili písně a tance ze všech regionů Oaxacy. Lidová guelaguetza měla obrovský úspěch. Všichni se účastnili bezplatně a šlo se na ní množství lidí. Tradičních tanců bylo víc než

během komerční guelaguetzy. Předtím se festival pořádá kvůli penězům a většina jich šla do kapes sponzorům a státu, teď to byl den, kdy se všichni dělili navzájem, jak to odpovídá tradici. V srdci antikapitalistického a velké části místního hnutí byl festival svátkem těch hodnot, které spojovaly hnutí, a obrození domorodých kultur, které byly do té doby ničeny nebo snižovány na dobře prodejné zboží.

★ ★ ★

Povstání v mexickém státě Oaxaca je příkladem lidového rozhodování. V roce 2006 lidé převzali moc ve městě Oaxaca a na větší části území státu. Obyvatelstvo Oaxacy tvoří více než z poloviny indiáni a boj proti kolonialismu a kapitalismu má kořeny sahající pět set let zpět do minulosti. V červnu 2006 se sedmdesát tisíc stávkujících učitelů sešlo v ulicích Oaxacy de Juárez, aby požadovali plat na úrovni životního minima a lepší podmínky pro studující. Dne 14. června policie zaútočila na protestní tábor učitelů, ale ti se postavili na odpor, vytlačili policii z centra města, obsadili vládní budovy, vyhnali bezcharakterní politiky a postavili barikády, aby jim zabránili v návratu. Oaxaca byla samosprávná a autonomní pět měsíců, dokud nepřišla federální vojska.

Poté co protestující přinutili policii, aby opustila hlavní město, se ke stávkujícím učitelům přidali studenti a pracující a společně vytvořili Všeobecné shromáždění lidu Oaxacy (Asamblea Popular de los Pueblos de Oaxaca, APPO). To koordinovalo veřejná hnutí Oaxacy, když vzniklo vakuum v souvislosti s pádem státní kontroly, a efektivně organizovalo společenský život a lidový odpor po několik měsíců. Zahrnovalo delegáty z odborů, nevládních organizací a družstev z celého státu a snažilo se o rozhodování v duchu tamní praxe konsenzu, bez ohledu na to, že fada asamblee rozhodovala na základě prosté většiny hlasů. Zakladatelé APPO odmítli parlamentní politiku a vyzvali lidi po celé zemi, aby organizovali vlastní shromáždění na všech úrovních. APPO vědělo, jakou roli hrají politické strany, když absorbují lidová hnutí, a tak jim zakázalo účast. Jeden z aktivistů, pomáhající při založení APPO, řekl:

APPO bylo založeno kvůli řešení otázky zneužívání moci a vytvoření alternativy. Mělo se stát prostorem pro diskuse, promyšlení, analýzu a aktivitu. Pochopili jsme, že to neměla být jen jedna organizace, ale všeobecný koordináční orgán pro mnoho různých skupin. Tedy že žádná ideologie nesmí převládnout. Chtěli jsme se soustředit na nalezení obecně sdílené pozice pro různorodé společenské činitele. Studenti, vyučující, anarchisté, marxisté, farníci, ti všichni byli zváni. APPO se zrodilo bez formální struktury, ale brzy rozvinulo účinné organizační schopnosti. Rozhodnutí se v APPO přijímala konsenzem na všeobecném plénu, které mělo privilegium vystupovat jako orgán přijímající rozhodnutí. V prvních několika týdnech naší existence jsme ustavili Radu APPO. Rada se zpočátku skládala z 260 členů, průměrně po deseti lidech ze sedmi regionů Oaxacy, městských okresů a čtvrtí. Pro posun činnosti APPO s využitím různých komisí byla založena dočasná koordináční rada. Byla zřízena celá řada komisí: soudní, finanční, pro šíření informací, lidskoprávní, pro genderovou rovnost, ochranu přírodních zdrojů a mnoho dalších. Návrhy se připravovaly na menších shromážděních každého sektoru APPO a poté se podrobně probíraly a přijímaly na všeobecném shromáždění.

Nejednou dobrovolná lidová shromáždění včetně toho, které bylo založeno v Oaxace, dokázala svoji schopnost rozumně rozhodovat a koordinovat činnost celého obyvatelstva.

Samozřejmě přitahují i lidi, kteří chtějí hnutí převzít do svých rukou, a lidi, kteří se považují za přirozené vůdce. V řadě revolucí, jež začínaly jako horizontální, se anarchistické povstání stalo autoritářským, když si ho politické strany nebo samozvaní vůdci podřídili a přerušili práci lidových struktur přijímajících rozhodnutí. Příliš známé účastníky lidových shromáždění také mohou přimět ke konzervativnosti represe ze strany vlády, protože jsou nejviditelnějšími terči.

Existuje jeden způsob vysvětlení dynamiky vysledované v APPO po agresí federálů v Oaxace koncem října 2006. Když represe zesílily, někteří z nejhlasitějších účastníků shromáždění začali vyzývat k umírněnosti, což zbavovalo síly tu část hnutí, která ještě byla v ulicích. Mnozí členové APPO a účastníci hnutí si stěžovali na to, že skupina se dostala pod kontrolu stalinistů a dalších parazitů, kteří využívali lidová shromáždění jako nástroj pro svou politickou ctižádost. A přestože APPO měla vždy pravidlo proti politickým stranám, samozvané vedení využívalo složité situace a vyzývalo k účasti v nadcházejících volbách jako k jedinému praktickému směřování dosavadních aktivit.

Mnozí lidé se cítili zrazeni. Podpora spolupráce s vládou nebyla v APPO všeobecná, vyvolávala spory dokonce uvnitř Rady APPO, dočasné skupiny pro přijímání řešení, která se začala transformovat v řídicí orgán. Někteří lidé v rámci APPO založili další skupiny, aby šířili anarchistické teorie, koncepce sebeorganizace a jiné antiautoritářské myšlenky, a mnozí lidé prostě pokračovali ve své činnosti a ignorovali výzvy, podle nichž se měli hnát k volebním urnám. Antiautoritářská etika, která byla páteří hnutí a základem jeho formálních struktur, se ukázala jako silnější. Převážná většina obyvatel Oaxacy bojkotovala volby a léta vládnoucí Institucionální revoluční strana (Partido Revolucionario Institucional, PRI) uspěla u minimálního počtu lidí, kteří šli hodit volební lístek. Pokus změnit mocné lidové hnutí v Oaxace v nástroj uchopení moci skončil naprostým fiaskem.

Na příkladu nevelkého oaxackého města Villa de Zaachila (v němž žije asi 25 tisíc lidí) lze podrobně ukázat horizontální proces přijímání rozhodnutí. Místní skupiny dostatečně dlouho společně fungovaly proti místním formám vykořisťování a mezi jejich úspěchy patřilo zmaření plánu vybudování továrny na Coca Colu, která by spotřebovala větší část zdejší pitné vody. Když v Oaxace propuklo povstání, většina obyvatel se rozhodla jednat. Zorganizovali první Zaachilské lidové shromáždění zvoněním na zvony a výzvou ke všem lidem, aby se sešli, vyslechli zprávy o útoku policie na hlavní město Oaxacu a rozhodli, co budou dělat ve svém městě. Následovala další shromáždění a aktivity:

Muži, ženy, děti a členové městské rady se sjednotili, aby obsadili budovu městské správy. Větší část budovy byla zamčená a my jsme používali jen chodby a kanceláře, které byly otevřené. Zůstávali jsme tam čtyřicet hodin a všechno hlídali. Tak vznikly asamblee ve čtvrtích. Mohli jsme říct: Přišla řada na čtvrt' La Soledad a zítra na San Jasinto. Takhle začala fungovat shromáždění ve čtvrtích a potom se stala orgány pro přijímání rozhodnutí, v nichž teď jsme. Obsazení správní budovy přišlo spontánně. Nejdříve byli v čele zkušební aktivisté, ale struktura lidových shromáždění se pomalu vyvíjela... Asamblee, zahrnující pětičlennou skupinu pravidelně se střídajících lidí, také vznikly v každé části města a společně vytvořily dlouhodobé všeobecné shromáždění - Lidovou radu Zaachily. Lidé z jednotlivých asambleí nebyli nutně aktivisté, ale jak se

postupně rozhodli pomáhat v komunikaci s Lidovou radou, dobře se zapojili. Všechny úmluvy přijaté v radě byly studovány douhou pětici a poté se o nich obratem začalo diskutovat ve čtvrtích. Shromáždění byla plně otevřená, kdokoli tam mohl přijít a jeho hlas byl vyslechnut. Rozhodnutí vždy provázely hlasování a hlasovat mohli všichni přítomní dospělí. Například když někteří lidé mysleli, že je potřeba postavit most, a jiní si mysleli, že se musíme soustředit na zlepšení dodávek elektřiny, hlasovali jsme, co bude prioritou. Vyhrála prostá nadpoloviční většina.

Obyvatelé města vyhnali starostu, podporovali komunitní hospodaření a také založili obecní rádio. Město sloužilo jako vzor pro řadu dalších regionů po celém státě, které brzy vyhlásily autonomii. Pár let před těmito událostmi v Zaachile jiná skupina organizovala autonomní vesnice v Oaxace. Na dvacet šest zemědělských komun se sjednotilo do CIPO-RFM, organizace, která se hlásí k jihomexické tradici domorodého a anarchistického vzoru.

V maximální možné míře vzhledem k okolnímu despotickému režimu potvrdily komuny CIPO svou autonomii a pomáhaly si navzájem naplňovat své potřeby. Zrušily soukromý majetek a půdu obdělávaly společně. Když nějaká vesnice dala najevo zájem přidat se ke skupině, někdo z CIPO obvykle přišel a vysvětlil, jak to funguje, a navrhl vesničanům, aby se rozhodli, zda chtějí vstoupit či ne. Vláda často odmítala vesnicím CIPO podporu v domněni, že je vyhladoví, ale nepřekvapuje nás, že mnozí lidé došli k závěru, že mohou žít lépe, když budou pány svých životů, dokonce i za cenu větší materiální chudoby.

★ ★ ★

V době povstání v mexickém státě Oaxaca v roce 2006 lidé zcela bez zkušenosti organizovali práci obsazených rozhlasových a televizních stanic. Jejich motivací byla obecná potřeba svobodných hromadných sdělovacích prostředků. Pochod kontrolů a pánviček, legendární průvod žen 1. srpna 2006, skončil tím, že tisíce lidí spontánně obsadily státní televizi. V nadšení z náhlého pocitu síly, kterou získali, když povstali proti tradiční patriarchální společnosti, obsadili televizní studio Canal Nueve (Kanál 9), do té doby ostře kritizující hnutí, ale prohlašující se za „národní kanál“. Zpočátku ženy nechaly techniky, aby jim pomáhali řídit stanici, ale brzy se to naučily samy. Jedna z nich vzpomíná:

Každý den jsem přicházela do studia, abych tam hlídala a pomáhala. Ženy se zorganizovaly do několika komisí: pro jídlo, hygienu, výrobu a bezpečnost. Líbilo se mi, že tam nebyli šéfové. Za každý úkol byla odpovědná skupina žen. Všechno jsme se učili úplně od základu. Pamatuju se, jak se někdo ptal, jestli máme mezi sebou někoho, kdo umí pracovat na počítači. Hodně děvčat se hlásilo: Já, já můžu. V Radio Universidad se odvíšovalo, že potřebujeme lidi s technickými zkušenostmi, a hodně nám jich přišlo pomoci. Nejdříve jsme natáčeli lidi tak, že neměli v záběru celou hlavu, protože jsme chybně umísťovali kameru. Ale zkušenost práce v Canal Nueve nám ukázala, že kde je vůle, tam je cesta. Dokázali jsme všechno a dobře. Po tu krátkou dobu (tři týdny) práce v Canal Nueve, než guvernér nařídil odřezat antény, jsme rozšířili velké množství informací. Vysílali jsme umělecké i dokumentární filmy, které v televizi předtím nebylo možné vidět. O různých sociálních hnutích, o masakru studentů v Tlatelolcu v roce 1968, v Aquas Blancas ve státě Guerrero v roce 1995 a v Actealu v Chiapasu v roce 1997, o partyzánech na Kubě a v Salvadoru. To už nebyl Canal Nueve jen

„ženským kanálem“. Byl to všelidový kanál. Ti, kteří studio obsadili, připravovali i vlastní programy. Byl to program pro mládež a program, na němž se podílely indiánské komunity. A do dalšího programu mohl kdokoli přijít a povědět o tom, jak se k němu či k ní chovala vláda. Mnozí obyvatelé z okolí se chtěli tohoto programu účastnit, takže sotva stačil vysílací čas.

Když bylo obsazené televizní studio odpojeno, hnutí odpovédělo obsazením jedenácti komerčních rozhlasových stanic Oaxacy. Monotonnost komerčního rádia byla vystřídána mnohohlasem: rozhlas pro studenty, pro ženské kolektivy, pro anarchisty ze squatu. Navíc se v rozhlasu ozýval v míře dosud nepředstavitelné hlas indiánů. Za nějakou dobu se lidé z hnutí rozhodli vrátit většinu rádií majitelům, ale ponechali si kontrolu nad dvěma z nich. Původním cílem totiž nebylo potlačit „hlas proti“, i když to byl třeba umělý komerční hlas, ale zajistit možnost komunikace. Zbývající rozhlasové stanice úspěšně fungovaly celé měsíce, dokud je nezavřela vláda. Student účastníci se obsazení, práce i obrany rozhlasového studia, řekl:

Po obsazení jsem si přečetl článek, kde se psalo, že ti, co přišli s myšlenkou obsazení studia a uskutečnili ji, nebyli obyvateli Oaxacy, že přijeli zdaleka a prošli zvláštním výcvikem. Prý by se lidem bez zvláštního výcviku nepovedlo naučit se pracovat v rozhlasovém studiu za tak krátkou dobu, protože zařízení je tam velmi složité. To ovšem není pravda.

Organizace podobné Svazu domorodých komunit severní části Tehuantepecké šíje (Unión de Comunidades Indígenas de la Zona Norte del Istmo, UCIZONI), který zahrnuje stovku komunit ze států Oaxaca a Veracruz, a (o něco později) anarchisticke-magónské skupině CIPO-RFM bojovaly proti ekologicky zhoubným stavbám větrných elektráren, krevetových farem, eukalyptových plantáží a zabírání půdy průmyslem těžby a zpracování dřeva. Snížily také ekono-

mický tlak a ničení životního prostředí, když zorganizovaly kukuřičná a kávová družstva a postavily školy a nemocnice. Současně s tím založily síť autonomních komunitních rozhlasových stanic pro zprostředkování informací o nebezpečích pro životní prostředí a k informování sousedních společenství o průmyslových projektech, které mohou ničit půdu. V roce 2001 domorodé komunity narušily stavbu silnice, která byla částí Národního plánu Panamy (Plan Puebla Panama), neoliberalního megaprojektu, jenž měl spojit Severní a Jižní Ameriku dopravní infrastrukturou určenou ke zvýšení pohybu zboží. V době zapatistického povstání v roce 1994ablokovaly dopravní trasy, aby zpomalily přesun vojsk, a takéablokovaly silnice a bojovaly s vládními úřady na podporu povstání v Oaxace v roce 2006.

Ve městě Oaxaca v roce 2006 během pěti měsíců autonomie ustavila na vrcholu revoluce APPO dobrovolnické oddíly k udržení pokoje v okamžicích, kdy společnost ničila rozpory. Policie a paramilitární skupiny (ultrapracvicové ozbrojené formace často napojené na vládu) tehdy zabily přes deset lidí a bylo to jediné krveprolití za dobu neexistence státní moci.

Lidové hnutí Oaxacy dokázalo udržet relativní mír bez ohledu na násilí praktikované vládou. Podařilo se to díky modifikaci indiánské tradice v nových podmínkách: mír byl zajišťován takzvanými topiles, hlídkami, které udržovaly pořádek v domorodých komunitách. Odbory učitelů využívaly topiles jako dobrovolnou ochranu už před založením APPO, které rychle rozšířilo tuto taktiku v práci výboru pro bezpečnost na obranu před policií a paramilitaristy. Velkou část činnosti topiles představovalo obsazování vládních budov a obrana barikád. Znamenalo to, že se museli často střetnout s ozbrojenou policií a paramilitaristy, a měli přitom k dispozici jen kameny a oheň.

Jedny z nejhorších útoků probíhaly před obsazenými budovami. Hlídkali jsme minister-

stvo hospodářství, když se ukázalo, že někde v objektu je skupina lidí, kteří se na nás chystají zaútočit. Zabouchali jsme na dveře, ale nikdo se neozval. Pět minut nato skupina ozbrojených lidí vyšla z budovy a začali na nás střílet. Snažili jsme se najít úkryt, ale věděli jsme, že když se vzdáme, ocitne se přinejmenším čtyřicet lidí na barikádě ve smrtelném nebezpečí. Proto jsme se rozhodli zůstat a bránit se kameny. Stříleli na nás do té doby, než jim došla munice. Pak odjeli, protože pochopili, že nehodláme ustoupit. Pár našich lidí bylo zraněno, jeden do nohy, další do zad. Později dorazily posily, ale nájemní vrazi byli tou dobou už pryč.

Neměli jsme žádné zbraně. Ministerstvo hospodářství jsme bránili kamením. Jak šel čas a my jsme byli vystavováni střelení stále častěji, začali jsme vymýšlet různé způsoby sebeobran: petardy, rukodělné raketomety z lahvi, molotov... Každý z nás aspoň něco měl. A kdybychom snad nic z toho neměli, bránili bychom naše lidi na barikádách svými těly nebo holýma rukama.

Po takových útocích pomáhali topiles dopravovat raněné na místa první pomoci. Dobrovolnické hlídky také reagovaly na oznámení o obyčejné trestné činnosti. Když byl někdo okraden nebo napaden, sousedi udělali rozruch a místní topiles přišli na pomoc. Pokud byl útočník pod vlivem drog, pak ho na noc přivázali na hlavním náměstí a další den ho přiměli uklízet odpadky nebo vykonávat jinou obecně prospěšnou práci.

Různí lidé mají různé názory na dlouhodobou perspektivu tohoto orgánu, a protože povstání v Oaxace bylo velmi různorodé z hlediska politických sil, ne všechny myšlenky byly revoluční. Někteří lidé chtěli posílat zloděje a násilníky k soudu, přestože je všeobecně známo, že stát všechny takové provinilce propustil a naopak je podněcoval k páchání ještě většího množství zločinů.

Z originálu dostupného na yiquan.mediaudat.net/ 2013/04/15/o-poezdeke-v-oaxaku přeložila dm.

ZNOVUZROZENÍ ANARCHISMU NA KUBĚ

Rozhovor s kubánským anarchistou

BRITSKÁ ANARCHISTICKÁ FEDERACE NEDÁVNO USPOŘÁDALA INFOTOUR KUBÁNSKÉHO ANARCHISTY MARIA, ČLENA SKUPINY TALLER LIBERTARIO ALFREDO LÓPEZ (TLAL; LIBERTINSKÁ DÍLNA ALFREDA LÓPEZE) A OBSERVARIO CRITICO CUBANO (OCC; KRITICKÁ KUBÁNSKÁ OBSERVATOŘ). REDAKCE REVUE ORGANIZE! HO OSLOVILA, ABYCHOM SE VÍCE DOZVĚDĚLI O ANARCHISMU NA KUBĚ.

Jak se z tebe stal anarchist?

V mé rodině ani v sociálním prostředí, ve kterém jsem vyrůstal, k anarchismu žádný vztah nebyl. O anarchismu jsem nějaké povědomí měl, protože moji rodiče žili pět let v Sovětském svazu, kde pracovali a studovali, a já se dostal k nějakým informacím o revoluci na Ukrajině. Později jsem viděl sovětský film, ve kterém se objevil Machno. Byl v něm vykreslován jako alkoholik a šilenec. Rodiče žili blízko míst, kde probíhalo Machnovovo povstání, a informace, které jsem tam získal, byly úplně jiné než ve filmu. Nicméně tahle souvislost na mě velký vliv ještě neměla.

K dalším informacím jsem se dostal během vyučování na Latinskoamerické škole medicíny. Byli tam studenti z celé Latinské Ameriky. Učitelé se často učili od studentů a někdo mi tehdy přinesl anarchistické tiskoviny z různých latinskoamerických zemí. Pár let jsem už fungoval v trockistickém hnutí v Havaně, a když jsem začal pročítat tyto materiály, byl jsem překvapen, že jsem narazil na věci, které mi vždy vrtaly hlavou. Po několika hodinách čtení jsem pochopil, že jsem anarchist.

Na univerzitě jsem studoval historii a pedagogiku. Začal jsem se pít po informacích o anarchismu a byl jsem překvapen, kolik toho na Kubě bylo. Měl jsem z toho radost. Mnoho jsem našel v archívech, knihovnách a v životopisech. Bylo tomu tak proto, že na Kubě existuje anarchistická historie.

Potom jsem se jako obyvatel dělnické čtvrti začal zajímat o její minulost. Začal jsem diskutovat se svými soudruhy, začal jsem psát.

Jak jsi potkal další anarchisty? Necitil ses osamocený?

Nebyl jsem úplně sám, protože jsem byl stále aktivní v trockistické organizaci na univerzitě, nicméně v první chvíli, kdy jsem si uvědomil, že jsem anarchist, se pocit osamělosti dostavil. Lidé byli roztroušení, protože nejdřív byli na univerzitě a pak začali dělat jiné věci, ale někteří se mnou kontakt udrželi.

Byl tam jeden člověk, kubánský Rus, který studoval ekonomii v Londýně. Matku měl Rusku a otce Kubánce. Začali jsme diskutovat o historii ruské revoluce a roli anarchistů. Spolu jsme také navázali dialog s latinskoamerickými studenty a vytvořili jsme nový prostor pro diskuse o anarchismu. To bylo mezi lety 2001 a 2003. V mém domě jsme organizovali studentskou skupinu, četli jsme Malatestu, Kropotkina, Rockera a historii anarchismu v Latinské Americe od argentinského autora žijícího mnoho let v Caracasu ve Venezuele.

Jsi stále aktivní ve své čtvrti?

Můj bratr, který byl v té době ještě dítě, se začal zajímat o historii domů a celé čtvrti. Během výzumu jsme narazili na kubánského bojovníka, který bojoval jako dobrovolník ve španělské občanské válce. Mluví jme s jeho rodinou a oni nám věnovali nějaké jeho fotky ze Španělska. Historie naší čtvrti tak dostala národní a mezinárodní přesah.

To nás vedlo k založení Kritické observatoře: účelem bylo vytvořit síť lidí, kteří vyvíjejí autonomní činnost. V té době bylo v Havaně mnoho lidí věnujících se zajímavým aktivitám bez záahu státu, například na téma sebevzdělávání, ekologie, sebeorganizace v sousedství, historie dělnické třídy.

O jaký druh ekologické iniciativy se jednalo?

Například zalesňování. Jeden kamarád provozoval už deset let semenou banku, shromažďoval druhy, kterým hrozil zánik.

Záměrem bylo vytvořit síť autonomních skupin a lidí, kteří neměli žádné vazby na stát. Zakladatelé byli anarchisté, ale idea byla taková, že jsme nechtěli nikomu podstrkat naši ideologii. Chtěli jsme realizovat anarchistické ideály, ale ideologii jsme se nezabývali.

Jak se skupina vyvíjela?

Po několika letech začala činnost Kritické observatoře upadat, mnoho lidí emigrovalo, nebo rezignovalo na politické aktivity a založili rodiny. Jako síť jsme měli nejistou existenci. To neznámená, že se to rozpadlo. Takže před pěti lety, když jsme viděli tenhle úpadek, jsme se rozhodli, že se budeme organizovat jako anarchisté.

Ano, to je důvod, proč se anarchisté organizují, potřebujeme trvalou organizaci, která dokáže přežít vzestupy a pády, protože hnutí se rozrůstá a pak zase slábne.

Přesně. Proto jsme vytvořili libertinskou dílnu. Nechtěli jsme nahradit Kritickou observatoř, ale posílit ji. Energie přichází a zase mizí, ale my musíme udržet specifický typ organizace. Cítíme se jako klíčová část velkého experimentu, který Kubánci prožívali po pádu Sovětského svazu. Vláštní toto období nazvala Zvláštní dobou.

Co na ní bylo zvláštního?

Byla zvláštní, protože se jednalo o období (od r. 1989 do poloviny devadesátých let), kdy stát zkolaboval a lidé ukázali svou schopnost sebeorganizace. Máme zkušenosti s pěstováním plodin, zajišťováním služeb od dopravy po obchod, s výrobou oblečení, jednalo se o období výbuchu tvořivosti. Stát prostě řekl, dělejte, co můžete, protože sám nezmohl nic. Oficiální historie pojmenovala tento čas Zvláštní doba. To vše se stalo ještě předtím, než jsme začali pracovat v naší čtvrti, ale byli jsme toho součástí, takže to ovlivnilo naše další aktivity.

Proč Zvláštní doba skončila?

Stát znovu převzal kontrolu, intervenoval do námezdních vztahů, daní a zlegalizoval instituce, které byly v sousedstvích vytvořeny. Např. v roce 1999 stvořil hroznou instituci pro ucelenou transformaci sousedství.

Takže existovaly nějaké samosprávné sítě a stát nad nimi potom převzal kontrolu?

Přesně. Byla to rekuperace. Všechny zkušenosti, které lidé získali, byly využity a kooptovány státem.

Jak na to lidé reagovali?

Nejvíce zkušeností si z toho odnesl stát, společnost ne. Všechny samosprávné aktivity převzal stát a pak na nich vydělával. Lidé nerozuměli tomu, co se děje. Mysleli si, že když nad tím stát převezme kontrolu, bude zajištěna nějaká kontinuita, ale opak byl pravdou. Dnes tyto instituce upadají. Například horizontální vztahy, které byly vytvořeny v devadesátých letech - produkce obuvi, oblečení, potravin, vzdělávání -, fungovaly mezi samotnými jednotlivci i mezi sousedstvími. Ale pak na konci devadesátých let byly zavedeny instituce, které dělaly prostředníky mezi autonomními skupinami. To bylo hrozné - během krátké doby se povaha projektu zcela proměnila.

To připomíná dění v Británii. Tady je mnoho zdola organizovaných hnutí, například hnutí za právo na bydlení, a nyní Labouristická strana říká, že v nich chce získat vliv. Chtějí nás využít!

Přesně. To přináší další logiku do způsobu, jakým chceme organizovat naše životy. Naším úkolem je předvést jim, že Zvláštní doba ukazuje sebeorganizační kapacitu lidí, bohatství společnosti. Pokud porovnáte kubánskou společnost v devadesátých letech se společností severokorejskou, zjistíte, že v Severní Koreji masy hladověly, na Kubě ne. Nezažili jsme sociální kolaps. Na Kubě zkolaboval stát, společnost nikoliv.

Jaké jsou podle tebe hlavní úkoly vaší skupiny?

V dnešních dnech soustředíme energii na jedno místo, jednu městskou čtvrt. Vidíme, že bez reálného prostoru nemůže vzniknout přímá vazba na společnost. Sociální média nemohou oslovit většinu pracujících. Jednou částí této strategie je získat sociální centrum v jedné z dělnických čtvrtí, protože v Havaně se objevují konflikty s gentrifikačním procesem. Ten už začal, ale ještě není viditelný.

Mohl bys nám prozradit trochu víc o těchto bojích? Boj proti gentrifikaci je aktuální po celou Británii.

Ano, četl jsem článek v *Organize!*. Na Kubě jde také o zásadní problém. Během posledních deseti let byl tento proces dost mírný. Nebyl zde viditelný dopad na širší společnost. Ale během následujících dvou až tří let budeme v Havaně svědky velké proměny. Hlavním strůjcem je v současnosti spíš stát než zahraniční kapitál. Z historického centra Havany dělají město pro turisty. To je v současnosti nejviditelnější proměna, ale myslíme si, že se proces brzo změní. Lze si všimnout masivní

přítomnosti dolarů, kapitálu, bank, ten proces nabude jiného rozměru, takového, který je nebezpečnější, víc narušuje životy obyčejných lidí.

V tomto kontextu se domníváme, že musíme tato místa podchytit a pracovat přímo s obyvateli dotčených oblastí. Jediné, co nás limituje, je fakt, že se to týká hlavně oblastí určených pro děti a mládež, zatímco my se zaměřujeme spíš na pracující Havany.

Naše skupina začala s touto myšlenkou. Chce upevnit povědomí o historii anarchosyndikalistického hnutí na Kubě. Proto naše skupina nese jméno Alfreda Lópeze, klíčové postavy anarchistického organizování dělnictva na Kubě. Vyvíjíme důležité aktivity ve čtvrti, kde žil a zemřel.

Vydáváte nějaké tiskoviny?

Před dvěma lety jsme začali vydávat malé periodikum nazvané *Tierra Nueva* (Nová země). Je to naše pocta starým anarchistickým novinám, které dřív v Havaně vycházely. Je důležité vydávat noviny, jelikož lidé v Havaně nemají přístup k sociálním médiím.

V naší zemi jsou lidé, kteří si myslí, že současná Kuba je skvělá, model, který je třeba podporovat. Co bys na to řekl?

V mnoha ohledech je Kuba úžasná. Stalo se tu mnoho dobrých věcí, máme tu dobré lidské vztahy, to se ale týká lidí. Kubánský stát se neliší od ostatních třídních systémů. Je zde útlak, dominantní třída, třída pracujících, ale kubánská společnost má některé rysy, kterými se svět může inspirovat.

Čelí kubánští anarchisté represím?

Jsmo pod neustálým dohledem, ale represím v současnosti nečelíme. Na začátku revoluce anarchisté čelili přímé represí ze strany státu, což vedlo k emigraci, ale dnes zažívají anarchistické aktivity na Kubě dobré časy. Stát se soustřeďuje na vyjednávání se Spojenými státy a na represí nové pravice. Pravicová emigrace ze Spojených států a ze Španělska se dnes vrací. Staří rebelové nyní přicházejí zpět jako přátelé podnikání.

Kuba se nachází v procesu definování sociálního konfliktu - kdo je nepřítel? To tu v devadesátých letech nebylo. Třídní konflikt začal být více viditelný. Takže to je dost dobré.

Postavení žen je často prezentováno jako něco, co je na Kubě zvlášť dobré. Je to tak?

V klasickém smyslu - ženy v mocenských strukturách - to tak je. Máme ženy u policie, v armádě i ve vládě. Došlo k obrovskému nárůstu počtu žen na univerzitách. Nicméně je zajímavé, a vidím to v okruhu svých blízkých, že mladé ženy prostě nemají zájem. Vdávají se velmi mladé a vrací se k tradicím. Neuznávají myšlenku vzestupu na sociálním žebříčku. Taková je reakce.

Je to selhání toho druhu feminismu, který se soustředí na prosazení žen v mocenských strukturách?

Tenhle druh feminismu je projevem jedné sociální třídy, jelikož obyčejné ženy k němu nemají přístup. Na začátku revoluce došlo k tomuto posunu, ale od devadesátých let dodnes tento proces nefunguje.

Jak to bylo ve zdola organizovaných hnutích během Zvláštní doby?

Neúčastnily se jich s důrazem na své ženství, ale účastnily se hlavních politických aktivit, ne pouze okrajových, nezůstávaly doma.

Revoluce zavedla nové vztahy mezi pohlavími, to je fakt. Ve veřejné sféře je více žen a obecně se uznává, že by neměly být utlačovány ani v soukromé sféře.

V naší skupině je spousta žen, téměř polovina. Prostor pro ženy je velmi dobrý a nepatřičné projevy maskulinity se setkávají s podrážděnými reakcemi. Ženy jsou na útlak citlivé, to se také změnilo. To je velký rozdíl od ostatních částí Latinské Ameriky.

Mohl bys něco říct o Karibské anarchistické federaci, jejíž jste součástí?

V březnu jsme uspořádali první setkání v Dominikánské republice. Zúčastnily se skupiny z Portorika, Dominikánské republiky, Salvadoru, Bonaire a navázali jsme kontakt s Venezuelou.

Zabýváme se třemi projekty. Prvním je vytvoření regionálního archivu, který bude paměti sociálních bojů v oblasti. Na tom spolupracujeme zvláště se soudruhy z Portorika a Dominikánské republiky. Druhý projekt se jmenuje Libertinské jaro v Havaně. Naše skupina zorganizuje tuto událost, která proběhne v květnu, a bude to prostor pro setkání s našimi soudruhy. Třetím projektem je vytvoření skupiny monitorující destrukci životního prostředí. To bylo navrženo lidmi z Dominikánské republiky.

Další prioritou jsou důsledky nacionalismu v našem regionu, hlavně konflikty mezi Dominikánskou republikou a Haiti. Jedná se o velký konflikt, protože se nacházejí na stejném ostrově.

To bylo stručné seznámení se situací na Kubě. Libertinská dílna Alfreda Lópeze a Kritická kubánská observatoř vyzývají k podpoře jejích snahy o založení sociálního centra v Havaně. Projekt můžete podpořit na <https://www.gofundme.com/gg2wrcac>.

Z Organise! 2016, č. 86 přeložil Tonda Kováč

TURECKO A PŘEVRAZ

Rozhovor s aktivisty tureckého Anarchistického černého kříže

NÁSLEDUJÍCÍ ROZHOVOR PŘIPRAVIL AUDIOVIZUÁLNÍ LIBERTINSKÝ KOLEKTIV CÁMARA NEGRA S ANARCHISTY Z ABC FUNGUJÍCÍHO V ISTANBULU A ZVEŘEJNIL HO 2. SRPNA 2016.

Co jste dělali 15. července, v den vojenského převratu proti prezidentu Erdoğanovi, a v následujících dnech, kdy mezi oběma skupinami panovalo napětí? Víme o fašistických útocích na čtvrti s levicovou tradicí i o tom, kdo rozdál fašistům zbraně.

Žádný převrat to nebyl, byl to jen pokus o převrat protivníků té skupiny, která je teď u moci - Strany spravedlnosti a rozvoje (AKP). A toho pokusu se účastnili vojáci. Pokus nevyšel. Pro nás to byl boj o moc a skončil ve prospěch politické moci. U převratu jde vždycky neodmyslitelně o samotnou moc. Zvlášť převrat bez cíle, soustředěný na politické subjekty, které vláda vnímá jako oponenty, to je stát ve výjimečné situaci. Vždyť to, co ho dělá suverénním, je jeho schopnost přijímat rozhodnutí o výjimečné situaci.

Ve chvíli, kdy pokus začal, vládl zmatek. Nikdo nechápal, co se děje. Jediné, co mohli lidé dělat, bylo čekání. Po prohlášení armády v televizi TRT se věci začaly vyjasňovat. Po tomto prohlášení stoupenci islamo-fašistických sil vyšli do ulic a shromažďovali se na místech, kde se vojáci chystali převzít moc. Ve stejnou dobu socialisté, anarchisté a etnické menšiny, alevité a Kurdové chtěli převzít kontrolu v revolučních čtvrtích jako Gezi a bránit je proti možným napadením. Potom policie začala útočit na tyto čtvrti a pomáhala fašistům, kteří měli v úmyslu se do nich dostat. Lidé se jim bránili celou noc, i se zbraní v ruce.

Teď jsou skupiny, které podporují AKP, ozbrojeny. Erdoğan rozdál zbraně svým přívržencům. Ve skutečnosti mnohé islamistické skupiny měly zbraně už i dřív. Může to znamenat jen jednu věc: občanskou válku. Válka v Kurdistanu už probíhá, a taky je to rezistence. Čas ukáže, jestli je už Erdoğan připravený na válku proti socialistům, anarchistům a alevitům. Jedno je ovšem jasné: po tomhle je AKP mnohem silnější a hrozba pro opozici v Turecku a Kurdistanu je mnohem větší a vážnější.

V tuhle chvíli jsou všechny politické subjekty v Turecku a Kurdistanu terčí. Přicházejí nejautoritářtější a nejrepresivnější časy.

Můžete nám vysvětlit, čím se dají charakterizovat skupiny, které se střetly? Ultranacionalisti z armády a vládní islamisti?

Vláda, média a další politické strany tvrdí, že tenhle vojenský převrat byl organizován hnutím Fethullaha Gülena, známým také jako FETO/PDY. Ideologii téhle organizace můžeme popsat jako „umírněný islám“. Jejím praktickým cílem je organizovat se uvnitř institucí tureckého státu (justice, byrokracie, policie a armády). Zakládají vlastní školy. Lídr hnutí Fethullah Gülen žije v USA v Pensylvánii. Je to další skupina, která si přeje, aby se „umírněný islám“ stal silnou ideologií v boji proti radikálnímu islámu. Jinou formou vyjádření „umírněného islámu“ je v této souvislosti jeho přízpůsobení dnešku, západním hodnotám a kapitalistickému systému, tedy svým způsobem jeho zkrocení.

Gülenovo hnutí a AKP se určitý čas dělily o moc, ale od jisté doby mezi sebou začaly soupeřit. Vojenský převrat byl jednou z největších ran zasazených vládě. Někteří analytici považují za věrohodné, že Gülenovo hnutí se dohodlo s nacionalistickými a sekulárními vojáky (kemalisty), že uskuteční převrat. Název a rétorika prohlášení o převratu horovaly pro Kemala Atatürka, zakladatele turecké republiky, který byl pod vlivem sekularismu, současnosti, progresivismu a nacionalismu, v duchu Francouzské revoluce.

Když se zeptáte na převrat lidí z opozice, jsou mnohem skeptičtější. Někteří si myslí, že převrat byl organizován samotnou vládou, nebo o něm aspoň vláda věděla, ale nereagovala předem, aby měla možnost ho potlačit. Někdo si myslí, že převrat organizovaly USA nebo o něm taky věděly dopředu. Lidé kriticky naladění vůči státu čas od času pocítují obrovskou skepsi, a protože nemají dost informací, snaží se je doplnit úvahami o spiknutí.

Jak lidé reagovali na pokus o převrat? Erdoğan a členové vlády se spojili s médii a v televizi vyzvali obyvatelstvo: „Jděte do ulic, na náměstí a na letiště.“ Zafungovalo to: lidé se vydali do míst, kde byli vojáci. Armáda zabila hodně civilistů. Ale většina vojáků příliš nevěřila v úspěch převratu. Mohli zabít mnohem víc lidí, policajty a důstojníky, kteří spolupracovali s vládou, mohli rozbombardovat víc budov. Ale neudělali to.

V průběhu noci všechny mešity Turecka a jejich imámové začali svolávat věřící. Byl to příkaz z centra pro náboženské záležitosti. Nebyla to jen obyčejná výzva, aby lidé vyšli do ulic. Byla to výzva k džihádu. Druhý den na všechny mobily v Turecku přišla zpráva od vlády: „Jděte na náměstí na obranu demokracie.“ Ti, kteří šli do ulic, byli většinou přívrženci AKP, byli to lidé, kteří zbožňují Erdoğana. Ale jejich hlavním motivem nebyla demokracie. Chtěli jen bránit svou vládu. Dalším motivem bylo to, že lidé, co vyrostli v islámské tradici, nenávidí vojáky kemalisty, sekulární nacionalisty. Od vzniku Turecka v roce 1923 byla armáda vždycky kemalistická. A předcházející převrat (taky

šlo jen o pokus o převrat) v roce 1997 byl namířen proti islamistické vládě. Lidé zataženi do politiky politickým islámem (nejen stoupenci AKP) využili téhle možnosti k tomu, aby se pomstili vojákům.

Pro tyto skupiny jsou pojmy jako obrana demokracie, vláda nebo volby zlem. Z jejich pohledu má být jediným zákonem zákon Alláha. Vláda nebo volby ho nemůžou změnit. Takže tyhle skupiny vyšly do ulic nejen bránit Erdoğanovi, ale i proto, aby se střetly s armádou, která nechtí Alláha a islám.

Otázky typu Kdo organizoval převrat?, Proti komu?, Byl skutečný? pro nás nejsou podstatné. Vždyť už samotný výklad převratu vytváří iluzi dichotomie mezi státním převratem a svobodou. Ve skutečnosti je svoboda to, že pro převrat nejsou podmínky. Můžeš si vybrat, pro kterou stranu hlasovat ve volbách, a zdá se, že máš svobodu volby. Jenže většina lidí se řídí korporátními médii a předvolební propagandou (když máš prachy, ovládneš víc lidí).

Dnes vláda, média, společnosti, známí lidé mají možnost předvádět se jako superdemokrati a milovníci svobody. Ale jejich argumenty jsou velmi jednoduché: pokus o převrat byl proti jejich politice. A neuspěl. Kdyby převrat uspěl, oslavovali by armádu. Když 12. září 1980 armáda uskutečnila státní převrat, většina médií, společností, politických stran a známých lidí ho podpořila. Občas systém potřebuje převrat, když existuje hrozba socialistické revoluce nebo vlastníci podniků přicházejí o peníze kvůli protestním akcím, stávkám a atentátům. Pak převrat podporují. Tehdy byl převrat namířen v základu proti socialistickým stranám a skupinám. A proto taková slova jako „demokracie“ byla tehdy oproti dnešku nepřilíš populární.

Za poslední roky proběhlo v Turecku hodně demonstrací. Proti kapitalismu, s požadavkem na změnu vlády, protesty kvůli parku Gezi a další.

Jakou pozici by měla zaujmout levice a anarchisté v téhle konfrontaci mezi dvěma formami fašismu - islamisty a nacionalisty?

V 60. a 70. letech byl po celém světě patrný růst socialistického hnutí a v některých zemích byla levice v opozici a vedla boj proti státům, které lze označit jako kapitalistické, nacionalistické, kolonialistické atd. Turecko bylo jednou z takových zemí, spojencem USA a NATO. V boji proti socialistům turecká vláda podporovala nacionalisty a islamisty (víc ty první), známé jako Šedi vlci. Byla to kontraguerrilla proti socialistům. Po převratu v roce 1980 byli uvězněni i mnozí Šedi vlci. V následujících letech se ultrapravicové „usazovala“ a stali se z nich demokraci. Hodně fašistů se přestalo věnovat aktivismu a obsadili vládní posty (někteří se stali policajty nebo vojáky). Takhle to ostatně bylo kdysi i s nacisty.

V některých obdobích není nutné, aby fašistické, nacionalistické hnutí narůstalo. AKP zapracovala na tom, aby se fašistické hnutí staré školy stalo pasivnějším. Omezila hnutí praviceových militantů spoluprací s legálními praviceovými stranami.

Ale o islamistech to říct nemůžeme. Od 80. let móda socialismu zmizela, a nejen v Turecku, ale po celém světě. Lidé už nejsou organi-

zování v socialistických stranách a tyhle strany samotné jsou stále umírněnější. A v muslimských zemích se politický islám změnil v symbol boje proti útlaku ze strany takových vykořisťovatelských států, jako jsou USA. Uvnitř hnutí politického islámu je řada názorových rozdílů: od AKP po Islámský stát, od Muslimského bratrstva po Islámskou republiku v Íránu, od radikálů po umírněné, od sunnitů po šiity, od progresivistů po regresivisty, od liberálů po fašisty, od demokratů po antidemokraty. Ať je to jakkoli, islamismus narůstá, zvláště v sunnitské tradici. A platí to i pro Turecko.

Politický islám představuje velkou hrozbu pro anarchismus, protože je superpatriarchální, homofobní, autoritářskou ideologií, která nevnáší jakékoli jiné náboženství a samozřejmě i ateismus.

Řekněte něco o posledních letech v Turecku, o Erdoğanově autoritářství

a politice, o velkých represivních operacích, kdy se do vězení dostaly tisíce Kurdů, socialistických a levicových aktivistů, a o tom, jak pokus o převrat může ovlivnit růst represí proti opozičním skupinám.

Tenhle převrat mění povahu Turecka, které přestává být vojenským státem a stává se státem policejním. Ta proměna začala už s příchodem AKP k moci, s její populistickou politickou rétorikou o „občanském vládnutí“, „demokracii“. Ve skutečnosti stát uvěznil velký počet lidí z opozice včetně vojáků, zejména sekulárních nacionalistů (kemalistů). Od začátku jara 2015, kdy aktivisté PKK zahájili boj za autonomii a na obranu svých vesnic a měst, se války proti nim nečastěji jen vojenské, ale i zvláštní policejní síly.

Během pokusu o převrat policie zatýkala, mlátila a mučila vojáky. Celé Turecko vidělo

fotografie a videa. A nejen policajti mlátili vojáky, dělali to i civilisti, kteří vyšli do ulic na výzvu Erdoğanova a vlády. Potkali neozbrojeného vojáka a div ho neumlátili. A některým uřízli hlavy.

Ted' chce vláda na nějakou dobu vytvořit skupiny kontraguerilly z civilistů. Turecká armáda je totiž oslabená po pokusu o převrat a policajti není dost, aby kontrolovali situaci, a to znamená, že stát na jistou dobu nemá dostatek moci. Proto vláda začíná pobízet lidi, aby zakládali vlastní oddíly. To může vést k začátku ještě špinavější války.

Zdroj:

<http://regeneracionradio.org/index.php/represion/item/4742-entrevista-con-anarquistas-turcos-sobre-el-intento-de-golpe-de-estado-del-15-de-julio>

Překlad PUL

SITUACE ANARCHISTŮ V KURDISTÁNU

Touhu po svobodě státní hranice nikdy nerozdělí

PŘINÁŠÍME PŘEKLAD REPORTU OD KURDSKÉHO ANARCHISTICKÉHO FÓRA (KAF) PRO DESÁTÝ KONGRES INTERNACIONÁLY ANARCHISTICKÝCH FEDERACÍ O UDÁLOSTECH A SOUČASNÉ SITUACI V RŮZNÝCH ČÁSTECH KURDISTÁNU.

BAŞUR, IRÁCKÝ KURDISTÁN

Část Iráku a Kurdistanu je stále okupována tzv. Islámským státem (ISIS) a její osvobození závisí především na plánech USA a jejich spojenců.

Od června 2014 do konce roku 2015 fungovalo v řadě měst nezávislé masové hnutí, dokud tato města nepadla do rukou ISIS. Jakmile se tak stalo, protestní hnutí se stalo obětí brutality islamistických fanatiků. I tak od začátku roku 2016 obdobné hnutí funguje ve městech, která jsou pod kontrolou centrální irácké vlády, a to především v Bagdádu. Ačkoli není toto hnutí organizováno zdola, postupně se radikalizuje.

Slyšeli jsme, že ve středním a jižním Iráku působí anarchistické skupiny i jednotlivci, ale bohužel jsme zatím neměli možnost je kontaktovat. Doufáme, že podobná příležitost výhledově nastane, abychom si mohli navzájem poskytovat podporu v těchto těžkých časech.

Od roku 2015 do současnosti bylo v části Kurdistanu pod kontrolou Kurdské regionální vlády (KRG) na vzestupu protestní hnutí, které ale nedosáhlo svých požadavků, i když se k němu přidaly bezpečnostní složky, pašeráci a důchodci. Demonstrace a veřejná shromáždění se konala především v Arbilu - hlavním městě KRG. Po okupaci Sindžáru a masakru jezídů ISISem v srpnu 2014 do konce roku KRG vyplácela důchody a platy pouze každých několik měsíců. Od začátku tohoto roku zaměstnanci ve veřejném sektoru dostávají jenom zhruba třetinu platu. Mezitím KRG také osekala příspěvky pro hendikepované. Lokální skupiny a sociální sítě jsou nicméně na vzestupu.

V oblasti působí také reformistická skupina Hnutí pro změnu, která se v roce 2006 odštěpila od strany Vlastenecký svaz Kurdistanu, jež zasedá v parlamentu KRG. V květnu tohoto roku se nicméně obě skupiny shodly na několika zásadních bodech, které mají posloužit jejich spolupráci a provedení reformu. Předpokládáme, že se jedná o jeden z prvních kroků k jejich jednotě. Řada lidí je dohodou stran zklamaná a uvědomuje si, že není možné politikům a lídrům důvěřovat.

Od roku 2015 do roku 2016 také proběhla řada dlouhých stávek učitelů. Čas od času se přidali i zdravotníci a dělníci. Stávky nicméně neznamenaly větší úspěch v soukromém sektoru, který je z velké části vlastněn politiky, stranami a jejich lidry. Na KRG směřuje kritika za to, že se ekonomicky zaměřuje na ropu, tabák a další výdělečné komodity místo toho, aby v Kurdistanu rozvíjela zemědělství.

V průběhu protestů se vyskytly pokusy o generální stávkou. Většina stávek učitelů, dělníků a pracovníků veřejného sektoru nicméně nebyla organizována zdola, ale navázána na jednu z politických stran, takže protesty neměly výraznější dopad na situaci.

V současnosti řada lidí podporuje anarchismus a přibývá těch, co nás kontaktují. Je tu šance, že se v blízké době utvoří nezávislé lokální skupiny. Doufáme, že by mohly být základem pro budoucí hnutí - tento úkol nicméně zřejmě vyžaduje množství další práce.

Jako anarchisté překládáme informace o důležitých událostech a projektech do kurdštiny. Tvoříme kurdské webové stránky a profily na so-

ciálních sítích, na kterých informujeme o důležitosti kolektivní práce, kooperativní ekonomice, svobodě jednotlivce, osvobození žen, právech dětí, antirasismu a antisexismu, ekologii atd. Propagujeme nezávislou soběstačnou ekonomiku. Zapojujeme se také do diskusí o anarchistickém vzdělávání, kultuře, sebeorganizaci, odmítnutí státu i politických stran a jejich milic.

ROJHELAT, IRÁNSKÝ KURDISTÁN

Rojhelat je i jako zbytek Íránu pod nadvládou teokratického islamistického režimu. Kurdům je upírána možnost projevu jejich kultury, například vzdělávání v kurdštině. Režim potlačuje svobodu projevu a lidé stojící proti němu dlouhodobě čelí represím. Závažnými problémy pro většinu lidí žijících v Íránu jsou nezaměstnanost, chudoba a zdražování věcí každodenní potřeby. Kvůli této situaci řada lidí emigrovala do větších iránských měst nebo do Bašuru - irácké části Kurdistanu. Někteří také pašují zboží přes hranici s Irákem v obou směrech. Pro imigranty z Íránu je v Iráku problémem diskriminace, popírání jejich lidských i pracovních práv, nízké mzdy, problémy s bydlením, byrokracií a úředníky. Mnohdy také musí čelit rasismu.

V Rojhelatu fungují silná environmentální a zvířecoprávní hnutí. Je zde také mnoho aktivních skupin zaměřených na lidská práva, proti útlaku žen či na organizaci vězňů. Tyto skupiny jsou poměrně radikální a zvětšují se.

V celém Íránu jsou také velmi aktivní odbory snažící se o nezávislost na levicových organizacích.

Ke konci roku 2015 se objevilo Kurdské anarchistické hnutí a oznámilo svůj vznik na Facebooku. Později skupina změnila název na Kurdská anarchistická organizace. Případá nám, že postrádá zkušenosti a mimo internet se neprojevuje. Členům zřejmě chybí výraznější znalosti anarchistické teorie a praxe a působí na nás spíše jako centralističtí radikální levičáci s důrazem na ideologickou stránku věci. Vyjma této skupiny více o dalších anarchistických aktivitách v regionu, nicméně ty zůstávají především na individuální úrovni.

Jako další aktivita je i organizovaná anarchistická činnost v Rojhelatu zakázaná pod hrozbou trestu smrti, takže se anarchistické hnutí může projevovat pouze skrze individuální prezentaci.

Výše zmíněná Kurdská anarchistická organizace působí, jak bylo zmíněno, velmi centralisticky. Celkově vidíme i mezi iránskými a kurdskými soudruhy v Evropě vlnu „anarchomarxismu“. Ať už záměrně nebo ne, dotyční hlásají marxistické ideje pod praporem anarchismu - před deseti lety se dokonce objevila skupina, která se sama popisovala jako „anarchomarxistická“. Myšlenky a aktivity těchto lidí mají blíže k levicovému centralismu a hierarchické organizaci než k anarchismu.

ROJAVA, SYRSKÝ KURDISTÁN

Osvobození Kobaní bylo výchozím bodem pro diplomatickou a vojenskou spolupráci mezi USA a jejich spojenci na straně jedné a kurdskými silami na straně druhé. Toto vřelé spojení mezi Kurdy vyvolalo především zmatení.

Od začátku jsme byli proti spolupráci mezi rojavskými demokratickými silami a koalici vedenou USA. Rojavě sice tento vztah poskytuje taktické

výhody, máme nicméně obavy z toho, že jej západní koalice zneužije k prosazení svých zájmů.

Kurdská regionální vláda (KRG) v Iráku čas od času napomůže Turecku proti Rojavě tím, že uzavře hranice. Naposledy se tak stalo letos mezi březnem a červnem, kdy blokáda trvala téměř tři měsíce. I po otevření hranic je obtížné do Rojavy dovážet léky, potraviny a humanitární pomoc. KRG navíc žádá kurdské milice YPG a YPJ, aby opustily irácký Kurdistan. K tomu ještě blokuje horu Kandil, kde sídlí velitelství Kurdské strany pracujících (PKK).

KRG také aktivně podporuje kurdské politické strany, které se stávají proti Rojavě. V květnu se jeden z našich soudruhů pokusil dostat do Rojavy, ale nepodařilo se mu to kvůli uzavřeným hranicím. I když takto postrádáme osobní kontakt s Rojavou, daří se nám odtud získávat zprávy skrze různé kanály.

Pokud víme, v Rojavě nepůsobí žádné skupiny, které by se samy označovaly za anarchistické, pouze jednotlivci. Myslíme si, že zde není potřeba organizování se do explicitně anarchistických skupin, protože v Rojavě je dostatek příležitostí pro aktivitu i tak.

BAKŮR, TURECKÝ KURDISTÁN

Před několika měsíci došlo v oblasti Bakúru k vyhlášení několika samospráv, což odstartovalo pouliční boje. Ty pak daly tureckému státu záminku ke zničení různých historických objektů. V reakci na to se do protestů a aktivit zapojilo ještě více lidí.

Od začátku kritizujeme jak vyhlášení samospráv, tak ozbrojený boj, ke kterému dochází. „Samosprávy“ totiž nejsou schopny pokrýt potřeby komunit ani se rozšířit na další místa. Také nejsou vyhlášeny zdola, ale politiky a lidmi u moci.

V BOJI S ISLÁMSKÝM STÁTEM PADL NÁŠ KAMARÁD

Ve středu 3. srpna 2016 padl při těžkých bojích o Manbidž v řadách YPG newyorský anarchist Jordan MacTaggart. Tady je rozloučení od jeho kamarádů:

Když se zrodil anarchismus, zrodil se jako boj bez hranic, boj za svobodný svět. Od jeho vzniku jeho přívrženci cestovali z místa na místo, aby se angažovali v boji po boku těch, kteří se rvali za svobodu tak vášnivě, jak jen mohli. V New Yorku bojujeme po celých sto let na hřbetech obrů, proti mocnému státu, který nikdy nezastavil své koloniální, imperialistické nájezdy. Rojava do hegemonie státního monstra vrazila klín a anarchistům z celého světa posvětila na cestu, která by ke svobodě mohla vést; nejenom anarchistům, ale všem s neovladatelnou touhou po svobodě.

Jsmo tu, abychom se rozloučili s Jordanem MacTaggartem (zvaným také Ciwan Firat). Byl americkým anarchistou a bojovníkem YPG, který daroval svůj život osvobození Manbidže, klíčového bodu v boji za Rojavu a města pod utlačovatelskou nadvládou Daeše. Vzpomínáme na tebe jako na člověka, který velmi dobře věděl, jakému nepříteli zde čelíme. Vzpomínáme na tebe jako na člověka, který dokázal rozpoznat důležitost Rojavy v našem mezinárodním boji a který přinesl nejvyšší oběť, aby udržel revoluci při životě. Nikdy nezapomeneme na to, že když jsi ležel raněný v poli, prosil jsi nás, kteří jsme tu zbyli, abychom pokračovali v revoluci. Za oběť, kterou jsi položil, zintenzivňujeme naše závazky k boji u nás doma, k boji za rojavskou revoluci. Zintenzivňujeme úsilí na všech frontách tohoto boje s odkazem, který jsi tu zanechal.

Biji Ciwan Firat! Biji Rojava!

Long live the anarchist fighters! Long live the revolution!

Anarchists of New York

Zdroj: <http://news.infoshop.org/anarchist-news/salute-anarchist-ypg-fighter-jordan-mactaggart>

Ozbrojený boj proti tureckému státu ve městech také není v zájmu existujícího sociálního hnutí. Nedosahuje totiž ničeho - ve skutečnosti naopak způsobuje ztráty úspěchů, kterých bylo dosaženo Kurdskou stranou pracujících během mírových rozhovorů v posledních letech. Vojenské střety dávají tureckému státu vedenému Erdoğanem perfektní výmluvu pro ukončení jednání a zahájení další války. Erdoğan totiž velmi dobře ví, že opětovné zahájení války proti PKK je nejlepším způsobem, jak rozštěpit sociální hnutí a přimět ho k ozbrojenému boji. To by mu zajistilo mezinárodní podporu a ve výsledku možnost dotlačit PKK k přijetí jeho požadavků.

Celkově je v Bakúru anarchistická myšlenka v širším sociálním hnutí podstatně rozšířenější než v dalších částech Kurdistanu. Působí zde řada skupin, funguje časopis *Qijka Reş* i webové stránky. Z anarchistických kolektivů z Bakúru můžeme zmínit Kurdistan Anarşist Komünizm Hareketi, Anarşistên Kurdistan Komünistên Anarko, Diyarbakir Anarşist Team, Anarşistên Kurdistan Kulmên Reş, Kurdistan Anarchism, Anarchy in Kurdistan, Support Anarchists in Rojava, West-Kurdistan, Kurdistan Anarşi, Kollektîfa Anarşisten Kurdistan - Bahdîn. I v Německu funguje skupina kurdsky hovořících anarchistů.

Přestože v Bakúru funguje tolik anarchistických skupin, není nám přesně znám dosah ani směřování jejich aktivit, protože s nimi máme pouze internetový kontakt. Pouze jednou jsme před několika lety poznali blíže soudruhy sdružené kolem časopisu *Qijka Reş*.

Kurdské anarchistické fórum (KAF), 1. 8. 2016

Zdroj:

<https://anarkistan.com/2016/08/10/a-report-from-kurdistan-anarchist-forum-about-the-events-and-the-present-situation-in-different-parts-of-kurdistan-to-the-tenth-congress-of-the-ifa/>

IFA VYZÝVÁ K VYJÁDŘENÍ SOLIDARITY S DAF V TURECKU A KURDISTÁNU

Poté co se v Turecku odehrál pokus o vojenský převrat a byl vyhlášen mimořádný stav, jsme svědky narůstající represe mnoha zde působících skupin a hnutí. Není namířena pouze na organizátory puče, probíhají zde rozsáhlé represe vůči demokratickým, socialistickým a kurdským skupinám včetně našich kamarádů z *Devrimci Anarşist Faaliyet* (DAF, Revoluční anarchistická akce).

DAF byla již v letech 2010 a 2012 státem vyšetřována jako teroristická organizace, od těchto případů bylo však upuštěno. Organizovat se je pro DAF nyní kvůli vyhlášenému mimořádnému stavu ještě obtížnější. Jejich noviny *Meydan* musely přestat vycházet a byla spuštěna tři nová vyšetřování. To mělo mimo jiné na DAF vážný finanční dopad.

V posledních letech se DAF účastnila mnoha bojů včetně těch v parku Gezi, podpory kurdského revolučního procesu v Rojavě a Bakúru a podpory uprchlíků. Jsou zapojeni do aktivit hnutí pracujících, mládežnických hnutí, ekologických akcí, věnují se antimilitarismu, staví se proti patriarchátu a podporují hnutí LGBT+, rozvíjejí také praktiky kolektivního bydlení, ekonomiky a samosprávy.

Internacionála anarchistických federací (IFA) se již v mnoha ohledech angažovala v aktivitách na podporu Rojavy, a to v úzké spolupráci právě s DAF. Nyní musíme v důsledku nastalé změny v Turecku rozšířit podporu hmatatelnějším způsobem. Také musíme být ostražití vůči reálné možnosti narůstající represe proti DAF a širšímu anarchistickému hnutí v této oblasti a musíme být schopni rychle reagovat rozhodnými solidárními akcemi. IFA se k tomu zavazuje a vyzývá všechny sprátené organizace, aby se k nám připojily a také poskytly DAF finanční podporu.

Chcete-li podpořit výzvu k solidaritě nebo nabídnout konkrétní pomoc, můžete se obrátit na sekretariát IFA: secretariat@i-f-a.org.

Webová stránka DAF: anarşistfaaliyet.org

KONGRES VE FRANKFURTU

Zpráva o kongresu Internacionály anarchistických federací

ZAČÁTKEM SRPNA PROBĚHL VE FRANKFURTU NAD MOHANEM DESÁTÝ KONGRES INTERNACIONÁLY ANARCHISTICKÝCH FEDERACÍ (IAF-IFA). KONGRES SE KONÁ JEDNOU ZA TŘI ROKY A JE VÝZNAMNOU UDÁLOSTÍ PRO VŠECHNY ČLENSKÉ FEDERACE, ALE I SPOLUPRACUJÍCÍ ANARCHISTICKÉ ORGANIZACE Z CELÉHO SVĚTA. JELIKOŽ SI JIŽ DLOUHOU UVĚDOMUJEME, ŽE GLOBÁLNÍMU ÚTLAKU NELZE ČELIT JINAK NEŽ SKRZE MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCI, NEMOHLI VE FRANKFURTU CHYBĚT DELEGÁTI (ČESKOSLOVENSKÉ) ANARCHISTICKÉ FEDERACE.

Již hezkou řádku let využíváme všech zkušeností a výhod spojených s přímým kontaktem s našimi sesterskými federacemi ze Španělska, Portugalska (Federación Anarquista Iberica), Itálie (federazione Anarchica italiana), Francie, Belgie, francouzsky mluvící části Švýcarska (Federation Anarchiste), Německa, německy mluvící části Švýcarska (Föderation deutschsprachiger Anarchist*innen), Británie, Irsko (Anarchist Federation), Slovinska, Chorvatska (Federacija Anarhističnega Organiziranja), Bulharska (Федерация на анархистите в България), Běloruska (Фэдэрацыя анархістаў Беларусі) a Argentiny (Federación Libertaria Argentina). S radostí jsme ve Frankfurtu do internacionály přijali federace z Mexika (Federación Anarquista de Mexico), Brazílie (Liga Anarquista No Rio De Janeiro) a Chile (Federación Anarquista Local de Valdivia). Návštěvou nás poctili přátelé z Řecka (Αναρχικής Πολιτικής Οργάνωσης), Turecka (Devrimci Anarhist Faaliyet), Kurdistanu (Kurdistan Anarchists Forum), Salvadoru (Agrupación Conciencia Anarquista), Kuby (Taller Libertario Alfredo López), Venezuely (El Libertario), Holandska (Vrije Bond), Nového Zélandu (Aotearoa Workers Solidarity Movement), Ázerbájdžánu (jednotlivců) a z německé Freie ArbeiterInnen-Union. Sešlost vskutku pestrá.

Kongres se konal v části frankfurtské univerzity spravované studenty a v přílehlé družstevní kavárně Koz. Rebelující atmosféru dokreslovaly vřypřítomné graffiti a anarchistické samolepky. Probíraly se nezbytné byrokratické záležitosti, kde přišlo na přetřes vybírání příspěvků, organizování mezikontinentálních setkání a došlo ke schválení nových principů internacionály a nových rozhodovacích procesů. Jinak se program týkal převážně aktuálního světového dění. Nové členské federace a hosté povprávěli o politické situaci v jejich domovině ve stručném historickém kontextu, o významu anarchismu v jednotlivých zemích a současně činnosti svých organizací. Každá z organizací také měla možnost prezentovat své materiály ve vstupní hale, čehož jsme rádi využili.

Hned několik workshopů se týkalo nacionalismu, a tak jsme se mohli něco dozvědět o různých tvářích vzrůstajícího nacionalismu v západní Evropě, Británii, na Balkáně a sami mohli trochu poroferoovat o východní Evropě a vlivu Putina Ruska. Velký prostor dostaly také perspektivy internacionalismu a federalismu, který může být odpovědí na sílící tota-

Frankfurt nad Mohanem

litářské tendence. Uvedli jsme mítink na téma represe a poroferovali o kauzách Fénix a Stropnický včetně tragikomických myšlenkových pochodů státních úředníků, které je provázejí. O represí mluvili i anarchisté a anarchistky z Mexika, kde nepřítelem číslo jedna není stát, ale mafie a únosy a vraždění aktivistů a aktivistek jsou denním chlebem. Na otázku ohledně internetové bezpečnosti delegátka z FAM odpověděla: „V této oblasti moc zběhlí nejsme, nejdůležitější komunikace probíhá naživo.“

Tři diskuse byly věnovány migrační krizi a nutnosti pokračovat v budování solidární sítě zdola. Na kongresu vznikla pracovní skupina, která se bude tématem nadále zabývat. Neméně zajímavý byl publikační workshop, kde delegáti jednotlivých federací mohli sdílet své projekty a nápady. Velkým plánem je zřízení IFA bulletinu, kam budou přispívat všechny federace organizované v internacionále. Samostatný mítink se věnoval událostem v Rojavě, na turecko-syrských hranicích a v kurdských městech v Turecku. Situaci nám přiblížili turečtí a kurdští anarchisté. Další z workshopů se týkal války a lepší koordinace antimilitaristických kampaní. Nemohly chybět ani zkušenosti s bojem proti gentrifikaci z úst britských anarchistů a anarchistek.

Internacionála anarchistických federací bere vážně také boj za genderovou rovnost. Od minulého kongresu probíhá diskuse nad přijetím safer spaces pravidel a i ve Frankfurtu bylo anarchofeminismu věnováno mnoho prostoru. Sobotní večer byl veřejný a samosprávné brány univerzity se mohly otevřít pro frankfurtské domorodce. Připravena byla panelová diskuse s anarchistkami a anarchisty z Turecka, Salvadoru, Mexika a Kuby. Večer nás zase potěšil revoluční anarchistický sbor. Celé čtyři dny nás výborným jídlem krmily kuchyňské kolektivy Le Sabot a VAPCAN. Na závěr kongresu jsme vyjádřili solidaritu s vězňými soudruhy v Ázerbájdžánu. Frankfurt v nás zanechal dobrý dojem. Vedle nekompromisně chladných skleněných věží, kde sídlí největší vyžírky světa v čele s Evropskou centrální bankou, zde najdete desítky house projektů (moderních bytových družstev), squatů, klubů, kupu anarchistické propagace v ulicích a skvělé lidi všech generací.

JEJICH VÁLKY, NAŠE SMRT! PROTI TERORISMU, ZA SVOBODU VŠECH LIDÍ!

INTERNACIONÁLA ANARCHISTICKÝCH FEDERACÍ (IFA) A ORGANIZACE ÚČASTNÍCI SE DESÁTÉHO MEZINÁRODNÍHO KONGRESU IFA VE FRANKFURTU NAD MOHANEM 4.-7. SRPNA 2016 SE STAVÍ PROTI VÁLCE. STAVÍME SE PROTI TERORISMU, JENŽ JE VYUŽÍVÁN STÁTY ZA POMOCI POLICIE A ARMÁDY. STAVÍME SE PROTI NÁSILÍ, POUŽÍVANÉMU NACIONALISTY A NÁBOŽENSKÝMI SKUPINAMI, ČI PROJEVUJÍCÍMU SE IZOLOVANÝMI ČINY RASISTICKÝCH, HOMOFOBNÍCH NEBO FUNDAMENTALISTICKÝCH JEDNOTLIVCŮ.

Jsmo proti vražedným aktivitám vlád, skupin či jedinců.

Média a státy užívají slovo terorismus, aby odsoudily sociální hnutí, my tomuto slovu rozumíme jinak. To, vůči čemu se stavíme my, je užívání násilí a teroru proti civilistům za účelem vyvolat strach a vnutit autoritu. Tento terorismus jde ruku v ruce s posilováním státní bezpečnosti a autoritářské policie.

V mnoha zemích byl vyhlášen výjimečný stav a je posilována moc policie a armády, což slou-

ží zejména k potlačování společenské opozice. Staví se zdi, aby zabránily lidem v pohybu, budují se detenční tábory a vlády, kapitalisté a pašeráci se chápou příležitosti zbohatnout na úkor migrantů.

Terorismus náboženských či nacionalistických skupin a terorismus státu se vzájemně posilují. Například obchod se zbraněmi prováděný regionálními a světovými mocnostmi od doby jejich zapojení do zahraničních válek prudce stoupl. Tato intervenční politika pomáhá terorismus náboženských a nacionalistických skupin zachovat.

Kapitalismus mezitím pokračuje ve své ničivé práci a postižení jsou stále titíž: obyčejní lidé.

Žijeme v době globální teroristické hrozby, všeobecné války a reakční politiky, která směšuje rasu, náboženství a terorismus. Bojujeme proti rozšiřování rasismu. Podporujeme migranty, kteří se domáhají svobody pohybu a svobody usadit se. Jsme solidární s těmi, již se stali terčem na základě své etnicity a víry.

To znamená, že stojíme při všech těch lidech na celém světě, kteří se ve svých životech, skutečích a myšlenkách snaží setřást vliv náboženství.

Náš boj za svobodu je namířen proti státu, kapitalismu a náboženství.

AF

Anarchistická federace, která přímo navazuje na Československou anarchistickou federaci (ČSAF), sdružuje od roku 1995 některé lokální anarchistické skupiny a jednotlivce coby organizační platforma pro vzájemnou komunikaci a koordinaci různorodých aktivit a je součástí Internacionály anarchistických federací.

SPUŠTĚN WEB NAKLADATELSTVÍ AF

Po ostudně dlouhé odlmce, která byla zapříčiněna o mnoho řádů ostudnější razii v rámci policejní akce Fénix zaměřené proti anarchistickému hnutí, můžeme s úlevou oznámit, že jsme v druhé polovině července opět spustili webové stránky Nakladatelství Anarchistické federace.

Máte tedy znovu možnost získat přehled o našich publikačních aktivitách, jejichž cílem je zejména přibližování anarchistické teorie, praxe a historie. Jako anarchistky a anarchisté si jsme vědomi, jak důležitá je pro naši činnost nehierarchická organizace a spojení s širším anarchistickým, resp. antiautoritářským hnutím. To je také důvod, proč je projekt nakladatelství svázán s Anarchistickou federací, která sdružuje anarchistické skupiny a jednotlivce pro snadnější komunikaci a koordinaci různých aktivit, tedy i těch publikačních.

Stránky Nakladatelství AF naleznete na adrese <http://nakladatelstvi.afed.cz>.

U ARABSKÉ POLÉVKY

Každý čtvrtek se scházíme nad novým číslem anarchistické revue *Existence* v pražském infoshopu Salé. Tentokrát měl být existenční večírek na téma „Stop TTIP“, kterému je letní číslo věnováno. Avšak k tomu jsme se vlastně vůbec nedostali.

To ale předbíháme. Na začátku všeho byla porada nad surovinami, která měla vyřešit tu nejzákladnější otázku dne: co uvaříme? Černá a červená čočka si říkaly o nějaký symbolický anarchistický pokrm, nakonec to však vyhrál tip na rudou arabskou polévku. Jestli byla skutečně arabská, těžko říci pro kuchaře a kuchařky neznalé exotických kuchyní, rudá ale byla určitě, což byla především zásluha červené řepy. A k tomu půldruhého bochníku šumavy z ruské večerky, aby bylo internacionalismu učiněno zadost.

Co se týče debaty o *Existenci*, minulost jsme hodili za hlavu a směle jsme vyhlédli do budoucnosti a pokládali si otázky, zda a jak obměnit podobu dalšího ročníku. Debata to byla plodná, doufáme, že se také zúročí formou činů a čtenáři a čtenářky poznají nejen změnu, ale i zlepšení svého čtenářského zážitku. Na řadu přišla i diskuse o tématech příštích čísel: ta by mohla být o policii coby represivní instituci, o práci coby odcizující instituci, o sexismu coby diskriminační praxi nebo o autonomii coby naději na osvobození našich životů. Pro podzimní číslo, které zrovna držíte v ruce, se vyvířovalo téma „anarchistický bulvár“. Takže jsme se na jednu stranu zcela vážně zabývali otázkou marketinku, populismu či humoru v anarchistické propagaci, souvisejícími příklady z minulosti i současnosti či debatami na tato témata v zahraničí. O poznání méně vážně jsme pak vzali do rukou bulvární tiskoviny k tomuto účelu donesené a zkoumali, co té *Existenci* ještě chybí k dokonalosti. Padaly zajímavé, vtipné, blbě i obskurní nápady. No uvidíme do budoucna, jak se tato debata odrazí na našem časopise. Nějaké odlehčení ale rozhodně ještě nikdy neškodilo.

ZÁPISKY ANTIGLOBALISTY

Předešlé číslo anarchistické revue *Existence* se zabývalo tématem Transatlantického obchodního a investičního partnerství (TTIP) - do

hody, která pokračuje ve snaze globálního kapitálu rozšiřovat svou ekonomickou a politickou moc, demontovat standardy environmentální, spotřebitelské a pracovněprávní ochrany a další údajné bariéry volnému obchodu, který se stal svatým zjevením dnešní doby. Doby, již dominuje neoliberalní ideologie. V souvislosti s bojem proti TTIP jsme vzpomenuli také boje, které na přelomu milénia provázely summitu špiček nejbohatších států a globálních finančních institucí. Jejich součástí byly tisícové protesty a množství doprovodných akcí a tvořilo se kolem nich globální hnutí proti neoliberalismu a za celoplanetární spravedlnost, hnutí velmi různorodé a vycházející z mnoha jiných dřívějších bojů - ekologických, odborářských, protikorporátních, za práva původních obyvatel či na ochranu místních zemědělců.

Jedním z bojů se stala v roce 2000 také Praha, kde se koncem září konal summit Mezinárodního měnového fondu a Světové banky, institucí, které se tvářily, že chtějí řešit chudobu ve světě, ale ve skutečnosti byly samy příčinou problému se svými programy strukturálních úprav, které se stávaly nástroji nových forem ekonomického kolonialismu.

Abychom přiblížili tyto události těm, kteří tuto dobu pořádně nepamatují, a osvěžili vzpomínky těm, kteří se na nich na straně protestujících aktivně podíleli, rozhodli jsme se pro vydání této kapesní brožury. V ní Sergej Fomičov, aktivista radikálního ekologického anarchistického hnutí Ochránci duhy, popisuje svou návštěvu Prahy a následně účast na protestech ve švédském Göteborgu, kde se ve dnech 14. až 16. června 2001 konal summit Evropské unie.

Pražské události nám zprostředkovává člověk, který vidí Prahu i dění v ní zvenku, což sice může přinést pár drobných nepřesností, ale spíše překvapí dobrou informovaností o místních poměrech a situaci v té době. Hlavně ale úvodem seznamuje s tím, jak byla globalizace vnímána a jak vznikaly velké alterglobalizační akce. Termín *alterglobalizační* bychom rádi zdůraznili, protože lépe vystihuje podstatu hnutí proti ekonomické globalizaci. V překladu zápisků však ponecháváme trochu zavádějící pojem *antiglobalizační*, který byl tehdy užíván i v hnutí, než došlo k jeho zpřesnění, a v médiích, kde nikdy

k jeho reflexi nedošlo, což mainstreamové komentátory vedlo k trapnému omilání údajných paradoxů v chování antiglobalistů.

Sergej se nesnaží být nijak „objektivní“, popisuje protesty z pohledu zahraničního demonstranta, avšak aniž by měl tendenci nějak je idealizovat. Z Ruska je zvyklý na tvrdé represe, avšak tyto návštěvy Evropy plné policejní zvůle ho utvrzují v tom, že i přes výrazně liberálnější prostředí je na pořadu dne mluvit o „končící evropské demokracii“. Tváří v tvář policejní stříbě ostrými do lidí v Göteborgu mu Evropská unie při summitu potvrdila svou represivní podstatu a to, že demokracie je tu jen pro někoho, kdo určuje nebo slepě následuje status quo, nikoli už pro ty, kdo se mu vzpírají nebo se do něj prostě nehodí. To ale autor ještě nevěděl, že brzy budou napsány nové kapitoly represe v podání „demokratických“ států, jako například krvavé policejní řádění v italském Janově při summitu G8 měsíc po Göteborgu nebo opatření na plošné sledování komunikace obyvatel a různá válečná tažení po 11. září.

52 stran A6. 30 Kč.

PŘIPRAVUJEME

Během tohoto podzimu vyjdou nové dva svazky edice kapesních brožurek. Jeden nese název *Španělská idea svobody* a vznikl u příležitosti 80. výročí začátku Španělské občanské války. Jednotliví překladatelé vybrali čtyři texty různé proveniencí a sestavili tak celek, který zahrnuje popis i analýzu témat a událostí ze Španělské revoluce. Autory textů jsou Stuart Christie, Deirdre Hogan, Vadim Damier a Augustin Souchy.

Druhý svazek představí originální text *Po stopách adamitů*, jehož autorem je Roman Laube. Přechodiskem textu je shrnutí faktů i interpretací oficiálních historiků, ale autor také opustil „akademickou půdu“ a přitím studoven a vydal se do míst, kde si několik stovek dodnes poměrně záhadných kacířů chtělo vytvořit svůj „Ráj“ už teď. Text tak samozřejmě doprovází i obrazová příloha.

BENEFIČNÍ SOUNDS OF ANTI-FENIX

Ve spolupráci AF a Chyba records vyšlo v září benefiční CD s názvem *Sounds of Anti-Fenix*. Hudebně na něj přispěli Scalp, Remek, OiOiPirato, Kolona feat. Eia, Potmě, Gattaca, Morrow a další. Výtvarné a rukodělné práce poskytla AF. Cena cédéčka je 50 korun a víc - podle toho, jak moc se rozhodnete přispět stíhaným „teroristům“ v kauze Fénix.

ABC

Anarchistický černý kříž je celosvětově rozšířená iniciativa, která se v rámci anarchistického a širšího antiautoritářského hnutí stará o pomoc a podporu stíhaným a vězněným aktivistům a aktivistkám. Věnuje se informování o jednotlivých kauzách, shánění právní a finanční pomoci stíhaným a projevům solidarity vězněným.

MY UŽ TI TY ANARCHISTY Z HLAVY VYŽENEME!

PŘINÁŠÍME REPORT NAPSANÝ TĚSNĚ PO SKONČENÍ ODVOLACÍHO SOUDU NAŠEHO KAMARÁDA IGORA ŠEVCOVA. PODLE ROZSUDKU VRCHNÍHO SOUDU V PRAZE IGOR NESMÍ NAVŠTÍVIT SPORTOVIŠTĚ, KULTURNÍ AKCE, MANIFESTACE (DEMONSTRACE, POCHODY) A OSTATNÍ AKCE POŘÁDANÉ ANARCHISTICKÝM HNUTÍM PO DOBU TŘÍ LET. VĚTŠINĚ LIDÍ SE TAKOVÝ ROZSUDEK JEVI JAKO MÍRNĚJŠÍ NEŽ VYHOŠTĚNÍ NA DVA ROKY, ALE NENÍ ČEMU TLESKAT.

MENŠÍ MÍSTNOST NEMÁTE?

Dlouho se hovořilo o tom, jak bude probíhat odvolací soud a najednou je to tady. Už od rána pobíhá po sítích screenshot Ovčáčkova facebookového profilu, kde mluvíci prezidenta Miloše Zemana vypočítává seznam osobností a institucí, které podporují levicový extremismus. Vypsal tam všechny, kdo si dovolili polemizovat o Igorově vině, včetně kateder českých univerzit nebo bývalého kandidáta na prezidenta, filozofa Jana Sokola. Je vidět, že používáním našeho hesla „Všichni jsme teroristé“, kterým se snažíme vzít tak vážný význam tomuto nesmyslnému termínu používanému k zastrahování společnosti, jsme blíže k pravdě, než bychom si sami mysleli.

S blížící se čtrnáctou hodinou přibývalo před soudní síní lidí, a proto přišla žena, která to měla organizačně na starosti, aby nám oznámila, že v místnosti je pouze 25 míst, a proto se bude chodit po jednom za koordinace justiční stráže. Opravdová kapacita lavic byla 16 zadků. Na to se nedá říct nic jiného než: „To si děláte prdel, né?!“ Copak se tak bojíte, že by větší množství lidí vidělo na vlastní oči, jak vypadá česká justice? Nebo by snad přišly ty „sociální vazby“, které tady Igor přece nemá (a několik desítek jich tak muselo čekat za dveřmi)?! Aby si „Igorovy vazby“ zkrátily chvíli, vyrazily za roh, kde je ve vazbě pro změnu další anarchist Martin Ignačák, aby ho hlasitě pozdravily. Tam na ně nečekal nikdo jiný než starý dobrý kapitán Kavka. Nejtajnější ze všech tajnejch.

KRONŠTADT V SOUDNÍ SÍNĚ

Soudní líčení tedy mohlo začít. Policista, který se šklebil, jako kdyby snědl čtyři citróny, napomenul lidi na chodbě, že přes ně není nic slyšet. Už ale zapomněl vyhubovat předsedovi odvolacího soudu, soudci Petru Píšovi, aby přestal šeptat a začal mluvit tak, aby ho slyšet bylo. Celý proces probíhal celkem rychle. Soudce zrekapituloval obžalobu a rozsudek nižší instance. Přečetl Igorův výpověď a citoval soudkyni Bedřichovou, že vyhoštění na dva roky je nejnižší možný trest, a znovu nezapomněl zdůraznit Igorovu anarchistickou příslušnost a snad i členství ve „Společnosti Alerta“. Při odůvodnění odvolání Igorův advokát Kožoušek upozornil hned na několik základních aspektů, ve kterých podle něj městský soud pochybil nebo rozhodl nesprávně.

Zprv uvedl, že soud stále jedná, jako by Igor mohl útočit na ministra obrany, jen soud

„bohužel“ nezískal dost důkazů na to, aby to prokázal. Vcelku odhodlaně poukázal na to, že vyšlo najevo, že obžalovaný neměl žádný vztah s ministrem ani jeho rodinou, dokonce ani nevěděl, kdo ministrem obrany ČR je. Obžaloba neměla žádné přímé ani nepřímé důkazy kromě podivně (bez účasti obhájce) prokázáné shody pachové stopy. Zato Igor měl záznam kamery z koleje, záznam z logů na internetových profilech apod. Kožoušek řekl, že útok mohl klidně být zinscenoovaný nebo ho mohl provést třeba někdo z rodiny. Dále poukázal na to, že obžaloba z podílení se na ničení cizí věci přišla až pět měsíců po samotné akci, na které se sprejovalo. Policie pravděpodobně od začátku věděla, že to natáčel Igor, ale až když se jim začal rozpadat případ terorismu, spojili to s natáčením sprejování.

Dále uvedl, že soud hovoří o tom, že celou akci zinscenoval Lukáš Borl, jako by už za to byl odsouzený a jako by to na celé věci mělo něco měnit. Soud také špatně vyhodnotil výlety, když psal, že Igor jezdí po Evropě, aby zakládal bojůvky. Vysvětlil, že šlo o studijní výlety, na kterých Igor byl s rodiči. V rozsudku se píše, že jednou v Barceloně nastoupil do letadla a tam jeho stopy končí. Na to Igor vtipně reagoval, když řekl, že to zní, jako kdyby se vypařilo celé letadlo i s cestujícími, ale že by se stačilo podívat do jeho pasu, aby se zjistilo, kde a kdy vystoupil a jak dlouho se tam zdržoval. Ale to už by holt nepůsobilo tak konspiračně. Obhájce Kožoušek pak poukázal na to, že použitím rozšířeného hesla „Odpor žije, boj pokračuje“ se těžko dá tvrdit, že obžalovaný je člen Asociace Alerta. Navíc argumentoval, že tetování je těžko důkaz toho, že někdo připravuje ostatní radikály na střety s policií, a chtít po někom, aby se v soudní síni vysvlékal a ukazoval další tetování, je víc než ponižující.

V dalším bodě advokát zdůraznil, že skutek není vůbec trestným činem a těžko může někdo natáčet, zároveň hlídat a ještě navíc vyjadřovat psychickou podporu. Video navíc bylo sestříhané a v době natáčení už Igor nic neskandoval. Jak správně podotkl: „Kdo natáčí, nemůže hlídat.“ Navíc to nebyl Igor, kdo video dal dohro-

mady a zveřejnil. V posledním bodě obhajoba řekla, že soud by neměl být tolik zpolitizován a neměl by používat příslušnost k anarchistickému hnutí jako argument společenské škodlivosti. K samotnému trestu ještě Kožoušek uvedl, že pro Igora není nejnižším možným trestem, ale naopak velice přísným za tak marginální čin. „Dva roky tu žije, naučil se perfektně česky, výborně studuje, postavila se za něj univerzita v Plzni i pražská UK a hodlá tu zůstat a nadále studovat. Jeho matka sem často pracovně jezdí a vzhledem k jeho věku si tu vytvořil mnoho dobrých známých a přátel.“

V případě trestu navrhl podmínku nebo veřejně prospěšné práce. Igor měl tentokrát dva obhájce a jeho druhý advokát, Pavel Čížinský, ještě dodal, že takový trest pro politického aktivistu z Ruské federace je nepřipustný, a dokonce samotný skutek je na hraně trestného činu a za trestný čin se považovat nedá. Dodal, že „pro Igora by bylo vyhoštění konec společenského a studijního života i politického aktivismu“. Igor ještě řekl, že nesouhlasí se soudkyní Bedřichovou, která mu připomenula, že po dvou letech se může vrátit a pokračovat ve studiu. Podle Igora je jasné, že po dvou letech mu už vízum nikdo nedá, studium mu uteče a podotkl, že soudkyně si neuvědomuje, jak je pro zizince těžké se do ČR legálně dostat a začít zde studovat.

Státní zástupkyně se nechala slyšet, že rozsudek nižší instance je v souladu s jejich návrhem a že musíme brát zřetel na to, že Igor je příslušníkem anarchistické scény a trestný čin se navíc odehrál na „nepovolené demonstraci“. Odvolání proto shledala jako nedůvodné. Soudce zamítl předvolání svědkyně, která měla mluvit o osudu politických aktivistů a vyhoštění do Ruska. Jediný předvolaný svědek byl docent Marek Jakoubek, který na otázku, jestli s Igorrem byly někdy problémy, řekl, že Igor je opak násilného studenta. Kožoušek nakonec navrhl naprostě zrušení trestu a zproštění obžaloby. Státní zástupkyně naopak trvala na ponechání rozsudku i trestu. Soudce i přisedící byli převlečení kabáti, bývalí členové KSČ, a tak proces proti anarchistovi trochu připomínal Kronštadt v soudní síni.

SEŠ V ČECHÁCH, TAK SI MOC NEVYSKAKUJ!

Na půl čtvrtou byl nahlášený rozsudek. V místnosti to vypadalo, jako když paní učitelka přestala hrát na klavír a kdo nemá židličku, musí z kola ven. Tady ale bylo bez židličky více lidí než těch, na které se dostalo. A rozsudek? Igor se nesmí tři roky zúčastnit žádné sportovní či kulturní akce nebo manifestace a další akce pořádané anarchistickým hnutím, jako jsou demonstrace, pochody, benefity apod. Co to přesně znamená, ještě nevíme. Ani advokáti si nebyli jisti. Je potřeba počkat na písemné vyjádření a nastudovat paragraf.

Ale v praxi to znamená, že kdykoli tajnej nebo netajnej policajt uvidí Igora na akci, kterou zhodnotí jako jednu ze zakázaných, Igor se dopustí maření úředního výkonu a může jít sedět na tři roky. Navíc zřejmě dostane prokurátora, u kterého se bude muset hlásit ve dny velkých akcí, mobilizací a demonstrací. Soudce řekl, že ničení cizího majetku přesahuje svobodu projevu, Igor je stále stoupenec anarchistického hnutí (ten největší zločin a to jediné, co může spojit údajný útok s natáčením sprejství) a navíc to byla nenahlášená manifestace. Co tam má teda co natáčet, holomek jeden.

Jak „správně“ soudce poznamenal, přijel z cizí země a ještě se tady dopouští trestných činů. Na to má ale stát nástroje! „Hodnotili jsme okolnosti obžalovaného, řádně studuje vysokou školu a je velice dobrý student, což je podstatná okolnost. Pokud by byl vyhoštěn, představovalo by to velký zásah do jeho života a vznikla by velká otázka, jestli by ve studiu mohl pokračovat.“ Tím obhájil soudce Petr Piša změnu trestu. Nezměnil rozsudek, pouze trest. Jinými slovy řekl, že chápe Igorovy vazby na ČR, ale: dobře studuj, pracuj, konzumuj a sekej latinu, jinak uvidíš! Prostě onu spoustu vazeb Igor nemůže nadále mít, protože by ho nějaký špicl mohl vidět a říct, že hraní fotbalu nebo procházka s kamarádem je jedna z mnoha aktivit, na které se nesmí podílet.

NENÍ DŮVOD SE RADOVAT

Rozsudek je rozhodně příjemnější než vyhoštění, ale je to stále vězení. Nemožnost podílet se na politicko-sociálních aktivitách, organizovat se, hrozba trestu číhající za každým rohem, to je pro každého člověka, který se nemíjí spokojit s vsudypřítomnou hierarchií, naprostou degradací. Trest, který doslova uždibne štipec a drží odsouzeného pod totální sebekontrolou. Navíc ve světě, který stále více připomíná vězení. Tresty jako tento nebo domácí vězení napomáhají vytvářet dojem, že je všechno tak nějak v pořádku a více lidí takové vězení akceptuje nebo dokonce takový rozsudek vidí jako úspěch, se kterým by se měl odsouzený smířit.

Rozšíření vězení za zdi věznic ale akorát pomáhá tyhle zdi přetřít na barvu, která je pro okolí neviditelná nebo přijatelná. To, co v diktatuře lidí vidí jako nepřijatelnou represii a obecně se proti ní staví s odporem, to v demokracii vnímáme jako něco pokrokového a považujeme to za spravedlivé. Tato neviditelná penetrace sebefizolování, vsudypřítomné kontroly a neviditelných vězení do našich životů vytváří tolik úspěšný a lidmi přijímaný systém. Uvidíme, jestli se Igor bude snažit s rozsudkem něco dělat, přijme ho nebo se na něj prostě vykašle, bude následovat své srdce a uvidí, co bude dál. Těžko říct, každopádně má naši plnou podporu a solidaritu.

Pokud Igora chcete podpořit, negratulujte mu k „úspěchu“ a spíš se ho zeptejte, jak mu můžete pomoci tuto nelehkou situaci zvládnout.

Převzato z *antifenix.noblogs.org*

POVÍDKA ZE SOUDU

DNE 2. 8. 2016 ZAČAL SOUDNÍ PROCES V KAUZE FÉNIX. PŘEDSEDKYNĚ SOUDNÍHO SENÁTU HANA HRNČIŘOVÁ SE PO CELOU DOBU CHOVALA JAKO NERVÓZNÍ UČITELKA TĚSNĚ PŘED PRÁZDNINGAMI. MY JSME SE CÍTLI JAKO ŽÁCI 5. A.

DEN PRVNÍ

Vybrali nám třídu, o kterou je jinak velký zájem, takže se tam vešel učitelský sbor (tříčlenný soudní senát a státní zástupce Pazourek), členové Sdružení rodičů a přátel školy (obhájci) i celá naše 5. A. Vyloučeno bylo jedno nemluvně. V 5. A se používá nová výuková teroristická metoda (Fénix), takže na výuku se přišli podívat i novináři.

Nejzlobivější žáci seděli jako vždycky v první lavici. Hrnčířová udělala docházku. Řekla, že zlobiví žáci byli přítomni osobně a poškolák Ignačák byl „řádně předveden“ (přivedla ho těžce vyzbrojená vězeňská eskorta se psem).

Potom řekla Pazourkovi, aby zahájil výuku. Učební látka byla na téma obžaloba, a když mluvil o napojení žáků z první lavice na mezinárodní alianci (CCF/IRF), třída se chechtala. „Jestli nebudete v klidu, tak pudete ven“, napomenula nás Hrnčířová. Pazourek předčítal o popálení policistů, řekl i slovo „pyj“. A taky řekl slovo „molotov“. Pak začala Hrnčířová vyvolávat. K tabuli šla první Pavlovská. Řekla, že se vyjádří, ale na nic nebudou odpovídat. Vyprávěla hodně o Petrovi a Robertovi, kterým se v této výukové metodě říká policejní provokatéři. Ten brejlatej učitel se jí zeptal, jestli je Petr sova, nebo agent. Odpověděla na jedničku.

Vyvolávání pokračovalo a Hrnčířová se každého ptala, jestli ten papír, co mají v ruce, budou číst (číst z papíru smí totiž u nás jenom učitelé). K tabuli šla Zezulová, která si zapomněla žakovskou. Nedává často pozor. Věděla akorát, že spolužáci hrajou hru.

Pak šla k tabuli Ščambová. Nejvíce mluvila o pejskovi. Toho ale Hrnčířová nezařadila mezi žáky, i když ví něco o slouči v lahvích, co se zakopávaly. Vyvolaná řekla, že kdyby jí tenkrát na výletě s lahvemi někdo ze spolužáků řekl, že má hlídat, hlídala by pejska. Pak zvonilo na malou přestávku a Hrnčířová nás pustila na chodbu.

★ ★ ★

Po přestávce šel k tabuli Ignačák. Zkoušeli ho z toho samého jako Zezulovou. „Hráli jsme hru, abych je nacytal při porušení zákona a provokaci trestné činnosti“, povídal. Hrnčířová chtěla přečíst nějaké jméno, ale nešlo to.

K tabuli šel Sova. Hovořil zešíroka. O agentech nebo o tom, jak policejní provokatéři chtěli bránit práva zvířat a jedli v motorestu svičkovou uvařenou z mrtvých zvířat. V jeho referátu taky zaznělo, že provokatéři chtěli označeným náckům lámat nohy. „To je asi styl policistů, ale ne náš. Pardon.“ Pak říkal, že policie tvrdí, že je tu Sít' revolučních buněk, „a ví o ní prd“ (není divu, že musí sedět v první lavici, když takhle mluví při zkoušení). Referát zakončil vysvětlením, že anarchistické hnutí se chrání před takovými živly, jako je policie. Pak byla velká přestávka.

★ ★ ★

Po přestávce byl samej výklad. Hrnčířová se naštvla, protože četla z blběho papíru a někdo ze SRPŠ ji na to upozornil. Začala pak trochu třískat třídnici do katedry. Výklad jsme měli na téma posudků znalců (soudních), co píšou učební osnovy pro předměty balistika (munice, výbušniny, pyrotechnika), zdravotnic-

tví - psychiatrie a psychologie, kybernetika. K tabuli šel několikrát Sova.

★ ★ ★

Ještě že jsme dneska nepsali diktáty, protože Hrnčířová občas nemůže přečíst těžká slova. Moc jí nešel insurepcionismus, environmentální, voice of anarchopacifism, administrativní, ostrakizace ani subverze.

★ ★ ★

Na poškoláka Ignačáka si snad zasedli, jediný nesměl při vyučování pít. A to pijeme všichni jenom vodu. Když skončila škola a šli jsme ze třídy, na chodbě stál policejní pes. Jak uviděl Pazourka, vztekla se rozštěkal. Pazourek řekl: „Asi tu nejsem oblíben.“ Jeden od nás z 5. A na něj zavolal: „I ten pes pozná, že žaloba stojí na chatrných nohách.“

DEN DRUHÝ

Dneska se ve třídě trochu řešilo oblečení. Samopalník trval na tom, že si přítomné žákyně v poslední lavici musí sundat čepice, a o zprostředkování požádal školníka (justiční stráž). I na nástěnce v soudní budově se ale píše, že si žákyně mohou pokrývky hlavy ponechat, takže si ji ponechaly. Na jeho nové naléhání zařídila sundání čepic Hrnčířová.

★ ★ ★

Výklad nové látky se ve středu týkal povstaleckého anarchismu a páté kolony. Obrázek k páté koloně bychom našli např. na lýtku žáka Sovy. Na obrázku padá klíč mezi ozubená kola, čímž by logicky došlo k jeho zaseknutí. Někdy se místo klíče používá mrkev. K tabuli šel Sova. Klíč a mrkev doplnil o knihu a vidličku. Hrnčířová četla sloh Aliasové, která si stěžovala na spolubydličího, který se moc nemyl. Třída se smála. Hrnčířová nás jako vždycky napomenula, jen neřekla jako normálně, že pudeme za dveře, ale že nechá vyklidit síň.

★ ★ ★

Z následující audioexpertízy jsme si nic nezapamatovali a k tabuli nikdo nešel.

Hrnčířová řekla, co bude příště, až přijede z lázni: zkoušení agentů VO-0049, VO-0101, VO-0105, č. 312 Alexandra Maška (ne, toho vlastně ne), frontální výklady externích vyučujících (soudních znalců) z oboru dopravy a soudního lékařství, zkoušení svědků, pouštění ceděčka (bude muzika). K tabuli šel Sova. Navrhl, aby přišla i komisařka Palfyová a vrchní inspektor Kořínek. Pak šel k tabuli ještě Ignačák, že by rád, aby se pouštělo víc nahrávek, hlavně ty z léta. Pazourek opáčil, že tento domácí úkol ÚOOZ asi nesplní. Pak zazvonilo na velkou přestávku.

★ ★ ★

Poslední hodinu před prázdninami se řešila poškola (žádost obžalovaného o propuštění z vazby). Začal Pazourek, pak byl vyvolán notorický poškolák Ignačák, potom pěkně promluvil člen SRPŠ (jeho obhájce). Třída tleskala. Pak jsme museli všichni ze třídy a zůstala tam jen Hrnčířová a ještě dva. Když nás zase pustili do třídy, Hrnčířová a ty dva potvrdili poškolku (zamítlí žádost o propuštění z vazby). Zdůvodnila to tím, že se soudní senát řídil stanoviskem Vrchního soudu a záruky mu nestačí. Třída zahučela, Hrnčířová zařvala: „Ticho!“

I když zazvonilo, nechtělo se nám ze třídy, protože jsme tam museli nechat poškoláka s kulometčikama. Zdržovali jsme, dokud nás Hrnčířová nevyhнала na chodbu. Když ho eskorta odvážela autem, aspoň jsme na něj volali.

Prázdniny budou až do třetího října do 9.30. Budeme už v nové učebně, říkaj tomu jednací síň a najdete ji ve třetím patře č. 301.

A3

je projekt nástěnných novin, které každý měsíc vydává Anarchistická federace a vylepují ho její členové a členky. Přidat se však může každý, kdo má zájem a rád by širil A3 ve svém okolí. Každé nové číslo je ihned k dispozici ke stažení v tiskové podobě na webu federace nebo si o něj můžete napsat na kontaktní e-mail.

A3 – červenec 2016

NEMÍT V LÁSCE POLICII JE NORMÁLNÍ

Podobně jako černí i bílí obyvatelé dělnických čtvrtí v USA, ani my anarchisté v lásce nemáme. To je pochopitelné. Lžou, zabavují nám věci, mlátí nás, vězní nás a dělají z nás teroristy. Důvodů proč nenávidět policii je však mnohem víc.

Pokud jste černoch nebo latino a k tomu ještě rezident dělnické čtvrti, máte v Americe zaručenou šanci, že vás zastaví policejní hlídka. Zpátečnický smýšlející člověk na to ihned argumentuje, že se jedná o oprávněnou prevenci, jelikož ve vězení se nachází procentuálně víc černochů a latinos než ve společnosti, mají tedy větší sklony ke kriminalitě. Takový argument je k smích. Pokud bychom stejnou logikou nahlíželi na procentuální složení rekrutů ve Vietnamu, museli bychom říci, že černošů a latinos mají větší národní citění než bílí Američané. My však víme, že americká armáda soustředila svůj nábor do Vietnamu na chudé dělnické čtvrti, kde je jednoduše větší procentuální zastoupení nebiých Američanů. A podobně to platí pro policii. Policie neuplatňuje zákon, ale vybírá si, který zákon uplatnit a na koho. 80 % lidí v New Yorku zastavených policií jsou černošů nebo latinos, kteří tvoří 25 % a 28 % populace metropole. A vězeňský systém v USA velmi úspěšně eliminuje počet nezaměstnaných. 2,2 milionu Američanů se nalézá v národních basách, další 4,5 milionu jsou v podmínce, což celkem obnáší 6,7 milionu lidí, tedy každého třicátého pátého dospělého.

Kdejaký policajt je normální člověk, který potřebuje prostředky k obživě jako každý jiný. Jakmile ale oblékne uniformu, veskeré otázky a lidství musí jít stranou a je třeba plnit rozkazy. To je jejich strohý popis práce. Jistě, částí policejní práce je ochrana občanů a jejich majetku a dělá se kolem toho řádný humbuk, díky němuž se mnozí lidé víc bojí případných zlodějů, násilníků nebo třeba uprchlíků než ozbrojené složky, která v první řadě hájí zájmy vládnoucích elit. Tato situace privilegiovaným náramně vyhovuje: čím víc se plebs bojí sám sebe, tím méně má námitek proti vlastnímu podmanění, tím více žádá posílení policie. Jenže policii se nikdy nepodaří eliminovat pouliční kriminalitu nebo domácí násilí. Její úlohou je udržovat status quo, držet monopol na násilí a pomocí něho kontrolovat společnost.

Když začaly státy v 18. a 19. století ustanovovat první profesionální policejní síly, jak je známe dnes, důvodem nebyl boj s kriminalitou, ale podřízení společnosti centrální, státní autoritě. V té době hnala průmyslová revoluce venkovany do měst a za velmi chaotických podmínek se rozrůstala městská chátka stejně rychle jako bohatství průmyslníků. Takovou situaci prostě nebylo možné bez násilí udržet. Proti vzpurným davům nejprve zasahovala armáda, a ostrými. To však vedlo pouze k výrobě mučedníků a ještě větším bouřím. Bylo potřeba ustanovit novou bezpečnostní složku, která zvládne dav pokud možno nesmrtnými metodami.

Násilné zločiny bývají opředeny senzačními příběhy. Příběhů o sympatických lumpech ubývá. V České republice stáčí skrze kulturní fond opěvuje i četníky prvorepublikové, císařské, a dokonce i protektorátní. Věřte, že to žádní sympatáci nebyli a setkání s nimi smrdělo velkými problémy. Čechoslováci mají holt krátkou paměť. Povahu prvních amerických policejních sil se tak dobře zastřít nepodařilo. Jedna z prvních profesionálních jednotek se rekrutovala v Charlestonu v Jižní Karolíně z otrokářských hlídek. Jejich hlavní náplní bylo nahánět zběhlé otroky a potlačovat jejich vzpoury.

Úloha policie se postupem času rozšířila, jelikož státní pokladny začaly být závislé na akumulaci kapitálu, a lidové prohřešky proti soukromému vlastnictví tak představují pro mocenské struktury jednu z největších hrozeb. Na tohle už policie nestačí a část její práce se přesouvá do mafianských struktur bezpečnostních agentur. „Černých šerifů“ je v USA víc než milion a převyšují počet policajtů, kteří se tak mohou šetřit na svůj původní úděl, kontrolu vzpurných davů.

Ne náhodou se protipolicejní bouře v Americe objevují v době, kdy na místní obyvatele začínají tvrdě dopadat důsledky finanční krize a následné neoliberální léčby. Policie v první linii chrání nespravedlivou dělbou

Nemít v lásce policii je normální

Podobně jako černí i bílí obyvatelé dělnických čtvrtí v USA, ani my anarchisté v lásce nemáme. To je pochopitelné. Lžou, zabavují nám věci, mlátí nás, vězní nás a dělají z nás teroristy. Důvodů proč nenávidět policii je však mnohem víc.

produkcce a sklízí patřičný hněv pracujících, nezaměstnaných, studentů, penzistů, zadlužených absolutně, černých i bílých. A tak NSA pilně pokračuje v práci a každý den zachytí a do své databáze zařadí téměř dvě miliardy e-mailů a telefonních hovorů, což se netýká jen Američanů - její chapadla sahají daleko za hranice USA. Čím nespravedlivější je distribuce zdrojů a moci, tím víc síly je potřeba na její udržení.

Máme rádi spravedlnost a svobodu, a proto nemáme rádi policii. Máme rádi spravedlnost a svobodu, a proto policie, coby oddaný strážce kapitalistického „pořádku“, nemá ráda nás.

A3 – srpen 2016

PREZIDENT LYNČ

Ostrý letní ráz může způsobit úžeh a dočasně zatemnit mysl. A na pražských Hradčanech se slunce opíralo do hradních střeš ostrožest. Člověk by si řekl, že právě nevybíravé sluneční paprsky jsou příčinou toho, že hradní pánovi začalo strašit ve věži. Slunce je v tom však nevinné. Symptomy duševní slabosti můžeme totiž pozorovat dlouhodobě a stav pacienta se nezlepšuje.

Proč nevyužít toho, že stát funguje jako soukromá pojišťovna pro odchovanec prognostického ústavu, kteří si mezi sebou rozdělili moc a samolibými úšklebkou to dávají všem najevo. A tak Hrad dostane sto milionů na bezpečnostní opatření, protože prezident Zeman se domnívá, že je možným cílem teroristických útoků. Jak jinak si dodat na vlastní důležitosti a ještě to nechat zaplatit ty pitomce, co pro něj (nebo proti němu) hodili listek do urny, nebo ty, co nikam nic neholdili a raději šli na jedno točené, aby pak u stolu zopakovali staré moudro, jak u koryta akorát vystřídá nažraný prase hladová svině.

Můžeme teď hádat, jak velký kanón si vlastně za ten obnos může opatřit. Evidentně nic, co se dá nosit v kapse či kabelce, to asi nebude. Menší střelné zbraně doporučí spíše fadovým občanům. Na mysl měl nejspíš hlavně ty, kteří v minulosti při xenofobních demonstracích škřipali zuby při pohledu na antifasisty a volání „At žije Zeman“ prokládali rykem: „Pust'te nás na ně!“

„Prezident se také vyslovil pro to, že by se občané měli kvůli terorismu vyzbrojovat,“ uvedla poslední červencový den Česká tisková kancelář. Po exhibici, při níž si prezident zanotoval, i když ty noty kroutil jak paragrafy, s rasistou Konvičkou na pódiu hymnu, se tak teď pro změnu postavil do jedné řady s rasistou Matějkou z SSO, který se také svého času dal slyšet, že bude-li v ulicích více střelných zbraní, bude tam bezpečněji. Poslední dobou je trendy vydávat domy za pojmy a ignorovat experty z konkrétních oborů. Stejně jako odborné studie vyvrací blábol o tom, že migrace je „řízená invaze“, jiné zas dokazují, že společnost plná zbraní je mnohem nebezpečnější a navíc se v ní projevuje nechtěný efekt tzv. závodu ke dnu. Jenže takovými studiemi si demagogové a populisté utírají zadky a věří, že stokrát opakovaná lež se stane pravdou. Naneštěstí s takovou politikou slaví u mnohých úspěch. Věř v pitomost a víra tvá ti dá dočasný pocit uspokojení.

Může ale jít taky o prezidentovu vstřícnost vůči zbrojařské lobby. Není to tak dávno, co se poklonil zbrojovce Sellier & Bellot za to, jak rychle jí rostou tržby a zisky za export munice do mnoha zemí světa. A co teprve, kdyby pomohl zvýšit i prodej tuzemskými! Původně si k tomu vybral armádu, ale asi to nebylo dost. Na okraj poznamenejme, že zbraně a munice české výroby se ve velké míře objevují v rukou diktátorů a v problémových oblastech. Prachy sem, ale důsledky, které tenhle krvavý kšeft způsobí, ať zůstanou za ostatním drátem na hranicích Evropy nebo utopené ve Středozemním moři.

V Ústavě ČR, čl. 54, odst. 3 se praví: „Prezident republiky není z výkonné své funkce odpovědný.“ (Mimochoodem v Trestním zákoníku se to označuje jako „nepřičetnost.“) Odhlédneme-li od toho, že se prezident skutečně do puntíku podle tohoto odstavce chová, je zřejmé, že co neprošlo jeho spolupřevákovy Konvičkovi, je u prezidenta trestně nepostizitelné. Pokud tedy nabádá majitele střelných zbraní, aby je doma neoprašovali jako suvenýr, ale používali je, staví se do pozice soudce Lynche. Za chvíli totiž může taky říct, že to on stanoví, kdy bylo nutné

Prezident Lynč

Ostrý letní ráz může způsobit úžeh a dočasně zatemnit mysl. A na pražských Hradčanech se slunce opíralo do hradních střeš ostrožest. Člověk by si řekl, že právě nevybíravé sluneční paprsky jsou příčinou toho, že hradní pánovi začalo strašit ve věži. Slunce je v tom však nevinné. Symptomy duševní slabosti můžeme totiž pozorovat dlouhodobě a stav pacienta se nezlepšuje.

tyto zbraně použít. A není ani vyloučené, že přestane mluvit o zbrojních průkazech. Populisticky se ohání nebezpečím terorismu, aby ospravedlnil svou prothumánní štvavou politiku, a tak se brzy můžeme dočkat i toho, že bude beztržně podněcovat třeba k preventivnímu lynčování. Vysloužilice pro nový Ku-klux-klan posbírání na pódiích snadno.

Člověk nevyhází z úžasu a nevěřícími slovy „To se snad úplně posral“ komentuje s pohledem k Hradu každý nový blábol jeho šéfa, popřípadě jeho věrných hradních poskoků. Někdy přichází na mysl, jestli tam z dlouhé chvíle nehrajou hru o větší pitominu. Standarta „Pravda vítězí“ tak nad Hradem působí velmi nepatřičně a opravdu by se tam lépe vyjímaly ony červené trenky, s každým blábolem by a víc podělané.

A3 – září 2016

NA VĚČNOU HANBU ČECHŮ

Jak se taky pozná bezpáteří podlézavost politiků voličské přízni? Že nemají odvahu nazývat věci pravými jmény a při přemalování skutečnosti na růžovo jsou schopni bezostyšně lhat a manipulovat s fakty. Důležité je voliče udržovat v blažené nevědomosti a pocitu, že oni, politici, jsou ti nejlepší představitelé toho nejlepšího národa.

A tak máme zase jednoho popírače s vysokou funkcí existující díky zdejšímu plátcům dani. Zatím nejslavnější byl starý Klaus, který si objednal a v roce 1999 nechal vydat obscurní odborné dobrozdání na téma tábor Lety. V něm se objevily tak závažné argumenty, vyvracející fakt, že šlo o koncentrák, jako například konstatování, že asi čtvrtině vězňů se podařilo uprchnout nebo byli propuštěni. A „to se v koncentračních táborech nikdy nedělo“. Neboli Čechy spravovaný koncentrák zdaleka nedosahoval takových genocidních kvalit jako ty německé, takže si daný přívržek prostě nezaslouží. (Zpětně vítáme, že rozhodně pro terminologii tu bylo dnes tak populární kvantitativní měřítko.) Klaus tehdy už jen zascvěně dodal, že tam stejně nejméně lidí umřelo na tyfovou epidemii, protože se nemylí, a ne na to, na co se tradičně v koncentráku umírá.

No a nejčerstvějším popíračem romského holocaustu je pro změnu jiný šarmantní elegant (s čerstvou slušivou bradkou) - Babiš. Dějinný výklad

Na věčnou hanbu Čechů... (Text on the magazine cover, partially obscured by the article text)

RECENZE

Přehled tiskovinných vydaných (nejen) v rámci antiautoritářského hnutí od uzávěrky předešlého čísla Existence: publikace anarchistických nakladatelství, regionální zpravodaje, informační listy autonomních center, časopisy, ziny, knihy, brožury...

A2: ŠPANĚLSKÁ OBČANSKÁ VÁLKA

Na začátek bych chtěl představit, že jsem pravidelným čtenářem kulturního čtrnáctideníku A2. Má pro mě tu zvláštnost, že jsem se ho naučil číst od konce, asi proto, že to nejzajímavější pro mě je zpravidla právě tam. Navíc jsem u prvního červeného čísla (14/2016) s potěšením uvítal, že hlavním tématem připomnělo 80. výročí začátku španělské občanské války.

Pro anarchisty byla vždy tato krátká epizoda v dějinách velmi důležitá, protože šlo o jeden z nejrozsáhlejších anarchistických pokusů o realizaci myšlenek svobody a samosprávy. Pokus, který byl nakonec, stejně jako kdekoliv jinde, zvenčí násilím potlačen a utopen v krvi. Jakkoliv byla španělská sociální revoluce vždy velkým tématem našeho hnutí, u příležitosti letošního výročí jsem zaznamenal jedinou vzpomínku, a to formou zveřejnění tematického přehledu v letním čísle anarchistické revue Existence.

A2 se věnuje španělské občanské válce především optikou literární, a jak zdůrazňuje již v editoriale, básník Pablo Neruda prohlásil, že „v intelektuálních dějinách neexistovalo pro básníky nic tak plodného jako španělská válka“. Tentokrát tedy udělám výjimku a vezmu to od začátku, tedy od rozhovoru o literární módě občanské války se španělským literárním historikem a kritikem, který působí v literárně-estetické sekci Nadace pro marxistická badání, Davidem Becerrou Mayorem. Podle něj naprostá většina současných knih využívá válku spíše jako kulisu, čímž konflikt depolitizuje a ztěžuje pochopení politického a sociálního pozadí, které ho rozpoutalo. Podobný pohled lze mít i na knihu Markéty Pilátové Hrdina od Madridu, kde zůstávají boje o výklad minulosti stranou a jde zejména o to, jak se formují vzpomínky jednoho českého interbrigadisty. Esej Michala Špiny vzpomíná na literáty, ať španělské či zahraniční, jejichž osud protkla španělská občanská válka,

pronesl příhodně při zahájení nového školního roku. Babiš má indiánské jméno „Lhář a zloděj“, které dostal od kolegy politika Kalouska (který má zas od Babiše indiánské jméno Ten, který „nakradl ty miliardy“). No a Lhář a zloděj mluví, jak mu zobák narost, takže to bylo trochu srozumitelnější než někdejší Klausovy intelektuálně zabarvené narážky. Řekl prostě, že „to, co píšete v novinách, ti blbečci, že tábor v Letech byl koncentrák, to je lež, byl to pracovní tábor. Kdo nepracoval, šup a byl tam.“

Škoda, že čas tak letí. Pozná se to třeba na tom, že Lhář a zloděj za to nesklidil úplně všeobecný aplaus ani ticho po pěšině, jak by tomu bylo v devadesátkách. Hned jak rozumbradovi došlo, že ne všichni potenciální voliči dobrého hospodáře jsou bílí vlastenci ze severu Čech, co přes strom nevidí les, vysvětlil, že nemá problém se omluvit. A že ty fundované vědomosti nabyly, když mu je vyprávěl jeho „známý, majitel jedné české firmy“. Asi nějaký zapálený historiograf z řad drobné či větší buržoazie. Snad by stálo za to i jemu vydat brožurku o tom, jak to s Lety vlastně bylo. Nebo ne? Pryč jsou časy Klausových vědeckých vysvětlení o nutnosti dodržovat hygienu, chceme-li přežít rasistický lág? Šestadvacet let od vybojování buržoazní svobody slova už je téměř všeobecně známo, co byly Lety zač. Vždyť i premiér Sobotka Babišovi doporučil, aby se zastýděl. (To je poměrně vtipná rada, když uvážíme, že kdo se u nás zastýdí za vlastní blábolení, lži nebo zlodějiny, ten se v politice věru neuplatní. Zloděj a lhář je navíc pověstný tím, že sám sobě protřečiči během jediného relativně souvislého přívalu lingvisticky zajímavé kroucených vět.)

V čem je tedy problém? V neustálé oživovaném antiganicismu, v nepolevujícím rasismu nemála bílých Čechů, v laciném předvolebním populismu a v anachronicky zvyaném étosu práce. Kdo nepracuje, ať nejlí. A to v době, kdy i pravičácké plátky píšou o tom, že v zemi neomezených možností (USA) zaměstnavatelé s naprostou samozřejmostí protizákonně nevyplácejí zaměstnancům mzdy. Pracovat dneska vůbec neznamená, že budou ti plahočiči se chudáci mít dost peněz aspoň na základní výdaje. Takže jde evidentně o to, aby hlavně neměli čas přemýšlet o tom, kdo jejich situaci doopravdy zavinil. Proto mají pracovat a jen tak budou bráni za slušné. A budou pořád dokola žvanit a poslouchat o těch líných málo bílých... Přitom kdyby se ohledli jen trochu zpátky, zjistili by, jak pochybné jsou dva základní pohádkové pilíře dnešního režimu o tom, jak poctivou práci k bohatství se dojde, a o tom, jak se potřeby lidí prosazují skrze volené zástupce.

Historik Jan Tesař napsal: „Tváří in plynové komoře, gilotině či smrti vyčerpáním a epidemii v Letech si sice všichni byli rovni, ale někteří byli méně rovni. Tento historický skandál na věčnou hanbu Čechů má dnes důstojné pokračování v tom, že takto vůbec není počítován.“ A má pokračování i v blábolení mocichtvých českých politiků. Jste hrdí na to, že jste Češi? Dobře vám tak.

a přibližuje postoje literárního světa k ní. Ty se z naprosté většiny klonily na stranu republiky. Nešťastný výsledek války znamenal i konec španělské avantgardní bohémy. Rubrika Poezie přináší ukázky z tvorby tří španělských básníků: Rafaela Albertiho, Antonia Machada a Manuela Altolaguirreho, kteří byli po porážce republiky nuceni odejít do exilu, doplněné dvěma grafikami Heliose Gómeze.

Dobovou roli anarchistů přináší text Ani boha, ani pána od Zdeňka Rouse a Ondřeje Slačalka, který ve stručnosti přibližuje podmínky, díky nimž v tehdejší španělské společnosti anarchistické myšlenky tak významně zakorenily. Článek ale jako by rezignoval na srozumitelné přiblížení anarchistické aktivity během sociální revoluce, stejně jako na kontroverze a kompromisy s tím spojené. Dva odstavec tomu věnované totiž neumožňují nic jiného než povrchní letem světem. A to je velká škoda, protože svět byl seznámen s konfliktem zejména v dílech literátů, kteří se v rámci interbrigád mezi anarchisty příliš nedostali, aby mohli konfrontovat protianarchistickou propagandu vedenou komunisty. Právě interbrigádám se věnuje text Jiřího Nedvěda, který lze považovat za dobrý úvod k tématu internacionálního antifašistického boje. Asi nejzdařilejším literárním příspěvkem k pochopení toho, co se ve Španělsku tehdy dělo, zůstane Orwellův Hold Katalánsku. Zřejmě z toho důvodu je tomuto autorovi v A2 věnována jedna strana, a to konkrétně II. a III. sbírce jeho esejů, které vycházejí v nakladatelství Argo. Zajímavým příspěvkem k tématu je také popis diskuse o španělské občanské válce mezi současnými, zejména anglosaskými, historiky. Lze z něj vyčíst, že ať už levicoví či konzervativní autoři, jedni jako druzí přistupují k předmětu svého zkoumání z perspektivy buržoazní demokracie, která je anarchistům naprosto cizí.

Antifašismu se v A2 mimo hlavní téma dále věnuje úvodní komentář, jenž se zamýšlí nad nebezpečím postfašismu, který nemusí být nutně nijak svázan s masovým hnutím, nebo na pozadí reportáže z červnové antifašistické demonstrace v Bratislavě komentář k fašistickým tendencím na Slovensku. V čísle najdeme samozřejmě jako vždy i zajímavé texty komentující dění v kultuře.

32 stran A3, 39 Kč. (-/-)

PUNK ZA CARA PUTINA

Posměšná hláška „punk is dead“ už dneska nikoho nepobouří. Skomírající pochodeň podvratného náboje rebelské vlny staré 40 let nese ještě část jejich následovníků, avšak velká část pankáčů už prostě jen konzumuje subkulturu, která je k máni na volném trhu, a najdou se i tací, kteří posměšnému rčení dodávají na aktuálnosti příklonem ke xenofobním plkům svých fotrů.

Jsou ale místa, kde být pankáčem, který (řečeno s klasikem) neví, co chce, ale ví, jak toho dosáhnout, není procházka růžovým sadem či spíše dobře osponzorovaným festivalem. Takovým místem je bezesporu současné Rusko, kterému pevnou rukou vládne milostivý i trestající car Putin. Pokud chcete získat určitou představu, jak se vede tammim punkovým rebelům, kteří do toho jdou naplno, doporučuji vám k přečtení dva knižní tituly, které u nás letos vyšly.

První vyšel s podtitulem „Zápisky z trestanecké kolonie“ a nese název *Jak udělat revoluci*. Jeho autorku asi není nutno dlouze představovat. Jde o Naděždu Tolokonnikovovou, členku punkové kapely Pussy Riot (ano, to jsou ty „kundy“, co o nich Zeman tak rozšafně hovořil).

Nejde o žádné souvislé vyprávění. Skoro každá stránka je zároveň kapitolou a skoro každá kapitola je o něčem jiném. Z nadhledu však tento vzdálený chaos tvoří poměrně souvislý celek, seznamující s autorčinými postoji a vyprávějící příběh mladé rebelky, která se od roku 2007 přes účast na přímých akcích umělecké skupiny Vojna a hrání v punkové kapele dostala na dva roky do trestanecké kolonie, ale také na titulní stránky světových médií, protože se jí podařilo vyprovokovat samotnou hlavu státu, bez jejíhož vědomí se v novocarské Rusi nehne stěblo.

Zapomeňte na filozofické traktáty, je to právě punková přímocharost, která odkrývá cudně zahalená místa státního a ekonomického útlaku, stejně jako vztahy mezi lidmi, kteří jsou nuceni sloužit režimu v trestaneckých koloniích. A stejně přímocharé a odzbrojující jsou i rady a výzvy, které autorka čtenářům předkládá, když mluví o kultuře vzpoury. „Je to umění klást nepohodlné otázky, zpochybňovat a měnit.“

Záměrně vkládáme recenzi na tuto knihu do tohoto čísla *Existence*, jelikož jednou z Naděiných předností je i schopnost dělat si legraci sama ze sebe, nejen se vysmát sebestředným politikům, šilným klerikálům, tupým fízlům, sadistickým bachařům, předposlaným úředníkům nebo sebezbožštěnému Putnovi. A umí být jízlivá i na adresu umělců. Navíc sama na sobě ukazuje, že akce nekončí posazením za mříže. Velmi odvážně se postavila za práva vězeňkyň a jejich osud jí nepřestal být lhostejný ani po propuštění.

Popisuje i některé akce, které předcházely punkové modlitbě v Chrám Spasitele, za kterou byla se svými kamarádkami odsouzena, i to, jak bylo potřeba nejprve trénovat „jak rychle utíkat před fízly, jak dělat umění bez peněz a být bezudně odvážné“.

Nad a se nebojí vulgarismů, které asi nejlépe vykresluje popisovanou vězeňskou realitu, a rozbíjí tak s lehkostí literární pruděrost. Zmiňuje rysy některých spoluvězeňkyň a představuje je jako osobité a jedinečné lidské bytosti, až už jsou jakékoliv a bez ohledu na skutky, které spáchaly.

Pussy Riot zkoušely na různých místech - ve sklepě kostela, v podchodu, v opuštěné pneumatikárně, a stejně tak na různých místech vystupovaly - v metru, v trolejbusích, na Rudém náměstí, na lešení, na střechách barů... Přičemž je nejednou sbalili fízlové. „Feministický punk ti přivodí šilenství, ale stojí za to, a tak mu neklad' odpor.“

Druhá kniha, na kterou chci upozornit, je *Exodus* od Petra Silajeva z kapely Ted Kaczynski, který se v roce 2010 zapojil do kampaně proti kácení lesa v Chimkách nedaleko Moskvy a následně byl obviněn z chuligánství a organizování masových nepokojů. Nakonec opustil Rusko a žije se statutem politického uprchlíka ve Finsku.

Petr ukazuje jinou stránku „punku v Rusku“, než je divčí a umělecké řádění Pussy riot. I přes nejednu veselou historku působí kniha tíživým dojmem, stejně jako válečný obal desky každé druhé crustové kapely. „Člověk, který se narodil v Rusku, to cítí okamžitě. V popisu bláznivých rvaček, šilných emocí a reakcí lidí, podivných historek pozná rodné město a lidi,“ píše v předmluvě Igor Ševcov.

Antifašisté v Rusku na začátku druhého tisíciletí byli pěkná kvítka a s věcmi se moc nemazali. Autorův styl je expresivní a kumulace „podivných historiek“ dodává knize sice silný náboj, ale vyznívá až neuvěřitelně a je těžké oddělit realitu od fikce. Oproti Nadě je Petr spis punk než aktivista, a to se vším nihilismem, který k tomu patří. Místo konstruktivní rebelie se spíš chce pomstít úspěšným za neúspěšné. Namísto řešení vysoké politiky se drží ulice. Napsat *Exodus* bylo pro Petra určitou autoterapií: „S každou stránkou mě démoni, co se mi zřetězení vznášejí nad hlavou, jeden po druhém opouštějí a dostávají novou tělesnou schránku na papíře.“

Přes všechny neuvěřitelné historky a řadu vyděděnců se ukazuje, že snad největší životní trauma potkalo autora při návštěvě Prahy, a to když byl se svou kapelou nucen přespat ve squatu Milada v době největšího úpadku jeho slávy.

A jako poslední odstavec poslední odstavec z Nadiny knihy: „Jestli chceš něco změnit, tak sebou pohni. Nečekej, až ti to přinesou na stříbrném táčku.“

NADĚŽDA
TOLOKONNIKOVÁ

Ten nejlepší, nejideálnější prezident ti dá leda hovno, kdepak něco na táčku. Nic ti nepřinese. Máme samoobsluhu.“

N. Tolokonnikovová, *Jak dělat revoluci*, Praha, Praha 2016, 256 str., 279 Kč.

P. Silajev, *Exodus*, Nakl. Petr Štengl, Praha 2016, 128 str., 170 Kč. (-jk-)

DARWINOVSKÁ LEVICE

Tato útlá knížka by se dala označit za jakýsi manifest darwinovské levice. Její autor Peter Singer, známý mj. svým bojem za práva zvířat, se v ní zamýšlí nad tím, jakým způsobem by měla levice změnit své vnímání lidské přirozenosti. Hned v úvodu knihy ukazuje autor prostřednictvím výpisků, které si Marx dělal při četbě Bakuninovy knihy *Státnost a anarchie*, jak se Marx mýlil ve svých představách o lidské přirozenosti. Tu Marx popisoval jako něco, co je plně pod vlivem společenských vztahů, a domníval se, že jejich změnou dojde i ke změně lidské přirozenosti. Bakunin se naproti tomu obával, že představa, že se vládnoucí menšina, byť dělnická a uvědomělá, vzdá nadvlády, je naivní, a autor (i historie) dávají Bakuninovi za pravdu.

Singer by rád lidskou přirozenost vykládal prostřednictvím Darwinovy evoluční teorie. Snaží se dokázat, že evoluční teorii pochopili špatně jak kapitalisté, kteří s její pomocí obhajovali konkurenční boj a nerovnost mezi lidmi, tak levice, která aplikování evoluční teorie na společenský vývoj považovala za nevhodné ze stejného důvodu. Levice se domnívala, že evoluční teorie se svým bojem o přežití je důkazem krutosti přírody a toho, že lidstvo se musí vyvíjet podle jiných principů. Proto marxisté razili názor, že evoluční teorie je platná pro přírodu, poté, ve vývoji společnosti, se však začínají uplatňovat „materialistické dějinné síly“.

Není to ale tak, že by levice odmítala Darwinovu teorii jako celek. Naopak, byla s ní nadšená potud, pokud se dala použít jako zdrcující zbraň proti do té doby dominantnímu křesťanskému výkladu vzniku světa i člověka. Avšak z výše uvedených důvodů potřebovala levice zároveň prosazovat názor, že lidská přirozenost je změnitelná a nedají se na ni vztáhnout poznatky evoluční teorie. Naději na vznik dokonalé společnosti totiž levice spojovala právě s přesvědčením o možnosti změny lidské přirozenosti.

Podle autora knihy je však výklad evoluční teorie jako něčeho, co dokazuje „krutost“ přírody a jejího založení na boji o přežití, nesprávný. Singer uvádí jako výjimku z tohoto názoru Petra Kropotkina, který ve svém díle *Pospolitost* poukazyval na to, že darwinovští filozofové přehlíželi fakt spolupráce mezi zvířaty stejného rodu. Tím chtěl Kropotkin poukázat na to, že stejně jako u zvířat je možné, aby i lidské společenství bylo založeno na spolupráci. Protože však byla většina levic ovlivněna marxistickým přístupem k lidské přirozenosti, neměla Kropotkina teorie větší vliv, přestože byl ve své době hojně čten.

Singer proto tvrdí, že je potřeba, aby levice začala lidskou přirozenost vykládat nově, na základě evoluční teorie, avšak správně pochopeně. Zaměřuje se na fakt, že některé aspekty lidského chování jsou konstantní napříč různými kulturami a že je sdílíme s některými živočichy. Proto nelze lidskou přirozenost jako takovou odmítnout. Mezi taková fakta klade např. skutečnost, že člověk je tvor společenský, což je typické pro všechny kultury. Zajímavé je, že sem klade i nutkání člověka vytvářet hierarchie. Tvrdí, že je potřeba se na tento moment zaměřit, protože právě odstranění hierarchie je jeden z klíčových předpokladů společenské změny. Jedná se o velmi podnětnou část knihy.

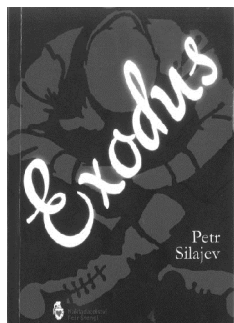
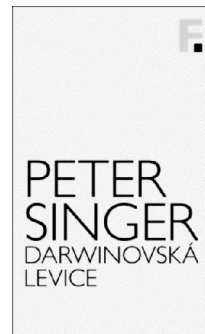
Autor se rovněž zaměřuje na důležitý protiklad spolupráce a konkurence. Uvádí příklady, kdy je pro jedince spolupráce mnohem výhodnější, než kdyby rozhodoval čistě egoisticky (a snažil se maximalizovat svůj prospěch). Zároveň je potřeba změnit i strukturu společnosti tak, aby se podvod nevyplácel, a rovněž, jak autor uvádí, „nenastavovat druhou tvář“. V souvislosti s výše uvedenými je dále nezbytné, aby ve společnosti nebyly tak obrovské rozdíly v postavení jednotlivců - tento stav totiž nepodněcuje ke spolupráci ani jednu ze stran pomyslných rozevřených nůžek.

Podle Singera je velmi důležité, že ve společnosti, která je založena na konkurenčním boji, je i přesto možné vidět příklady altruismu, kdy člověk jedná nezištně ve prospěch druhého či ve prospěch společnosti. Podle autora je potřeba zjistit, kdy je takový altruismus pro většinu společnosti přijatelný a uskutečnitelný.

V závěru knihy autor shrnuje, jaká by měla darwinovská levice být. Měla by akceptovat existenci lidské přirozenosti a zároveň z tohoto faktu nevyvozovat dogmatické přístupy, nepodceňovat potřebu mnohých lidí jednat konkurenčně, stejně tak si ale uvědomovat, že lidé budou povětšinou „reagovat kladně na skutečné příležitosti navazovat vzájemně prospěšné vztahy spolupráce“ a tyto tendence podporovat. Rovněž by neměla zapominat na práva zvířat a dále se držet tradičních hodnot levic, tedy bojovat za práva „slabých, chudých a utlačovaných“. To by totiž jinak ani nebyla levicí.

Singer na konci knihy uvádí, že stojíme před výzvou. Lidé mají velký potenciál, otázka je, jakým způsobem ho využijí. „Rozum nám poskytuje schopnost uvědomit si, že každý z nás je prostě jednou z bytostí a že všechny tyto bytosti mají přání a potřeby, na kterých jim záleží, tak jako nám záleží na našich přáních a potřebách. Může tento náhled překonat sílu jiných stránek naší přirozenosti, které jednáji proti ideálu nestranného zájmu o všechny lidské bytosti, nebo, což by bylo lepší, všechny cítící bytosti?“

P. Singer, *Darwinovská levice: politika, evoluce a spolupráce*. Filosofie, Praha 2016. 100 str., 100 Kč. (-fo-)

Nakladatelství Anarchistické federace

anarchistická revue Existence

3/2016 - STOP TTIP

Rok Fénixu / Anarchistický knižní festival / Náboženský mor / Jak jsme se postavili globálnímu kapitálu / Voltairine de Cleyre / Nuit debut / Španělští anarchisté 1936-9 / Michal Kohout / ...

2/2016 - FAŠIZACE

Pevnost Evropa za obzorem / Den pro Kliniku / Rozhovor s AFA / Eco: Ur-fašismus / Anacionalismus / Orwell o fašismu / Kropotkin / Biehlová: Úvahy o Rojavě / Anarchista v Rojavě / Freeganství / ...

1/2016 - POMOC ZDOLA

Za otevřenou Evropu / Kliniku / Iniciativa Hlavák / Occupy Sandy / Nationalismus v Izraeli / Všichni jsme teroristé / Cibulka / Proč se stáváme na čajových plantážích / Anarchismus v Polsku / ...

4/2015 - TAJNÍ A REPRESE

Lovci z FBI / Kdo ohlídá hlídače? / Případ Tarnac / Jaroslav Hašek / Poučení vyšetřovaným / Gulagy 21. století / Represivní tolerance / Místo určení: Keleti / Abeceda revolucionáře / Arménie / ...

(ročníky 2010-2014 za sníženou cenu 20 Kč)

komiksová edice

- sv. 2 - ANARCHIX 40 stran / 40,-
- sv. 3 - CLASS WAR COMIX 40 stran / 40,-
- sv. 4 - KDYŽ ZAČALA NOC 64 stran / 58,-
- sv. 5 - LIKVIDÁTOR 52 stran / 50,-

brožury a knihy

- HRANICE AKTIVISMU 56 stran / 48,-
- COMUNISMO LIBERTARIO 56 stran / 48,-
- SABATÉ - MĚSTSKÁ GUERILLA VE ŠPANIĚLSKU 124 stran / 100,-
- MARIKANSKÝ MASAQR 48 stran / 45,-
- JEDU DO MAGADANU 120 stran / 100,-
- ANARCHISTICKÁ PUBLICISTIKA 1990-2013 284 stran / 200,-
- TÁBOR SMRTI LETY 510 stran / 330,-
- BŮH A STÁT 192 stran / 150,-
- DĚJINY ANARCHOSYNDIKALISMU 246 stran / 200,-
- VLASTENECTVÍ JAKO DIAGNÓZA 48 stran / 35,-
- NEVIDITELNÉ VRAŽDY 194 stran / 249,-
- HISTORIE ANARCHISMU NA KAVKAZE 40 stran / 25,-
- MICHAEL KÁCHA (1874-1940) 52 stran / 30,-

- SOCIÁLNÍ PROTESTNÍ HNUTÍ V 21. STOLETÍ 56 stran / 30,-
- UKRAJINA 2013-2014: POHLED ANARCHISTŮ 48 stran / 28,-
- ŽIDOVŠTÍ ANARCHISTÉ V NEW YORK CITY 56 stran / 30,-
- ZÁPISKY ANTIGLOBALISTY 52 stran / 30,-

Aktuální přehled o všech vydaných publikacích a dalších materiálech, stejně jako seznam distribučních míst naleznete na webové stránce

nakladatelství.afed.cz